

అని బ్రహ్మాదులెంచేరు హరిబాలలీలలు
వెనక శుకాదులచే వింటిమి నేమిదివో

పొత్తులలోఁ బవ్వళించె పురుషోత్తముఁడు దొల్లి
హొత్తి మఱ్ఱాకుపైఁ బడినటువలెనె
వొత్తగిలి బోరగిలివుండఁ జొచ్చెఁ గృష్ణుఁడు
తత్తరానఁ గూర్మావతారమైన గతిని

తప్పటడుగులు వెట్టె తగఁ ద్రివిక్రముఁడై
గొప్పపాదాలను భూమి గొలిచినట్టు
అప్పుడే కొదలుమాఁటలాడఁ జొచ్చెఁ గృష్ణుఁడు
తప్ప నసురసతులఁ దగఁ బోధించినట్లు

అచ్చపు రేపల్లెలోన నాడఁ జొచ్చెఁ గృష్ణుడు
మెచ్చుల వైకుంఠాన మెరసినట్లు
నిచ్చలు శ్రీవేంకటాద్రినిలయుఁడై యున్నవాఁడు
అచ్చుగ జీవులలోన నాతుమైనయట్లు

అన్నమాచార్య సం. 10–262

ఆగస్టు 79

సంపుటి 10 సంచిక 3

విడిప్రతి 0-50 పైసలు

సం॥ చందా రు. 6-00

గౌరవసంపాదకులు:

శ్రీ పి. వి. ఆర్. కె. ప్రసాద్
ఐ. ఏ. ఎస్,
కార్యనిర్వహణాధికారి
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి.
టెలిఫోన్ నెం. 2322

ప్రచురణకర్త-సంపాదకుడు:

కొత్రపాటి సుబ్బారావు
ఎమ్. ఏ.,
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి.
టెలిఫోన్ నెం. 2254

ముద్రాపకుడు,

ఎమ్. విజయకుమార్ రెడ్డి,
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం ప్రెస్, తిరుపతి.
టెలిఫోన్ నెం. 2340

విషయసూచిక

* కొన్ని అనివార్య కారణముల వలన 'శ్రీనివాస ప్రబంధము' ప్రకటింపబడలేదు.

రెండవకవరు చిత్రం ఫోటో: శ్రీ యస్. కె. వి. యస్. శ్రీనివాసన్

ముఖచిత్రం: తిరుమలలో ఇటీవల కనుగొనబడ్డ అపూర్వ శిలాతోరణం.

సంపాదకీయము

'చెప్పింది చెయ్యి. అనుమానంవస్తే అడుగు'—ఇది తండ్రి కుమారునికీ, గురువు శిష్యునికీ, అధికారి క్రింది వ్యక్తికీ సాధారణంగా చెప్పేమాట. ఇది క్రిందివారి క్రమశిక్షణకు, పైవారి విచక్షణకు గీటురాయిలాంటిది. ఇది మనం వింటూనేవున్నా, ఆదిమ సమాజంనుండి ఈనాటి వరకు సమాజప్రగతి ఈ ధర్మసూత్రంపైనే నడుస్తున్నదనీ, ఈ అనాది సూత్రాన్ని, ధర్మప్రగతి గతి తప్పినప్పుడెల్లా, అవతారపురుషులు ఆవిర్భవించి ప్రబోధిస్తుంటారన్న సత్యం, ఎంతో తరిచి చూస్తేనేగాని బోధపడవు. మనకున్న అవతారాలలో మనకు దగ్గరి అవతారమైన రామావతారంలో రాముడు పురుషోత్తముడుగా ఆచరణలో చూపిస్తే, ద్వాపరంలో కృష్ణావతారంలో, తాను సూక్ష్మతమ ధర్మాన్ని, నిత్యశంకితుడైన సార్వకాలిక వరునకు బోధించటమేగాక, తనచర్యలవల్ల, జీవితగమనంవల్ల తానే ఆదర్శనిష్కామ కర్మయోగికి నిదర్శనంగా భగవంతుడు నిల్చాడంటే మొదటిది, ఒప్పకో బుద్ధివేసినా, రెండవది అవునా అన్న అనుమానం వేసినా ఆశ్చర్యంలేదు. నిజానికి కృష్ణుని మించిన కర్మయోగి వేరే లేడనిపిస్తుంది భారత భాగవతాలను చూస్తే

అన్ని అవతారాలలోకన్న కృష్ణావతారంలో ఒకప్రత్యేకత వుంది. ఇక్కడ శ్రీకృష్ణుడుగా ఆవిర్భవించిన పరమాత్మ దివ్యాతిమానుషతత్త్వం అడుగడుగునా ప్రస్ఫుటమౌతుంది. దేవకీవసుదేవులకు, అక్రూరునకు, రాసలీలలో గోపికలకు, రాయబారంలో భీష్మద్రోణవిదురాది మహామహులకు, భారతయుద్ధంలో అర్జునునికీ, ఆయా సందర్భాలననుసరించి తన విరాట్స్వరూపాన్ని, లీలలను ప్రకటించి తాను మానవాతీతశక్తిసమన్వితుడని నిరూపించుకున్నాడు.

కాని తనజీవితాన్ని తాను మలచుకొన్న తీరుమాత్రం వేరు. 'మమవర్త్మానువర్తంతే మనుష్యాః పార్థ సర్వశః' అన్నట్లు తాను నిష్కామకర్మయోగిగా అనుష్ఠించి కర్మయోగులకు మార్గదర్శకుడయాడు. దేవకికి జన్మించినా, నంద యశోదలకు అందరిమాదిరి చిలిపికృష్ణుడుగానే పెరిగాడు. ద్రౌపదికి కౌరవసభలో జరుగనున్న పరాభవం సర్వతశ్చక్షువైన స్వామికీ తెలిసినా అనూహ్యకార్యాచరణానికి వచ్చినప్పుడుతప్ప రక్షింపలేదు. రాయబారం విఫలమౌతుందనికూడా తెలుసును. ఐనా కౌరవసభలో యథాశక్తి సంధికి ప్రయత్నించాడు. క్షత్రియోచిత కార్యోన్ముఖుణ్ణి చేయటానికి అర్జునికి గీతాబోధన చేసి తన అనంతశక్తిస్వరూపాన్ని ప్రదర్శించినా, ఆతర్వాత మేనల్లుడన్న మమకారంతోగాని, సవ్యసాచి సంతానమన్న దయతోగాని, 'అడ్డుపడకుండా' అభిమన్యువిషయంలో నిర్లిప్తుడుగా, సామాన్యుడిలా వ్యవహరించాడు. అపాండవంచేస్తానన్న అశ్వత్థామ ఆగడానికి ఉపపాండవులు బలైతే, అందరిలాగే తాను అరాటపడ్డాడేకాని, తప్పించేప్రయత్నం చేయనేలేదు. యాదవకులంలో ముసలంపుట్టి సర్వనాశనమౌతున్నా, నిర్లిప్తుడుగా, సామాన్యధర్మాన్నే పాలించాడు, కాని తన దివ్యతేజస్సును శక్తిని ఉపయోగించలేదు. అవతారసమాప్తి విషయంలోకూడా రామాయణ మహాభారతాల నాయకులవిషయంలో చాలా వ్యత్యాసం కన్పిస్తుంది. శ్రీరామచంద్రులవారు అయోధ్యావాసులందర్నీ వైకుంఠానికి తీసుకువెళ్తే శ్రీకృష్ణుడు ఏకాకిగా, నిర్జన ప్రదేశంలో జీవిత చరమదశా రూపమైన జర నావహింపజేసుకొని, వేటగాని బాణానికి గురై తనువు చాలించాడు. రుక్మిణికి సహగమనం, సత్యభామకు వనాభిగమనం, పదారువేల శుద్ధాంత స్త్రీలకు పరాభిగమనం వారి వారి పూర్వకర్మవిపాకాన్ని అనుసరించి తప్పలేదు. ఇదంతా చూస్తే శ్రేష్ఠుడైన వ్యక్తి ఆచరించిన దానినే ఆచరించటం సమాజ మార్గమనీ కనుక అట్టి వ్యక్తి తన దివ్యశక్తులతో సమాజాన్ని సంక్షుభితం చేయక దానిని సక్రమమార్గాన నడిపించేందుకు తలలోని నాల్కలా ఆచరిస్తూ తలమానికం కావాలనే విశిష్ట నాయకత్వ గుణాన్ని, నిర్లిప్తత, నిరహంకారములతో ఆచరించాలన్నది శ్రీకృష్ణుని జీవితాదర్శం, ఆ భగవంతుడు సమాజానికిచ్చిన సందేశం. అందుకే గీత సార్వకాలిక సమస్యా పరిష్కారక వేదమైంది. ఈ కృష్ణాష్టమి శుభ సందర్భాన ఆ మహాత్ముని వాక్యాలను మననం చేసుకొని మనని మనం దిద్దుకుందాం.

కర్మణ్యే వాధికారస్తే, మా ఫలేషు కదాచన
మా కర్మఫలహేతుర్భూః. మా తేసంగోఽస్త్వ కర్మణి.

ఈమాసం మీఅదృష్టం!

మేషం

(అశ్విని, భరణి, కృత్తిక 1వ పా)

రాహువు వలన ఆందోళన. శని వలన కుమారులు లేదా కుమార్తెల నుండి ఎడబాటు లేదా ధననష్టం లేదా వివాదాలు గురువువలన బంధువుల మూలంగా ఆందోళన. బుధునివలనధనము గృహంలో వస్తు సమృద్ధి. కుజునివలన కుమారులమూలంగా అక్రమ మార్గాల ద్వారా ధనము. రవి వలన అనారోగ్యము లేదా గిట్టని వారి వలన ఆందోళన. శుక్రుని వలన మంచి స్నేహితులు, పెద్దలనుండి ప్రశంస, బంధువుల రాక, ధనం, సంతానము.

వృషభం

(కృత్తిక 2,3,4,పా, రోహిణి, మృగశిర 1, 2, పా.)

రాహువు వలన వివాదాలు. శనివలన ధననష్టము లేదా అయినవారి నుండి వేర్పాటు. గురువు వలన నిరాశ. బుధుని వలన స్నేహితులు. తన దుష్ప్రవర్తన కారణంగా ఆందోళన. కుజునివలన ఉద్యోగరీత్యాగాని వివాదాలమూలంగా గాని, దొంగతనము వలన గాని అనారోగ్యము వలనగాని ఆందోళన. రవి వలన 17 వ తేదీ వరకు ధనం, లేదా గౌరవము, తరువాత అనారోగ్యం. శుక్రునివలన నూత్న వస్త్రాలు, ధనం లేదా జయం లేదా అధిక గౌరవము, మంచి స్నేహితులు.

మిథునం

(మృగశిర 3,4 పా. ఆర్ద్ర, పునర్వసు 1,2,3 పా.)

రాహువువలన ధనము. శనివలన ధనం లేదా సేవకజనం, లేదా నూత్నవస్త్రాలు దృఢారోగ్యము, వాహనప్రాప్తి. గురువు వలన ధనము. బుధుని వలన ధనము, అవమానము. కుజుని వలన అపకారము, రవి వలన 17 వ తేదీ వరకు ధననష్టము ఇతరుల చేతిలోవంచన లేదా నేత్రబాధ, తరువాత ధనం. గౌరవము. శుక్రునివలన ఆహార ధాన్యాలు. ధనము గౌరవవృద్ధి, సంతానము నూత్న వస్త్రాలు, అన్ని విధాల జయం.

కర్కాటకం

(పునర్వసు 4పా, పుష్యమి, ఆశ్లేష.)

రాహువు వలన ధనవ్యయం శనివలన ధననష్టం. అశాంతి. గురుని వలన తగాదాలు లేదా ధననష్టం లేదా గౌరవ భంగం లేదా అశాంతి. బుధునివలన చెడు సలహాల మూలంగా లేదా వివాదాల మూలంగా ధననష్టం. కుజుని వలన ధనాభావం, మనస్సుకు అశాంతి. రవి వలన ప్రయాణం, ప్రయాస లేదా ఉదరబాధ, లేదా ధననష్టం. 17 వ తారీఖు వరకు ఆ తరువాత ధననష్టం, ఇతరులచేతిలో వంచన నేత్రబాధ. శుక్రునివలన 18 వరకు శృంగారము, సుఖము తరువాత ధనము ఆహార ధాన్యాలు. గౌరవంలో పెంపు, సంతాన యోగం.

సింహం

(మఖ, పూ. ఫ, ఉత్తర 1వ పా.)

రాహువు వలన ఆందోళన. శని వలన ప్రయాణం, ప్రయాస లేదా ధననష్టం కుమారులతో వివాదం, తనకు లేక ఇతరులకు అపాయం, గురువు వలన ప్రయాణం, ప్రయాస, బుధుని వలన అవమానం, అనారోగ్యం, శత్రువృద్ధి, కుజుని వలన జయం, రవి 18 వరకు స్తబ్దుడు. తరువాత శృంగారం, సుఖము. ధనం

కన్య

(ఉత్తర 2, 3. 4 పా. హస్త; చిత్ర 1, 2 పా.)

రాహు శనుల వలన ఆందోళన, గురువు వలన అధిక ధనము, బుధుని వలన ధనము, స్నేహితులు లేదా శృంగారము లేదా సంతానయోగం, కుజుని వలన 17 వరకు గౌరవము, జయము. దృఢారోగ్యం. తరువాత కాలములో స్వల్పధననష్టం, శుక్రుని వలన ధనము లేదా నూతన వస్త్రాలు.

తుల

(చిత్త; 3, 4 పా: స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పా;)

రాహువు వలన సుఖము, శని వలన ఇతరులకు ధనం, లేదా శృంగారము, గురువు వలన ధననష్టం, కుజుని వలన అవమానం లేదా ధననష్టం, పదవీ భంగము. బుధుని వలన ధనం, జయం లేదా శృంగారము, రవి వలన మాసాంతము వరకు జయము, అధిక గౌరవము, దృఢారోగ్యం, ధనం, శుక్రుని వలన 18 వరకు వివాదాలు, అవమానం, తరువాత ధనం స్నేహితులు.

వృశ్చికం

(విశాఖ 4 పా. అనూరాధ, జ్యేష్ఠ)

రాహువు వలన వివాదాలు, శని వలన ధననష్టం లేదా గౌరవ భంగము, గురుని వలన ధనం జయం లేదా ఆహార ధాన్యాలు, లేదా సంతాన యోగం. బుధుని వలన ఆటంకాలు. కుజుని వలన ధననష్టం, గౌరవ భంగము. శరీరానికి గాయాలు. రవివలన 17 వ తారీఖు వరకు ధననష్టం లేదా అనారోగ్యం లేదా నిరాశ తర్వాత కాలమున జయము. శుక్రుని వలన 18 వరకు ధనము లేదా నూత్న వస్త్రాలు లేదా శృంగారం లేదా పుణ్యకార్యాలు. తర్వాత కాలమున వివాదాలు, అగౌరవము.

(40వ పేజీలో చూడుడు)

శ్రీకృష్ణ బాలమాధురి!

శ్లో॥ శూన్యేచోరయతః స్వయం నిజ గృహే
హైయంగవీనం మణి స్తం
భే స్వ ప్రతిబింబమీక్షితవత స్తే నైవ
సార్థం భయా।
భ్రాతర్మ వదమాతరం మమ నమో భాగ స్త
వాపీ హితో
భుంగ్ క్ష్వేత్యాలపతో హరేః కలవచో
మా త్రా రహః శ్రూయతే॥

ఒకరోజు బాలకృష్ణుడు నిజ గృహం లోనే వంటరిగా వెన్న దొంగలిస్తున్నాడు. ఆయన దృష్టి మణి స్తంభంలో ప్రతిఫలించే తన ప్రతిబింబంపై పడింది. ఇది చూచి కృష్ణుడు భయపడిపోయాడు. తన ప్రతిబింబంతో ఇలా అన్నాడు — "తమ్ముడూ! మా తల్లితో చెప్పకు. నీకు కూడా నాతో సమానంగా భాగమిస్తా ఇదిగో. వచ్చి నీ వాటా తీసుకొని వెళ్లు" తల్లి యశోద బాలకృష్ణుని చిలుక పలుకులు విని మురిసిపోయింది. ఆమెకు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగియింట్లోకి ప్రవేశించింది తల్లిని చూడగానే కృష్ణుడు తన ప్రతిబింబాన్ని చూపించి తనుచేసే దొంగతనాన్ని కప్పిపుచ్చుతూ ఇలా అన్నాడు.

శ్లో॥ మాతః కపిష నవనీత మిదం త్వదీయం
లోభేవ చోరయన్ మధ్య గృహం ప్రవిష్టః।
మద్వారణం నమనుతే మయిరోష భాజి
రోషం నోతి నహిమే నవనీత లోభః॥

తల్లీ! ఇతడెవ్వడు! మోహవశంతో మన యింట్లో వెన్నను దొంగిలించుకొని వెళ్లుటకు ఇలా ప్రవేశించాడు. నేను వారించినా ఇతడు వినడంలేదు. నేను కోపం చేస్తే, ఇతడు కూడా కోపగిస్తున్నాడు. తల్లీ నీ వేమనుకోవద్దు. నాకు మాత్రం వెన్నంటే యిష్టమేలేదు.

తన పాలబుగ్గల పసిడి పాప యీ ప్రతిభకు వాత్సల్యంతో తల్లి యశోద తన్మయురాలై ఆనందాబ్ధిలో మునిగిపోయింది.

* * *

ఒకరోజు యశోద బయటికి వెళ్ళడం చూచి కృష్ణుడు యింట్లో వెన్నదొంగిలిస్తున్నాడు. ఇంతలో దైవవశాత్తు తల్లిరానే వచ్చింది. పిల్లవాడు కనపడకపోయే సరికి ఆమె కేకలు పెట్టడం మొదలు పెట్టింది.

శ్లో॥ కృష్ణ! క్వాసి కరోషికిం పిత రితి శ్రుత్వై
వ మాతుర్వచః సాశంకం నవనీతచౌర్య
విరతో విశ్రభ్యతామబ్రవీత్।

మాతః కంకణ పద్మరాగ మహసా
పాణిర్మమా తప్యతే తేనార్థం నవనీత
భాండ వివరే విన్యస్య నిర్వాపితః॥

'కృష్ణా! కృష్ణా! ఓ నా చిట్టి తండ్రీ! ఎక్కడున్నావు! ఏం చేస్తున్నావు? అని తల్లికేకలు వినగానే వెన్నదొంగ కృష్ణుడు భయపడిపోయాడు. కొంచెం సేపు మౌనం వహించి తల్లితో యిలా అన్నాడు— 'తల్లీ! నీవు నా చేతులకు తొడిగిన యీ కంకణాల చుట్టూ పద్మరాగాలు ప్రకాశిస్తున్నాయి. వీటి వల్ల వేడికి తట్టుకోలేక నా చేతులు మండిపోతున్నాయి. అందువల్ల బాధతట్టుకోలేక చల్లార్చు కుందామని నేను వెన్న కుండలో చేతులు పెట్టాను.

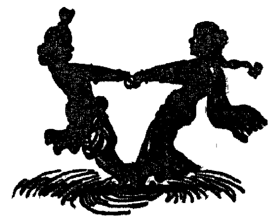
తల్లి పుత్రుని యీ సమయోచిత ప్రసంగానికి ఆశ్చర్యపడి పిల్లవానిని దగ్గరకు తీసుకొని ముద్దాడింది.

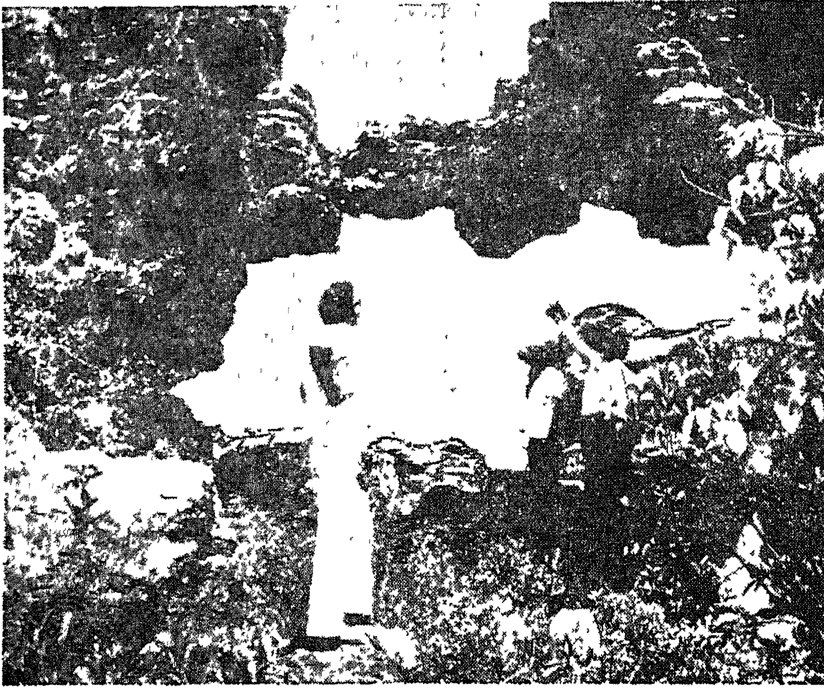
* * *

శ్లో॥ క్షుణ్ణాభ్యాం కరకుట్మలేన విగల
ద్బాష్పాంబు
దృగ్భ్యాం రుదన్ హుంకుం హుమతి రుద్ధ
కంఠకుహరాద స్పష్ట వాగ్విభ్రమః।
మాత్రాసే నవనీత చౌర్య కుతుకే ప్రాగ్బ
ద్ధితః
స్వాం చలేనా మృజ్యాస్య ముఖంత వైద
ఖిలం వత్సేపి కంఠే కృతః॥

తెలుగుసేత: శ్రీ యల్లంరాజు సుబ్బారావు
ఒంగోలు

ఒకరోజు యశోద వెన్న దొంగిలించి నందువల్ల కృష్ణుణ్ణి మందలించింది. వెంటనే కృష్ణుడు బిగ్గరగా యేడవడం ప్రారంభించాడు. కండ్లనుండిధారగా అశ్రుకణాలు రాలసాగాయి. కరకమలాలతో కండ్లు తుడుచుకోవడం మొదలుపెట్టాడు. ఊఁ, ఊఁ అంటూ యేడవసాగాడు. గొంతు యెండిపోయింది. నోటినుండి మాటకూడా రాకుండా పోయింది. ఇంకేముంది? తల్లి యశోద కలవరపడింది. తన చీరకొంగుతో కృష్ణుని ముఖం తుడిచింది. ప్రేమతో దగ్గరికి తీసుకొని కౌగలించుకొని యిలా అంది — పుత్రకా ఈవెన్నంతా నీదే! నీది అసలు దొంగతనమే కాదు.

అపూర్వ శిలాతోరణం

సప్తశైలాధినాథుడైన శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామివారి ఆలయం, సర్పాకృతిలో తిరుమల అనే గిరిసముదాయంలోని ఏడుపర్వత శిఖరాలలో శేషాచలశిఖరాన విరాజిల్లుతోంది 13°, 14°, ఉత్తర అక్షాంశాల మధ్య, ఎత్తున తూర్పురేఖాంశంలో 79° లవద్ద దక్షిణభారత దేశంలోని ఒకవిశిష్టప్రాంతంగా వర్థిల్లుతున్నది

మనరాష్ట్రానికి ఉత్తరపుకొసన ప్రారంభమైన తూర్పుకనుమలు సముద్రతీరానికతి దగ్గరగాపోయి, కృష్ణానదినిదాటిన అనంతరం లోపలికి చొచ్చుకొనిపోయి, తర్వాత అనేక పర్వత-పంక్తులుగా విడిపోయినై. కృష్ణానదినుండి లోతట్టు కర్నూలుదగ్గర వరకు వ్యాపించివున్న ఈ పర్వతపంక్తి చాలా అడ్డదిడ్డంగా అనేక చిన్నచిన్న కొండగుంపులుగా ఏర్పడ్డది. అలాఏర్పడ్డ ఒక గుంపుకు చెందిందే ఈ శేషాచల సమూహం-

ఈ పర్వతశ్రేణి దక్షిణతీరప్రాంతానికి, వడకునాడుకు (ఆనాడు కన్నడ, తెలుగు భాషలు మాట్లాడే ప్రాంతాలపేర్లు) నడుమ సరిహద్దుగా క్రీ॥శ॥ ప్రారంభంలో ఉండేది. వాస్తవానికి, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి వారి ఆలయం ఉన్న ప్రాంతం, ఎత్తైన కొండల నడుమ, పల్లంలోఉండి ఆలయం లోయలో ఉన్నదన్న అనుమానాన్ని కల్గిస్తుంది! ఆలయం ఉన్న కొండ సముద్ర మట్టానికి 3426 అడుగుల ఎత్తున ఉంది.

భూగర్భశాస్త్రరీత్యా, ఈ ప్రాంతమంతా నడుమ నడుమ మురికి పదార్థంతో చేరివుండే, దుర్బలమైన స్ఫటికశిలలతోఏర్పడివుంది. భూవిజ్ఞానప్రకారం, పొరలసిద్ధాంతంప్రకారం దీనికి నగరి స్ఫటికశిలలనే పేరువచ్చింది. ఈ స్ఫటికశిలలు తిరుమల పర్వతపంక్తుల దిగువభాగాలుగా ఏర్పడిన నల్లరాయి, పొరల రాళ్ళమీద నిటారుగా నిలిచివుంటై. ఈ నగరి స్ఫటికశిలలు, పడమరన ద్రోణాచలంవరకు, ఉత్తరాన శ్రీశైలాన్ని దాటి, ఈశాన్య దిక్కున జగ్గయ్యపేట వరకు, తూర్పుహద్దుగా వెలికొండ, వినుకొండ, ఉదయగిరి, వెంకటగిరి పర్వతపంక్తుల వరకు అర్ధవృత్తాకారంలో వ్యాపించిఉన్న కడపబయలు అనే విస్తృతభౌగోళికమైన బయలులో భాగంగా ఏర్పడినవి.

తిరుమలకు వెళ్ళే ప్రతి యాత్రికుని మనస్సు పరవశింపజేసే ప్రకృతిరామణీయకతలో విశేషం ఈ స్ఫటికశిలలు రాక్షసాకృతివలె పెద్ద పెద్ద భిత్తిసమూహంగా ఏర్పడటమే. ఈ స్ఫటికశిలలు సాధారణంగా చాలా పెద్దపెద్దవి, దళసరితనంలో అతిపల్చగా అర్థపారదర్శకత్వము కలిగి, సాధారణంగా రేకులురేకులుగా దుర్బలంగా ఉంటై. ఇవి లేతబూడిద లేదా లేతపసుపు లేదా లేత నారింజరంగుల్లో కన్పడతై. ఈ శిలా కుడ్యాలముఖాలు దక్షిణ ముఖంగానే ఉన్నవి. అక్కడక్కడ పెద్ద పెద్ద గోడలవలె నిటారుగా నిలబడివుండటం కూడా మనకు కన్పిస్తుంది.

అపూర్వ నైసర్గిక శిలాతోరణం

నైసర్గిక భౌగోళికశక్తుల వల్ల, ఏర్పడినది మొదలు సుమారు 100 కోట్ల సంవత్సరాలకు పైబడిన కాలంలో నైసర్గిక వినాశకశక్తుల ప్రభావాన్ని నిలదొక్కుకొని నిల్చిన అపూర్వశిలాతోరణం ఇటీవల తిరుమలలో కనుగొనబడింది. తిరుమలలో శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి వారి ఆలయానికి ఉత్తరంగా 1 కిలోమీటరు దూరాన 60° పడమటగా ఉన్న ఈశిలాతోరణం దగ్గరకు

డా॥ ఎన్. రమేశన్, ఐ. ఏ. ఎస్.
ఆం. ప్ర. రెవిన్యూ కార్యదర్శి
పురావస్తుశాఖ డైరెక్టర్
ఛేర్మెన్, తి. తి. దేవస్థానము

తిరుమల 'మైక్రోవేవ్ స్టేషన్'కు వెళ్ళే రోడ్డుద్వారా చేరవచ్చు. ఈ తోరణం ధనురాకారంలో 25' పొడవు, 10' ఎత్తుగా తిరుమలప్రాంతం ఏర్పడిన 'విస్తృతకడప శిలావలయం' తో చేరిన నగరి స్ఫటికశిల లలో మలచబడి (ఏర్పడి) ఉంది.

ప్రపంచంలో ఇలాంటి నైసర్గిక శిలా సేతువులు ఇంకా రెండే వున్నై. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రాలలోని 'ఉటాహ్' లోని ఇంద్రధనుష్తోరణ సేతువు (రెయిన్‌బో ఆర్చ్‌బ్రిడ్జ్) ఒకటి. యునైటెడ్ కింగ్‌డంలో డార్ట్రిడియన్‌స్ఫటిక శిలాసము దాయాన్ని మధ్యకుకోస్తూ ఏర్పడినతోరణం రెండవది. సాధారణంగా నైసర్గిక శిలా సేతువుల విషయంలో ఈ రెంటినే పేర్కొ నటం జరుగుతుంది. ప్రపంచానికి తెలిసి నవికూడా ఇవే. ఇప్పుడు కనుగొనబడ్డ ఈ శిలాసేతువు ప్రపంచములో 3వది, ఐరోపా, ఆసియా భూప్రదేశాలను కలిపి చూస్తే మొట్టమొదటిది.

శిలాతోరణాలు ఎలా ఏర్పడతవి?

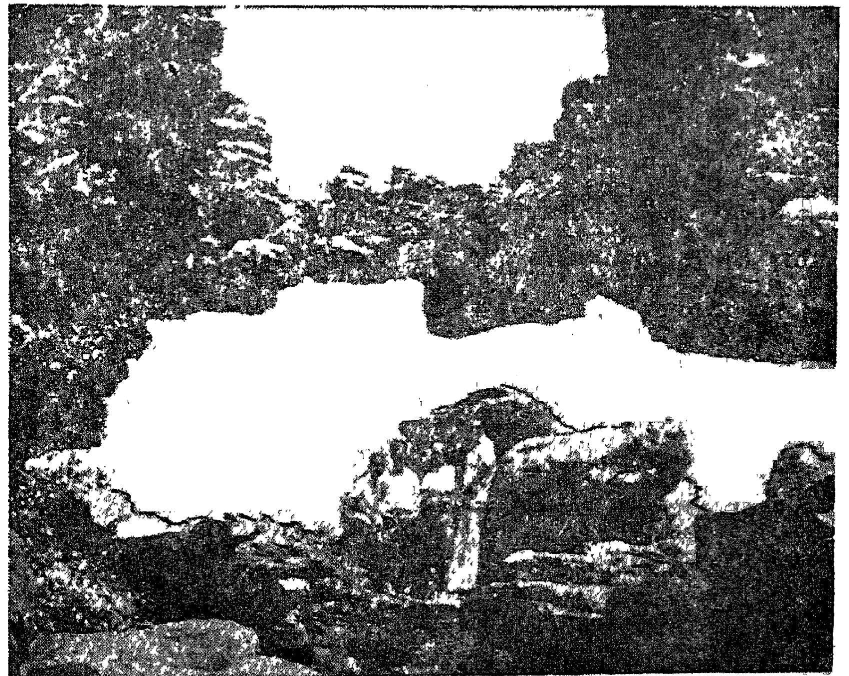
ఈ శిలాతోరణాలు, ప్రకృతిమాత మృదుహస్త సంచలనంవల్ల స్ఫటికశిల లలో రూపొందాయని సిద్ధాంతం. తిరుమలలో ఏర్పడిన నైసర్గిక శిలాసేతువు, సముద్రం పొంగివాగా అలల రాపిడివల్ల ఏర్పడినదని, కొందరు శాస్త్రవేత్తలభావన. కాని, స్థలీయమైన సాక్ష్యాధారాలవల్ల, ఈ శిలాసేతువు, ముఖ్యంగా శిథిలత్వం, నీటి కోతలప్రభావం, కలిసివున్న స్ఫటికశిలలపై పడటంవల్ల, ఇలా సేతువు ఏర్పడిందని చెప్పవచ్చు.

ఈ తోరణసేతువు, తిరుమలలో ఒక భౌగోళిక అసహజతను గుర్చిన తీవ్రపరి శోధనలో బయటపడింది. సాంకేతికంగా 'ఎపార్చియన్‌అసహజత' అనే అసాధారణ

భౌగోళిక సహజత. తిరుమల పర్వత పంక్తిలో ఒక ప్రాంతములో కనుగొనబడి నది. తిరుమలలో, నల్లరాతిపొర, ఈ దోష ప్రాంతంలో కన్పించింది, విస్తృత కడప స్ఫటికశిలా సమూహానికి చెందిన నగరి స్ఫటిక శిలాసముదాయముతో, నడుమ నడుమ, గులకరాళ్ల గుంపుతో, భౌగోళిక శాస్త్రరీత్యాచెప్పే ఒకఅడుగు ఎత్తుతోఉంది. దీనికాలము సుమారు 80 కోట్ల సంవత్స రాలు. ఇది ఈ దేశములోని అతి అపూర్వమైన, భౌగోళిక అసాధారణత (దోషం). ఈ పల్లానికి భూమిగా ఏర్పడ్డ నల్లరాయి, మెతకరాయి పొరలు, నడుమ నడుమ 'దోలరైట్' మొ॥ వాటితోసహా 250 కోట్ల సంవత్సరాల కాలపువికాగా, అందులో అతి పురాతనమైన కడప లోయ సుమారు 170 కోట్ల సంవత్సరాలది, దానిలో చిన్నవైన నగరి స్ఫటికశిలలు

(33వ పేజీలో)

శ్రీ వరాహ పురాణం

(గత సంచిక తరువాయి)

నాలుగవ అధ్యాయము

నారాయణ వ్యాపకత్వం

ధరణి "పరమాత్మ, సనాతనుడు, భగవానుడు అయిన ఈ నారాయణదేవుడు సర్వాత్మకుడో కాడో చెప్పు నాకు" అని ప్రశ్నించింది.

వరాహుడు చెప్పాడు

మత్స్య కూర్మ వరాహా నరసింహ వామన రామ కృష్ణ బుద్ధ కల్కి అన్నవి పది.[2] కళ్యాణీ, భూతధారిణీ, ఇవి నారాయణుని మూర్తులనీ, ఆయన దర్శనం పొందగోరే వారికి సోపానాలనీ చెప్పబడినవి[3] ఆయన పరమ రూపాన్ని దేవతలూ చూడలేరు. నా వంటిరూపాన్ని చూచి తమ కోరిక తీర్చుకొంటారు.[4] బ్రహ్మ ఆభగవానుని రజస్తమోమూర్తి. ఈ రూపాలతో ఆయన విశ్వసృష్టి స్థితులు నడుపుతూ ఉంటాడు.[5] ధరా, నీవు ఆ దేవుని మొదటిమూర్తివి. రెండవమూర్తి నీరు. మూడవమూర్తి అగ్ని.[6] నాలుగవమూర్తి వాయువు. ఆకాశం అన్నది ఐదవమూర్తి. ఇవి ఆయన మూర్తులు. క్షేత్రజ్ఞుడు, బుద్ధి, అహంకారం- ఈ మూర్తిత్రయమూ ఆయనదే. ఇవి ఆయన అష్టమూర్తులు.[7] ఈ జగత్తంతా నారాయణుడు వ్యాపించినదని చెప్పాను. దేవీ, ఇంకేమి వినగోరుతున్నావు?[8]

(అని ప్రశ్నించేసరికి) ధరణి. "పరమేశ్వరా, నారదుడు అలా చెప్పిన తరువాత రాజు ప్రియవ్రతుడు ఏమి చేశాడో అది నాకు దయతో చెప్పు" అని అడిగింది.[9]

అశ్వశిరునికథ

వరాహుడు చెప్పాడు:

ఆ రాజు ప్రియవ్రతుడు నారదుడు చెప్పినది విని ఆశ్చర్యపోయి, నిన్ను (భూమిని=రాజ్యాన్ని) ఏడు భాగాలుగా విభజించి కొడుకులకిచ్చి[10] నారాయణ రూపమైన పరబ్రహ్మన్ని జపిస్తూ తపస్సు చేశాడు. అనంతరం మనస్సు ఆయన యందే లగ్నంచేసి పరమముక్తి పొందాడు.[11]

వరారోహా, పరమేష్ఠి ఆరాధనకు సంబంధించి పూర్వం జరిగిన మరొక రాజు కథ విను.[12]

అశ్వశిరుడని ఒక రాజుండేవాడు. ఆయన అశ్వమేధయాగం చేసి, అనేక దక్షిణలిచ్చాడు.[13] అనంతరం ఆ రాజర్షి అవభృథస్నానం చేసి చుట్టూ బ్రాహ్మణులుండగా కూర్చొని ఉన్నాడు. అంతలో యోగివరుడు కపిలముని, యోగిరాజు శ్రీమజ్జైగీషవ్యుడూ వచ్చారు.[14]

అపుడారాజు త్వరగా లేచి పరమ సంతోషంతో స్వాగతసత్కారం చేశాడు. ఆ మహాబలశాలి రాజసత్తముడు పూజలందుకొని, ఆసనాలపై కూర్చొని ఉన్న ఆ యోగవేత్తలను, ప్రకాశమాన బుద్ధిశాలులను, తమంత వచ్చినవారిని చూచి, "పురుషోత్తములయిన విప్రులను మిమ్మల్ని సందేహం అడుగుతున్నాను పరదైవమయిన శ్రీహరిని నారాయణుని ఎలా ఆరాధించాలి?" అని అడిగాడు.[15-17]

ఆ విప్రులిద్దరూ "రాజా, ఎవరయ్యా, నీవు పూజ్యుడని చెప్పే ఈ నారాయణుడు? నృపా, నీకు ప్రత్యక్షమై ఉన్న మేమిద్దరమే నారాయణులము" అన్నారు.[18]

అశ్వశిరుడు "మీరిద్దరూ బ్రాహ్మణులు. సిద్ధులు తపస్సువల్ల. పాపం దగ్ధం చేసుకొన్నవారు. 'మేమే నారాయణులము' అన్నమాట ఎలా అన్నారు?[19] జనార్దనుడు శంఖచక్రగదాపాణి, పీతాంబరుడు, గరుడవాహనుడు, ఆ మహాదేవునికి భువిలో సమానుడెవరు?" అన్నాడు.[20]

ఆ రాజుమాట విని వ్రతదీక్షితులైన ఆ విప్రులిద్దరూ నవ్వి, "రాజా, విష్ణువును చూడు" అన్నారు.[21]

శ్రీ ఏలూరుపాటి అనంతరామయ్య,
అధ్యక్షులు:
డా॥ కె.వి.కె. సంస్కృత కళాశాల,
గుంటూరు

ఇలా పలికి ఆ కపిలుడు స్వయంగా విష్ణువయ్యాడు. తత్క్షణమే జైగీషవ్యుడు గరుడుడయ్యాడు.[22]

అనంతరం రాజసమూహం గరుత్మంతునిపై ఉన్న సనాతననారాయణదేవుని చూచినతత్క్షణమే హాహాకారంచేశారు.[23]

మహాయశస్వి రాజు అంజలిపుటం చేసి "విప్రులారా, శాంతించండి. ఈయన విష్ణువు కాదు. ఇట్టివాడు.[24]

ఆయననాభిపద్మంనుంచి జన్మించాడు బ్రహ్మ. ఆబ్రహ్మవల్ల ప్రసిద్ధుడైనవాడు పరమేశ్వరుడు విష్ణువు" అన్నాడు.[25]

ఇలా అనిన రాజుమాట విని ఆముని పుంగవులు పరమమాయను, విశేషించి యోగమాయను కల్పించేరు.[26]

కపిలుడు పద్మనాభుడయ్యాడు. జైగీ

(33వ పేజీలో చూడుడు)

దేవకీ వసుదేవులు కనిన విశ్వరూపం

శ్లో॥ యదాయదాహి ధర్మస్య గ్లానిర్భవతి
భారత
అభ్యుత్థాన మధర్మస్య తదాత్మానం
సృజామ్యహం
పరిత్రాణాయ సాధూనాం। వినాశాయ
చ దుష్కృతాం
ధర్మ సంస్థాపనార్థాయ సంభవామి
యుగేయు గే.
(భ, గీ.)

లోకములో ధర్మగ్లాని గలిగి సాధు జనులకు విలువ నీడలేని సమయములందు దుష్టులను శిక్షించి శిష్టులను రక్షించుకొఱకు యేదియో యొకరూపమున లోకములో భగవంతుడు అవతారములు దాల్చుచుండు ననియు తిరిగి ధర్మసంస్థాపనము చేయుచుండుననియు భగవానుడు చెప్పియున్నాడు. అట్టి యవతారములలో ఒకే ప్రయోజనము నెఱవేర్చుటకొఱకు వచ్చినవి ఆవేశావతారములు. ధర్మస్వరూపుడయి, ఆదర్శ మానవుడుగా జీవితమునడిపి, "ఆత్మానం మానుషంమన్యే", అని తన తత్త్వమును ప్రకటించినవాడు శ్రీరాముడు. ఈరెండు విధములునుగాకుండా పరిపూర్ణ అవతార మూర్తియై తన స్వరూప తత్త్వములను తానెఱిగి, అడుగడుగునను అతిమానుష చర్యలు నడిపి, లోకమునకు తన దివ్య తత్త్వమును, ఆత్మతత్త్వమును. వ్యక్త పరచినవాడు శ్రీకృష్ణుడు సాధు జనులను రక్షించుటయేగాక, తుదివఱకు శత్రుత్వమునేవహించిన వారలకుగూడ దేహాంతమున సాయుజ్యమును ప్రాప్తింప జేసిన వాడు శ్రీకృష్ణుడు. అవతారమునకదియే అర్థము.

28వ మహాయుగములో ద్వాపరాంతమున కలియుగ ప్రవేశమునకు కొలది పూర్వముననే భారతదేశమందు ధర్మగ్లాని సంభవించినది. దుష్టులవలన సాధువులకు హాని యెల్లడలను జరుగుచుండెను. వానిని తొలగించి భూమికి భారమైన వారలను అంతమొందించి శిష్టజనులను రక్షించినవాడు, దుష్టుల దుర్నిరీక్ష్యుడు: ప్రళయాంతకుడు సాధుజనులకింతటి ప్రేమాస్పదుడే లేడు. అనేకావసరములందు ఈతడు తన విశ్వరూపములను ప్రదర్శించినాడు. దివ్యతేజముతో అపరిమిత శక్తి ప్రదర్శనమునుగావించినాడు. సాధులకు భక్తివి కలిగించి వారలను తరింపజేసినాడు. శత్రు, మిత్ర, భక్తులకు ఆయా సమయములకనుగుణముగా నుండునట్లు వివిధ భేదములతో ఆ దివ్య రూపములను జూపినాడు దేవకీ వసుదేవులు. యశోదా గో గోప, గోపికా

సమూహము, బ్రహ్మ, అక్రూరుడు, దుర్యోధనుడు, ధృతరాష్ట్రుడు, భీష్ముడు, ద్రోణుడు, కృపుడు, విదురుడు, సంజయుడు నారదుడు, అర్జునుడు ఆయా విశ్వరూపములను దర్శించినవారు. రాసక్రీడయొక విశ్వరూపము. వామనుడొక విశ్వరూపమును జూపినాడు. ఆ విశ్వరూపములు ఒకదానినొకటి పోలియుండ లేదు. ఆయాప్రయోజనముల ననుసరించి విశ్వరూపము మారుచుండినవి. యదార్థమునకు అవి జగత్తుయొక్కయు విశ్వమయునియొక్కయు వివిధ కళాస్వరూపములే.

దేవకీ వసుదేవులకు కనబరచిన విశ్వరూపం

శ్లో॥ వసుదేవసుతం వీరం। కంసచాణూర
మర్దనం।
దేవకీ పరమానందం। కృష్ణంవందే
జగద్గురుం॥
శ్రీవత్సాంకం మహోరస్కం। వనమాలా
విరాజితం॥
శంఖ చక్రధరందేవం। కృష్ణం వందే
జగద్గురుం॥

శ్రీ గరిమెళ్ళ వీరరాఘవులు
కాకినాడ.

దేవకీ వసుదేవులు పూర్వజన్మమున సుతపప్రజాపతియు, అతని భార్యయగు పృశ్నియునై యుండిరి. వారు గొప్ప తపస్సు చేయగా విష్ణువు ప్రత్యక్షమై వరము కోరుకొండనెను. వారు విష్ణునివంటి బిడ్డ తమకు కావలెననిరి. విష్ణుడా వరము వారి మరుసటి జన్మలో తీరునట్లు నెలవిచ్చి తానే వారి పుత్రుడుగా జన్మింతుననెను. దాని ననుసరించి ఆ దంపతులు భూలోకమున దేవకీ వసుదేవులుగా జన్మించిరి. జగదీశ్వరుడగు విష్ణువు తన దివ్యరూపముతోనే దేవకీ వసుదేవులకు జన్మించెను.

దేవకీ వసుదేవులు తమ పెండ్లినాటి నుండియు దేవకికి యెనిమిదవ గర్భమున

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానము, తిరుపతి.

యాత్రిక నివాస వసతి వివరములు.

ప్రదేశం	దారికే గదుల లేదా కాటేజీల సంఖ్య	ఒక్కొక్క దినమునకు రుసుము.
తిరుమల:		
1. శ్రీ వేంకటేశ్వర అతిథిభవనం	30	రు. 16/- 2 పడకలుగల భాగానికి హీటరుతో కూడా.
2. శ్రీనివాస కాటేజీలు	20	రు. 20/- 3 పడకలు, హీటరుగల ఒక్కొక్క కాటేజీకి
,,	30	రు. 16/- ,,
,,		రు. 9/- హీటరు ఉన్న అర్ధ కాటేజీకి
,,		రు. 7/- హీటరు లేకుండా అర్ధ కాటేజీకి
3. వేంకటాచల కాటేజీలు	16	రు. 7/- హీటరు లేకుండా అర్ధ కాటేజీకి
4. ఆళ్వారునగర్ కాటేజీలు	40	రు. 7/- ,,
5. వేలీ వ్యూ కాటేజీలు	9	రు. 16/- 3 పడకలు, హీటరుగల కాటేజీకి
6. నారాయణగిరి కాటేజీలు	12	రు. 16/- 3 పడకలు, హీటరుగల కాటేజీకి
7. శంఖుమిట్ట	31	రు. 10/- 2 మంచాలుగల కాటేజీకి
		రు. 5/- అర్ధ కాటేజీకి
8. శేషాద్రినగర్	68	రు. 12/- హీటరున్న పూర్తి కాటేజీకి
9. అంజనాద్రినగర్	78	రు. 7/- హీటరు లేకుండా 'A' భాగం
10. గరుడాద్రినగర్	78	రు. 5/- హీటరు లేకుండా 'B' భాగం
తిరుపతి:		
1. దేవస్థాన అతిథిగృహం	18	రు. 12/- 2 పడకలుగల గదికి
2. శ్రీనివాస ధర్మశాల A	30	రు. 10/- 2 పడకలుగల భాగం
B క్రింది భాగం	40	రు. 15/- 4 పడకలుగల భాగం.

అన్ని స్థలాలలోను పడకలు వగైరా ఏర్పాటులు లేని వసతి ఉచితమని గ్రహించ గోరుచున్నాము.

కార్యనిర్వహణాధికారి.

శ్రీకృష్ణుడుదయించి పెరుగుచుండెను. కంసుని చెఱలోనుండిరి. దేవకియొక్క యెనిమిదవ పుత్రుడు తన్ను సంహరించునని ఆకాశవాణి పలుకగా విని, భీతుడై, దానిని తప్పించుకొనుటకు అనేక దుశ్చర్యలు చేసెను. మొదట దేవకినే చంపబోయెను. "మా బిడ్డ వలననే కాని, నీకు మృత్యువు తమ వలన కాదుగదా! మాకు పుట్టిన బిడ్డలనందరిని నీకిచ్చెదము. వారిని నీ యిష్టము వచ్చినట్లు చేయుము. అనియు దేవకిని నిష్కారణముగా చంపవలదనియు" వసుదేవుడు ప్రార్థించగా దేవకికి మూలచ్ఛేదముగాకుండా, ఆ గండము గడిచినది. 'తనకు తెలియకుండ దేవకి బిడ్డను కని యెచ్చటనైనను దాచునేమోయని శంకించుచు, బిడ్డ పుట్టగానే తన వశమగుటకు, దేవకీ వసుదేవులను కంసుడు చెఱలోనుంచెను. వారికి పుట్టిన యేడుగురు బిడ్డలను పుట్టగానే, వారికండ్ల యెదుటనే నరకివేసెను. మానవుల కింతకన్న కష్టముండునా? ఆకాశవాణి పలుకులు దేవకీ వసుదేవులుకూడ వినియుండుటచేత, తమకెప్పుడు యెనిమిదవ బిడ్డ పుట్టునా! ఎప్పుడు తమ బాధలు తొలగునా! యని సతత భగవద్ధ్యానము చేయుచు వేచియుండిరి ఆర్తితో వేగిపోవుచుండిరి.

ఇట్టి స్థితిలో దేవకి యెనిమిదవసారి గర్భము దాల్చినది. ఈ మారుకూడ, బహు బలవంతుడును క్రూరుడును అయిన కంసుడు — పుట్టబోవు బిడ్డనేమిచేయునో, పసిబిడ్డ అట్టి కంసునెట్లు నిర్జించగలడను భీతితో, నిముసమొకయుగముగా గడపుచుండిరి. ఎన్నడైనను అట్టి యుద్ధారకుడు పుట్టి తమయార్తి పోదరుమగలడా యని అనుమానించుచుండిరి, ఇంతలో పురిటి సమయము సమీపించినది.

(29 పేజీలో చూడుడు)

శ్రీ అన్నమాచార్య సంకీర్తనామృతము

శ్రీ సముద్రాల లక్ష్మణయ్య, తిరుపతి

(గత సంచిక తరువాయి)

అవ.- భగవంతుని నీలవర్ణమును పెక్కు తెరగుల నుత్ప్రేక్షించి సమర్థించు చున్నాడు—

63

ముఖారి

సిరి దొలంకెడి పగలు-చీఁకటా యితఁడేమి
యిరవు దెలిసియుఁ దెలియ-
నియ్యఁడటుగాన ॥పల్లవి॥

1. తలపోయ హరినీల-దర్పణంబో యితఁడు
వెలుఁగుచున్నాఁడు బహు-విభవములతోడ;
కలగుణం బటువలెనె-కాఁబోలు లోకంబు
గలదెల్ల వెలిలోనఁ-గనిపించుఁగాన ॥సిరి॥

2. మేరమీఱిన నీల-మేఘమో యితఁడేమి
భూరి సంపదలతోఁ-బొలయుచున్నాఁడు;
కారుణ్యనిధి యట్ల-కాఁబోలు ప్రాణులకు
కోరికలు దలఁపులోఁ-గురియు నటుగాన. ॥సిరి॥

3. తనివోని ఆకాశ-తత్త్వమో యితఁడేమి
అనఘుఁ డీ తిరువెంక-టాద్రి వల్లభుఁడు;
ఘనమూర్తి అటువలెనె-కాఁబోలు సకలంబు
తనయందె యణఁగి యు-ద్భవమందుఁగాన. ॥సిరి॥

(5-131)

సిరులు దొనకుచున్న ఇతడు పగటి పూటనే ఉండు చీకటియా ఏమి? ఎందుకనగా తానున్న స్థానము, లేదా తన స్వరూపము స్పష్టముగానున్నను చూచువారికి తెలియనీయక మరుగుపఱచుచున్నాడు. పగటిచీకటి వెలుగులోగూడ కన్నులు కానరాకుండ జేయును. అట్లే ఈ దేవుడు సర్వత్ర బాహాటముగా వ్యాపించియుండియు చూచువారికి కనిపించకయే యున్నాడు.

(ప) ఇరవు=స్థానము, స్వస్వరూపము.
1. హరినీల దర్పణంబో=ఇంద్రనీలపుటద్దమో.
2. పొలయుచున్నాఁడు=వ్యాపించుచున్నాడు, ప్రకాశించుచున్నాడు.
3. తనివోని=తృప్తి చేకూర్పని

ఇతడింద్ర నీలమణితో చేసిన అద్దమా? ఆలోచించుకొలది అనేక వైభవములతో వెలిగిపోవుచున్నాడే! ఇతనిలోనున్న గుణమట్టిదే కాబోలు! అద్దము ప్రపంచమును తనయందును, వెలుపలను చూపునట్లు ఇతడును విశ్వమును తన లోపలను వెలుపలను ప్రదర్శించుచున్నాడు గదా!

ఇతడు హద్దుమీరి అంతట క్రమ్ముకొన్న నీలమేఘమా యేమి? అనేక సంపదలతో జగమునంతట వ్యాపించి విలసిల్లుచున్నాడే! దయానిధియైన ఈతడు నీలమేఘమే కాబోలు! ఎందుకనగా ప్రాణులు తలపునకోరిన కోరికలనెల్ల కురియుచున్నాడుగదా!

పాపరహితుడైన ఈ శ్రీ వేంకటగిరినాథుడు ఎంతగా చూచినను తృప్తి చేకూర్పని ఆకాశతత్త్వమా ఏమి? ఈ మహామూర్తి అట్టివాడే కాబోలు! ఏలన చరాచరాత్మకమైన ఈ విశ్వమంతయు ఆకాశమునందే లయించి మరల అందే జనించునట్లు, ఈ పరబ్రహ్మమునందేలీనమై తిరిగి ఇతనియందే పుట్టుచున్నదిగదా!

విశే:— భగవంతుడు నీలవర్ణుడుకాన ఇట చీకటిగా, ఇంద్రనీలపు టద్దముగా, నీలమేఘముగా, ఆకాశస్వరూపుడుగా కవిచే ఉత్ప్రేక్షింపబడినాడు. ఒక్క రూపసామ్యమేకాక ఈ ఉత్ప్రేక్షకు సమర్థకములైన ఇతరాంశములుగూడ ఈ కీర్తనలో నిర్దేశింపబడినవి.

పగటి చీకటిలో వస్తుస్వరూపము తెలిసియు తెలియకుండుట సహజము. అట్లే విశ్వవ్యాపుడైన పరమాత్మును 'పశ్యన్నపి చ న పశ్యతి మూఢః' అనునట్లు అజ్ఞులు చూచియు చూడలేకున్నారు. ఆ పరతత్త్వము కంటికి కనిపించదని శ్రుతి చెప్పుచున్నది.

"న చక్షుషా గృహ్యతే" (ముండకం 3-1-8)

మరియు సర్వభూతములలోను గూఢమైయున్న పరమాత్మ సూక్ష్మదర్శనులైన యోగులయొక్క సూక్ష్మాతిసూక్ష్మమైన బుద్ధికిదప్ప తదితరులకు కనిపించదని శ్రుతి ఘోషించుచున్నది—

ఏష సర్వేషు భూతేషు
గూఢోఽఽత్మా న ప్రకాశతే।
దృశ్యతే త్వగ్ర్యయా బుద్ధ్యా
సూక్ష్మయా సూక్ష్మదర్శిభిః॥ (కఠ-3-12)

ప్రజ్ఞానఘనమైన పరబ్రహ్మము నామరూపక్రియాత్మకమైన సమస్త జగత్తుయొక్క లోపల, వెలుపల కలదని శ్రుతి చాటుచున్నది—

తదంతరస్య సర్వస్య
తదు సర్వస్యాస్య బాహ్యతః
(ఈశావాస్యం-5)

ఈ శ్రుత్యర్థమునే జగమంతయు భగవంతుని లోపలను, వెలుపలను అద్దమునందువలె ప్రకాశించుచున్నదని అన్నమయ్య మరొకరీతిగా చెప్పినాడు.

భగవంతునికి గల జ్ఞానబలైశ్వర్యాదులగు వివిధ గుణములలో దయాగుణమే మిక్కిలి గొప్పది. అందుచేతనే ఆయన కారుణ్యనిధియై భక్తుల కోరికలను కురియుచున్నాడని చెప్పబడినది.

విశ్వమంతయు గగనమునందువలె పరమాత్మునియందే జనించి తుదకందే లీనమగుచున్నది.

'ఎవ్వనిచే జనించు జగ
మెవ్వని లోపలనుండు లీనమై
యెవ్వనియందు డిందు' (భాగ-8-73)

అన్న భాగవతోక్తి ఇట స్మరణీయము.

(సశేషము)

సప్తగిరి

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల మాసపత్రిక.

★

సప్తగిరి మాసపత్రికలో వ్యాపార ప్రకటనలు ఈ దిగువ కన్పరచిన రేట్ల ప్రకారముప్రచురించబడును.

ఒక్కొక్క ప్రకటనకు

లోపల పేజీలో:	పూర్తిపేజీ	....	....	రు. 80/—
	అర్థపేజీ	....	....	రు. 50/—
	పావుపేజీ	....	....	రు. 30/—
కవరుపేజీలు: నాల్గవపేజీ	1 రంగులో	....	....	రు. 200/—
	2 రంగుల్లో	...	....	రు. 250/—
	3 రంగుల్లో	....	....	రు. 300/—
లోపల 2 వ పేజీ 3 వ పేజీ	1 రంగులో	..	...	రు. 150/—
	2 రంగుల్లో	....	....	రు. 200/—
	3 రంగుల్లో	....	....	రు. 250/—
ప్రత్యేకస్థలము లోపల పేజీలో	1 మొట్టమొదటిపేజీ	....	....	రు. 150/—
	2 చివరిపేజీ	....	....	రు. 110/—
	3 వార్తలపేజీకి ఎదురుపేజీ		1 పేజీ	రు. 100/—
			½ పేజీ	రు. 60/—

సాంకేతిక సమాచారము

స్క్రీన్:	కవరుపేజీలు	....	80 నుండి 100
	లోపలపేజీలు	....	80
పేజీపరిమాణము (బ్లాకులకు)	పూర్తిపేజీ	....	24 సెం. మీ × 19 సెం. మీ
	అరపేజీ	....	12 సెం. × 19 సెం. మీ
	పావుపేజీ	....	6 మీ × 19 సెం. మీ

ప్రకటనకు సంబంధించిన విషయములు, బ్లాకులు, సంస్థలవారే సరఫరా చేయవలయును.

గమనిక: 1. 4 వ కవరు పేజీ తప్ప మిగిలిన పేజీలలో 6 నెలసరి సంచికలకు ముందుగా డబ్బు చెల్లించి స్థల నిర్ణయము చేసుకొనువారికి ప్రకటన రేట్లపై 10% ను, 12 సంచికలకు స్థల నిర్ణయము చేసుకొనువారికి 15% శాతమును మురా ఈయబడును.

2. ఈ వ్యాపార ప్రకటనల విషయము ముందు తెలుపక, కారణములు తెలుపకయే ఏ ప్రకటననైనను నిరాకరించు హక్కు సంపాదకునకు కలదు.

కార్యనిర్వాహక అధికారి,

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం.

భక్తివినా సన్మార్గము గలదే?

శ్లో॥ నాహం వేదైర్న తపసా నదానేన
నచేజ్యయా।
శక్యఏవం విధోద్రష్టుం దృష్టవానసి మాం
యథా॥
భక్త్యాత్వనన్యయా శక్య అహమేవం
విధోఽర్జున।
జ్ఞాతుం ద్రష్టుంచ తత్త్వేన ప్రవేష్టుంచ
పరంతప॥

—భగవద్గీత—11-53, 54

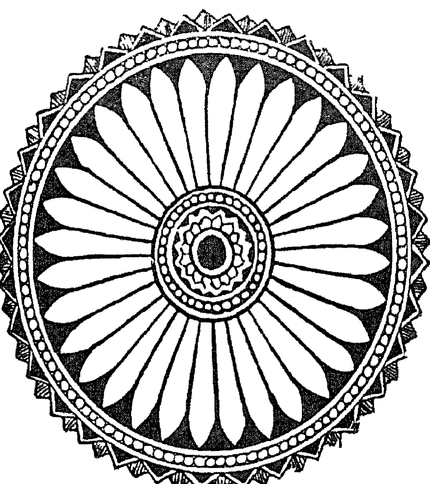
భగవత్సాన్నిధ్యమునుచేరుట కెన్నియో మార్గములు. వేదాధ్యయన తపోదానాదులు, యజ్ఞయాగాదిక్రతువులు, శ్రీవిద్యాది ఉపాసనలు, యోగము, భక్తి మొదలయినవీమార్గములు. వేదాధ్యయనాదులు విద్యావంతులకే పరిమితము. తపస్సు సర్వసంగ పరిత్యాగులకేసాధ్యము. దానమన్నచో లక్ష్మీకటాక్ష వీక్షణాలక్షితులకే తగినది. యజ్ఞయాగాదిక్రతువులు సామాన్యుల కందరానిపండ్లు. సామాన్యుల కందుబాటులోనున్న ఫలము భక్తియే. పైగీతావాక్యములు దీనినే ప్రతిపాదించుచున్నవి. భగవంతునకు భక్తిమార్గగాములన్న అత్యంతప్రీతి. ఇది మనస్సంబంధి. దీని కర్హతానర్హతల ప్రసక్తిలేదు.

అన్యనభక్తితో స్వామిని సేవించవలెనని గీతావాక్యము. అనన్య-అనగా యితర దైవతములనమ్మక ఒక్కపరమాత్ముడగు వాసుదేవునే నమ్మి సేవించవలెను. అదియే భవతారకమని శ్రీమచ్ఛంకర భగవత్పాదులు తమ గీతాభాష్యమున వ్యాఖ్యానించుచు శ్రీమన్నారాయణుడే పరతత్వమని సిద్ధాంతీకరించినారు; చూడుడు.

'అనన్యయా-అపృథగ్భూతయా భగవతః అన్యత్ర పృథక్ నకదాచిద్ అపి యా భవతి సాతు అనన్యాభక్తిః సర్వైః అపి కరణైః వాసుదేవాద్ అన్యద్ న ఉపలభ్యతే యయా సా అనన్యాభక్తిః తయా భక్త్యా'-శంకరభాష్యము.

శ్రీమన్నారాయణ భక్తి పునరావృత్తి రహితమోక్షమునకు సులభమైన మార్గమని భగవత్పాదుల నమ్మకము. అందుకే 'సాక్షాత్కర్తుం తత్త్వే - తత్త్వతః ప్రవేష్టుంచ - మోక్షం చ గన్తుం' -అని కృపజేసినారు. అంతేగాదు యతులకు నారాయణ స్మరణమును విధిగా నిర్ణయించి శాసించినారు. శ్రీవిష్ణు సహస్రనామమునందలి నారాయణ శబ్దమును వ్యాఖ్యానించుచు భగవత్పాదులు వెలిబుచ్చిన భావము సకల జనులకు శిరోధార్యము.

'నారాయణాయనమ ఇత్యయమేవ సత్య స్సంసార ఘోరవిషసంహరణాయ

మన్త్రః శృణ్వన్తు భవ్యమతయో మత యోఽస్తరాగా ఉచ్చైస్తరా ముపరి శ్యామహ మూర్ధ్వబాహుః'

—శ్రీమచ్ఛంకరభాష్యము.

భగవంతునకనేక నామములుండగా శ్రీమన్నారాయణ మంత్రమునే యతులు చేతులెత్తి ఉచ్చైస్వరముతో జపించుటకు గల కారణమును శంకరులు చక్కగా వివరించినారు.

ప్రహ్లాద నారద పరాశర పుండరీక

శ్రీ సింగనమల్ల రాధాకృష్ణయ్య
సిమెంటునగర్.

వ్యాసాంబరీష శుకశౌనకదాల్భ్యాదులు పరమభాగవతులు. ప్రాతఃస్మరణీయులు. వారు విష్ణుభక్తిపరాయణులు. విష్ణుభక్తి అనునదొక అమృతధార. దానినాస్వాదించి తరించిన పుణ్యాత్ములనేకులు. విష్ణుభక్తులన నెట్టివారో, భక్తియెన్ని విధములో పరిశీలించుటయే యీ వ్యాసోద్దేశ్యము. తొలుత విష్ణుభక్తులను, వారి లక్షణములను పరిశీలింతము. అదియును భగవానుడే వివరించినాడు గమనింపుడు—

శ్లో॥ మత్కర్మ కృన్మత్పరమో మద్భక్త
స్సంగ వర్జితః।
నిర్వైరస్సర్వభూతేషు యస్సమామేతి
పాండవ॥

—భగవద్గీత-11-55

భగవత్ప్రీతికరమైన కర్మలుచేయుచు సదాతత్పరాయణుడై సర్వసంగ వర్జితుడై యుండువాడే విష్ణుభక్తుడు. అతనికీ సర్వభూతములు సమానులే. సకలభూతములందును వైరరహితుడై యుండువాడే నిజమైన భక్తుడు. సంగవర్జితుడనగా సన్యాసియని గ్రహింపరాదు. నిమిత్తమాత్రుడై సంసారవ్యామోహమున జిక్కక సదా నారాయణ పదధ్యాన మగ్నుడగు భాగవతోత్తముడని గ్రహింపవలెను.

సకల జగత్తు వాసుదేవమయమని నమ్మి సర్వసమభావమును, ప్రేమభావమును కలిగియుండవలెను.

'సా తస్మిన్ పరమప్రేమరూపా' అని నారదభక్తిసూత్రము. భగవంతుడు సర్వాంతర్యామి. అతడు అన్నిటియందున్నట్లే

శ్రీ కల్యాణ వేంకటేశ్వరాలయం

నారాయణవనం.

★

నిత్యకార్యక్రమ వివరాలు

సుప్రభాతం ఉ॥	6-00 నుండి	6-30	
విశ్వరూపదర్శనం	6-30	,,	8-30
తోమాలసేవ	8-30	,,	9-00
కొలువు, అర్చన	9-00	,,	9-30
శాత్తుమొర & గంట	9-30	,,	10-00
సర్వదర్శనం	10-00	,,	11-30
2-గంట, అష్టోత్తరం (ఏకాంతం)	11-30	,,	12-00
తీర్థానం	12-00		
సర్వదర్శనం సా॥	4-00	,,	6-00
తోమాలసేవ, అర్చన (ఏకాంతం)	6-00	,,	7-00
రాత్రి కైంకర్యం			
శాత్తుమొర		,,	7-00
సర్వదర్శనం	7-00	,,	8-45
ఏకాంతసేవ	8-45	,,	9-00

ఆర్జితాదుల వివరాలు

అర్చన, అష్టోత్తరం	....	రు.	3-00
హారతి	...	రు.	1-00
కొబ్బరికాయకు	...	రు.	0-50
సహస్రనామార్చన	..	రు.	5-00
పూలంగి (గురువారం మాత్రం)	....	రు.	1-00
అభిషేకానంతర దర్శనం (శుక్రవారం)		రు.	1-00

అన్నియు నతనియందున్నవి. అన్నిటి యందును సమదర్శియైనవాడే నిజమైన భక్తుడు.

'విద్యావినయ సంపన్నే బ్రాహ్మణే గవిహస్తిని।
శునిచైవ శ్వపాకేచ పండితాః సమదర్శనః॥

అని భగవద్వాక్యము. విష్ణుభక్తుడు కల్మష రహితుడై అమృతరూపియై యుండవలెను. 'అమృత స్వరూపాచ' అని నారద భక్తిసూత్రము.

భక్తిభావ పరిపూర్ణుడైనవారు సకల సిద్ధులను పొందిన పూర్ణ పురుషుడు. అమృతమయుడు. అమృత తృప్తుడు

'యల్లబ్ధ్వా పుమాన్ సిద్ధోభవతి, అమృతోభవతి, తృప్తోభవతి' అని నారదోక్తి.

భక్తిఫలము నందుకున్న మానవుని అష్టసిద్ధులు వరించునట. అమృతత్త్వము ఆవహించునట. ... తనిమించిన తృప్తుడింకొకరుండడట.

అష్టసిద్ధుల మాటెట్లున్నను, తృప్తదగుట నిశ్చయము. తృప్తిపొందినవానికేమిలేకున్నను సిద్ధులున్నట్లేగద. అన్నిటిని మించిన నారాయణ పదసన్నిధి పెన్నిధియైనవానికిక వేరుసిద్ధులతో పని యేమి? అమృతత్వము లభించునన్న దైవత్వము సిద్ధించుననిగాదు. మరణమన్న భయములేనివాని కమృతత్వము గాకమరేమి? ఆత్మతత్వము నెరిగిన భక్తుడు శరీరమును విసర్జించుటను పాత దుస్తులదీసివేసినంత సులభముగా భావించును. అట్టివాడమృతమయుడే.

విష్ణుభక్తి సామ్రాజ్యమున పౌరుడైనవాడు దేనిని కోరడు. దేనిని గూర్చియు చింతించడు, దేనిని ద్వేషించడు, దేనియందునుత్సాహము చూపించడు.

'యత్ప్రాప్య న కించిద్వాంఛతి న శోచతి
నద్వేష్టి నరమతే నోత్సాహీ భవతి'

—నారదభక్తిసూత్రము

యత్ప్రాప్య-అతనిని పొందినవాడు. వానికింకేమి కావలెను? సకలచరాచర జగత్తునకు కారణభూతుడైన పరమాత్ముడు వాని కన్నులముందు కదలుచుండగా నింకేమి కోరగలడు? అన్యమునుగూర్చి యెట్లు చింతించగలడు? అంతయుదానయై విశ్వరూపము గోచరించుచుండగా నిక దేనిని ద్వేషించగలడు? ఆ పురుషోత్తముడు నిరంతరము తనతో సంగమించుచుండగా నీ జీవుడు దేనితో క్రీడించగలడు? ఆనంద స్వరూపుడగు పరబ్రహ్మమూర్తిని దర్శించుటయందుత్సాహము గలవానికి తర ప్రపంచముపై నుత్సాహమెట్లుండును? అందుకే త్యాగరాజు—

'రామభక్తి సామ్రాజ్యము
యే మానవుల కబ్బునో మనసా
ఆ మానవుల సందర్శన
మత్యంత బ్రహ్మానందమె'

అని కీర్తించినాడు

శ్లో॥ యో నహృష్యతి నద్వేష్టి నశోచతి న కాంక్షతి।
శుభాశుభ పరిత్యాగీ భక్తిమాన్ యస్సమే ప్రియః॥

భగవద్గీత-12-17.

అని గీతావాక్యము విష్ణుభక్తునికి శుభాశుభ ప్రసక్తిలేదు. అంతయు నొకటే. విష్ణుభక్తి యనునదొక అమృతధార, దాని నాస్వాదించిన వాడొక మత్తుడు. భౌతిక ప్రపంచమునందతడొక స్తబ్ధుడు. కాని ఆధ్యాత్మిక వీథిలో నతడాత్మారాముడు.

'యజ్ఞాత్వా మత్తోభవతి స్తబ్ధోభవతి ఆత్మారామో భవతి'

నారద భక్తిసూత్రము

(25 పేజీలో చూడుడు)

ఆంధ్రశతకవాఙ్మయ వికాసము

(గత సంచిక తరువాయి)

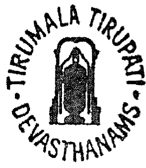
భారతీయులదృష్టిలో తత్త్వముబహు ప్రాధాన్యత వహించినది. వారితత్త్వము గాఢమైనది సముద్రమువలె గంభీరమైనది కూడా. ప్రాచీనకాలము నుండియు హైందవుల తత్త్వజిజ్ఞాస మహోదాత్తమైనది. ప్రపంచమునకంతకు శిరోధార్యము. ద్రష్టలు - తత్త్వవేత్తలు వేద వేదాంగ పురాణేతిహాసములద్వారా తత్త్వశాస్త్రములోని యనేకాంశములను భక్తి, జ్ఞాన, కర్మ సిద్ధాంతరూపమున మనకందించిరి. బాహ్యమునకెంత లౌకికముగ గన్పింతురో అంతరమున భారతీయులంతటి యాధ్యాత్మిక తత్త్వసంపన్నులు. మన నిత్యజీవితమున ప్రతిరంగము నందునుఆధ్యాత్మికదృష్టిఅంతర్వాహినిగా నొప్పుచుండును. కనుక తత్త్వదృష్టిలేని కావ్యముగాని సాహిత్యముగాని మృగ్యము. "నానృషిఃకురుతేకావ్యమ్" "ఋషికానివాడు కవికాజాలడు. తత్త్వములేని కవియు కవిలేని తత్త్వము లేదని యార్యోక్తి. ఇట్టితత్త్వమును సంస్కృతకవులు శతకరూపమున వర్ణించిరి. భర్తృహరి వైరాగ్యశతకమాదిగ ననేక శతకములు వీనికి మార్గదర్శకములయినవి, తత్త్వశతకములలో వైరాగ్య శతకములొక ప్రధానవర్గము. తెల్గున పదునాఱవ శతాబ్దినుండి తత్త్వశతక రచనలు బహుళముగా నభివృద్ధిచెందినవి. ఇందు మొదటిది సదానంద యోగి శతకము.

యోగరహస్యములను సామాన్యప్రజలకందుబాటులోనికితెచ్చిన కవి వేమన. అందుచేతనేయాతఁడు ప్రజాకవియైనాడు. యోగము పేర ప్రజలను మోసగించుయోగులగూర్చి వేమన చేసిన హెచ్చరిక బహుప్రశంసాపాత్రమైనది. ఆధ్యాత్మిక జీవనమున కమృతప్రాయమగు పరమ పవిత్రమగు యోగమును ప్రాపంచిక ప్రయోజనములపేర దుర్వినియోగమొనర్చుటను వేమన చక్కగా నాటవెలదులలో చిత్రించి తనకాలము నాటి యోగులకుకూడా గట్టిహెచ్చరిక చేసెననక తప్పదు. దేశచరిత్రకు సంబంధించినవిగానిలేక కొన్ని చారిత్రకసంఘటనలుగాని ఆధారముగాఁ జేసికొని వర్ణితములయిన శతకములు కలవు. వానిని చారిత్రక శతకములనఁజెల్లును. వీనిని కొందఱు రచననుబట్టి వ్యాజోక్తి ప్రధానములనిరి. కానివస్తువునుబట్టి యివి చారిత్రకశతకములే, పదునేడవ శతాబ్ది ఉత్తరార్థమున, ఔరంగజేబు కాశీక్షేత్రముపై దండయాత్రసలిపి యందలి విశ్వేశ్వరాలయమును ధ్వంసమొనర్చెను. ఈ సంఘటనకుద్రిక్కుడై వేల్పూరివిస్సన్న కవి విశ్వేశ్వరశతకమును విరచించెను. అసంపూర్ణమగునీశతకము నీకవి మనుమడగు సాంబశివకవి పూర్తిగావించెను. కాసుల పురుషోత్తమకవి ఉత్సవపూజాదులులేని శ్రీకాకుళాలయదుస్థితిని జూచి ఉద్విగ్నమనస్కుడై శ్రీహరి అశక్తతను వ్యాజోక్తులలో విమర్శించెను ఈ కవి ఆంధ్రనాయక శతకమునే తదుపరికవులు ఆధారముగా తీసికొని సింహాద్రినారసింహ, భద్రగిరి శతకముల విరచించిరి।

తెలుఁగుశతకవాఙ్మయ వికాసములో భాషావ్యాకరణ నిఘంటు, ప్రహేళిక మొదలగునవి విశిష్టస్థానము నలంకరించినవి. అంతియెకాదు ఒక విశిష్టశాఖకూడ ననవచ్చును. ఛందోబద్ధమగువాణి అవినాశియైవరలును. కంఠస్థము చేయుట సులువు. వచనమునకు పద్యమునకు గల భేదమిదియేకదా! ఈసందర్భమునవేదము నుదాహరించుట ప్రస్తుతము కాదేమో! ఉదాత్తానుదాత్తస్వరిత ప్రచ్ఛయోచ్చారణముతో వరలుటచేతనేవేదవాణి యవినాశియైవరలు చున్నది. ఇంకొక విశేష మేమన ఆసేతుశీతనగ పర్యంతము ఎవరు వేదపఠనము చేసినను (అటుదాక్షిణాత్యులుగాఁ యిటు ఉత్తరాది వారుగాని) వినుటకు ఒకేరీతిగ నుండును. కారణము దాని ఛందఃప్రక్రియా విశేష మనక తప్పదు. ఇట్టిబిగువే లేకున్న లేఖనసౌకర్యములేని యానాటి నుండి నేటివఱకు (నేడు లేఖనవిధానమువచ్చి గ్రంథస్థమైనది కొంత) అవినాశియై ఒకేరూపుతో నుండుటకు కారణము దాని నిర్మాణము నందలి కట్టుబాటనక తప్పదు. సాధారణముగా వ్యాకరణము గుర్తుంచుకొనుట కష్టము. దీనిని సులువుచేయుటకై ఛందోబద్ధముగాకవిచేసిన ప్రయత్న ఫలితమే ఇది. అటులనే భాషలో పదజాలము సేకరించి తన వాఙ్మయము నభివృద్ధి పరచుకొనుట కూడ విద్యార్థికి కాని లేక భాషాభిమానులకుగానిముఖ్యాతిముఖ్యమగు విషయము. సంస్కృత అమరకోశమిట్టిది. "అమరము లేనివానికి నేనమర" నని వాణియన్నటుల నార్యోక్తి కూడ ప్రచారములో కలదు. ఎన్ని పుస్తకములను చదివినను పదజాలమును సేకరించలేము. అదియేఅమరమును చదివి కంఠస్థముచేసిన కావ్యములు యిట్టే సుబోధతరమగునని గుర్తించియే ప్రాచీన కాలమున సంస్కృత విద్యార్థులకు ప్రథమములో అమరమును వేదమువలె కంఠస్థము చేయించినారు. ఈ కిటుకెరిగిన

(26 వ పేజీలో)

శ్రీమతి టి. మంగమ్మ,
తెనాలి.

శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారి దేవస్థానము తిరుమల

1–3–79 నుండి

నిత్యపూజ. దర్శనాదికముల కార్యక్రమము

శని, ఆది, సోమ మరియు మంగళవారములు

ఉదయము 3–00 నుండి 3–30 వరకు సుప్రభాతము

,, 3–30 నుండి 3–45 వరకు శుద్ధి

,, 3–45 నుండి 4–30 వరకు తోమాలసేవ

,, 4–30 నుండి 4–45 వరకు బంగారు వాకిలివద్ద కొలువు; పంచాంగ శ్రవణం,

,, 4–45 నుండి 5–30 వరకు మొదటి అర్చన

,, 5–30 నుండి 6–00 వరకు మొదటిఘంట బలి మరియు శాత్తుమొర

,, 6–00 నుండి మ 12–00 వరకు సర్వదర్శనము

మధ్యాహ్నం 12–00 నుండి 1–00 వరకు రెండవఅర్చన,(ఏకాంతం)

,, 1–00 నుండి 8–00 వరకు సర్వవర్శనం

రాత్రి 8–00 నుండి 9–00 వరకు శుద్ధి, రాత్రికైంకర్యము

,, 9–00 నుండి 12–00 వరకు సర్వదర్శనం

,, 12–00 నుండి 12–30 శుద్ధి

12–30 ఏకాంతసేవ

గురువారము

తిరుప్పావడ

ఉదయము 3–00 నుండి 3–30 వరకు సుప్రభాతం

,, 3–30 నుండి 3–45 వరకు శుద్ధి

,, 3–45 నుండి 4–30 వరకు తోమాలసేవ.

,, 4–30 నుండి 4–45 వరకు బంగారువాకిలివద్ద కొలువు మరియు పంచాంగ శ్రవణము

,, 4–45 నుండి 5–30 వరకు మొదటి అర్చన,

,, 5–30 నుండి 6–00 వరకు మొదటిఘంట, బలి శాత్తుమొర

,, 6–00 నుండి 8–00 వరకు సళ్ళింపు, 2 వ అర్చన (ఏకాంతం), తిరుప్పావడ, అలంకరణం, ఘంట ఇత్యాది

,, 8–00 నుండి రాత్రి 8–00 వరకు సర్వదర్శనం

సాయంకాలం 8–00 నుండి 10–00 { వరకు శుద్ధి ఇత్యాది / పూలంగి సమర్పణ / రాత్రి కైంకర్యము, ఘంట

రాత్రి 10–00 నుండి 12–00 వరకు పూలంగిసేవ

,, 12–00 నుండి 12–30 వరకు శుద్ధి

,, 12–30 ఏకాంతసేవ

బుధవారము

సహస్రకలశాభిషేకం

ఉదయం 3–00 నుండి 3–30 వరకు సుప్రభాతము

,, 3–30 నుండి 3–45 వరకు శుద్ధి

,, 3–45 నుండి 4–30 వరకు తోమాలసేవ

,, 4–30 నుండి 4–45 వరకు బంగారువాకిలివద్ద కొలువు పంచాంగశ్రవణం

,, 4–45 నుండి 5–30 మొదటి అర్చన

,, 5–30 నుండి 6–00 మొదటిఘంట, బలి, శాత్తుమొర

,, 6–00 నుండి 8–00 సహస్ర కలశాభిషేకము

,, 8–00 రాత్రి 8–00 వరకు సర్వదర్శనం

రాత్రి 8–00 నుండి 9–00 వరకు శుద్ధి ఇత్యాది

,, 9–00 నుండి 12–00 వరకు సర్వదర్శనం

,, 12–00 నుండి 12–30 వరకు శుద్ధి

రాత్రి 12–30 ఏకాంతసేవ

శుక్రవారము

అభిషేకము

ఉద॥ 3–00 నుండి 3–30 వరకు సుప్రభాతము

,, 3–30 నుండి 5–00 వరకు సళ్లింపు మరియు నిత్యకట్ల కైంకర్యములు (ఏకాంతము)

,, 5–00 నుండి 7-00 వరకు అభిషేకము (రు. 450/- రు.250; రు. 100/– వారికి మాత్రమే ప్రవేశం)

,, 7–00 నుండి 8–30 వరకు సమర్పణము

,, 8–30 నుండి 9–30 వరకు తోమాలసేవ మరియు అర్చన (ప్రత్యేకం) ఘంట, బలి, మరియుశాత్తుమొర

,, 9–30 నుండి 10–00 వరకు రెండవ గంట, బలి, శాత్తుమొర

10–00 నుండి రాత్రి 8–00 వరకు సర్వదర్శనం

రాత్రి 8–00 నుండి 9–00 వరకు శుద్ధి రాత్రి కైంకర్యము

రాత్రి 9–00 నుండి 12–00 సర్వదర్శనం

,, 12–00 నుండి 12–30 వరకు శుద్ధి

12–30 ఏకాంతసేవ

గమనిక :– 1) పైకార్య క్రమములో సమయాను కూలముగాను ప్రత్యేక కార్యక్రమముల వలనను మార్పులు చేయబడవచ్చును. 2) సుప్రభాత దర్శనమునకు రు. 25/– టిక్కెట్టువారు మాత్రమే అనుమతింపబడుదురు. 3) రు. 25/– టిక్కెట్లు తిరుమలలోనూ దేశంలో ఆంధ్రాబ్యాంకువారి వివిధ కేంద్రములలోనూ లభించును. 4) ప్రత్యేక దర్శనం టిక్కెట్లు గలవారు లోగడవలె ధ్వజస్తంభంవద్దగాక మహాద్వారము క్యూలో చేర్చబడుదురు. 5) రు. 200/–ల ఆమంత్రణోత్సవం టిక్కెట్టుపై తోమాలసేవ, అర్చన ఏకాంత సేవలకు మాత్రమే అనుమతి. ఇద్దరు మాత్రమే అనుమతింపబడుదురు. 6) అర్చన, తోమాలసేవ, ఏకాంతసేవలో దర్శనాంతరపు టిక్కెట్లుగాని రు. 25/ టిక్కెట్లుగాని అమ్మబడవు.

పేష్కార్ ; శ్రీవారి ఆలయం, తిరుమల

భాగవతము నందలి భక్తులు

(గతవంచిక తరువాయి)

4. కుంతి

ఈమెకు కృష్ణుడు మేనల్లుడు. ఐనను బంధు దృష్టితో నీయమ కృష్ణుని సామాన్యుడని తలంపలేదు. అతని అతిమానుష కార్యముల నవలోకించి ధర్మసంరక్షణార్థ ముదయించినపరమాత్ముడుగ విశ్వసించి అతనియెడ భక్తిపూరితహృదయయైనది. భక్తధనుడు, నివృత్త ధర్మార్థకామ విషయుడు, ఆత్మారాముడు, రాగాది రహితుడు, కైవల్యదాన సమర్థుడు, కాలరూపకుడు, నియామకుడు, ఆద్యంతశూన్యుడు, విభుడు, సర్వసముడు, సకలభూతనిగ్రహానుగ్రహకరుడునని కృష్ణునిపట్ల నీమె విశ్వాసము. అందుచేతనే —

ఎ) " యాదవులందు పాండుసుతు లందు
నధీశ్వర ! నాకు మోహ వి
చ్ఛేదము సేయుమయ్య ! ఘనసింధువు
జేరెడిగంగభంగి నీ
పాదసరోజచింతనముపై ననిశంబు
మదీయబుద్ధి న
త్యాదరవృత్తితోఁ గదియునట్లుగఁ జేయఁ
గదయ్య యీశ్వరా ! " —
(1-198)

అని ప్రార్థించినది. ఐహిక బంధ విమోచనము, సదా కృష్ణభక్తి మాత్రమే కుంతికోర్కెలు. ఈమె మాటలలో స్వార్థ రహితమగు వైరాగ్య పూరిత నిష్కల్మష భక్తి ప్రస్ఫుట మగుచున్నది. భక్తకోటి యందీమె కొక విశిష్ట స్థానము కలదు.

5 అర్జునుడు

శ్రీ కృష్ణపరమాత్మతో సఖ్యము పాటించి భక్తి భావమును ప్రకటించిన అర్జునుడు సఖ్య భక్తికి సాక్ష్యము. అర్జునునియెడల కృష్ణునకు గల ప్రేమ యనన్యము. గోవిందునిశుద్ధాంతస్త్రీలను బోయలబారినుండి తప్పింపలేక ఆ సంఘటనమును ధర్మజునకు నివేదించుచు కృష్ణుడు తనవిషయమునపాటించెడి అవితరతుల్యమగుసఖ్యమును గూర్చి యాడినమాటలు గమనింపుడు.

ఎ) " చెలికాడ ! రమ్మని చీరు నన్నొకవేళ
మన్నించు నొకవేళ మఱది ! యనుచు
బంధు భావంబును పాటించు నొకవేళ
దాతయై యొకవేళ ధనము లిచ్చు
మంత్రియై యొకవేళ మంత్ర మాదేశించు
బోద్ధయై యొకవేళ బుద్ధిసెప్పు
సారథ్య మొనరించి చనవిచ్చు నొకవేళ
క్రీడించు నొకవేళ గేలిసేయు

నొక్కశయ్యాసనమున నుండు, కన్న
తండ్రికైవడి చేసినతప్పు గాచు
హస్తములు పట్టి పొత్తున నారగించు
మనుజవల్లభ ! మాధవు మఱవరాదు " —
(1-367)

బి) " వారిజగంధులు తమకో
వారింపగరానిప్రేమ వాదము సేయన్
వారిజనేత్రుడు నమఁ దగ
వారింద్లకు పనుపు నలుకవారింప నృపా !
(1-369)

సి) " నిచ్చలు లోపలికాంతలు
మచ్చిక తనతోడనాడుమాటలు నాకున్
ముచ్చటలు సెప్పు మెల్లన
విచ్చలవిడి తొడలపిద విచ్చేసి నృపా ! "
(1-370)

కృష్ణార్జునులను అన్యోన్య మైత్రి యెంత ప్రగాఢమైనదో యీ మాటల వలన వ్యక్తమగుచున్నది. కృష్ణుడు తనయంతః పురరహస్యములను గూడ అర్జునునకు చెప్పువాడనుటలో భగవంతుడు భక్తుల విషయమున భేదబుద్ధి పాటింపక అద్వైత స్థితిని వరించునను నంతరార్థమిందు కలదు.

మరియు ఫాలాక్షుని మెప్పించి పాశుపతమును గోనుట, దేవేంద్రునర్ధసింహాసనము నధిష్ఠించుట, కాలకేయనివాతకవచాది రాక్షసులను సంహరించుట, కురు కులాంబుధి నీదుట, మున్నగు నసామాన్యకార్యములన్నియు, నారాయణుడగు కృష్ణునిసాహాయ్యమువల్లనే నెరవేర్ప గల్గితినని అర్జునుని యభిప్రాయము. కృష్ణ సాహాయ్యములేనినా డతడు నిర్వీర్యుడు. ధర్మజునితో నర్జునుడాడు మాటలను తిలకింపుడు—

శ్రీ డి. నాగసిద్దారెడ్డి,
తిరుపతి.

" కాంతారంబున నొంటి తోడుకొని రాగా
చూచి, గోవింద శు
ద్ధాంతస్త్రీల పదాఱువేల మదరాగా యత్తులై
తాఁకి, నా
చెంతన్ బోయలు మూగి పట్టుకొన, నా
సీమంతినీ సంఘమున్
భ్రాంతిన్ భామిని భంగి నుంటి విడిపింపన్
లేక ధాత్రీశ్వరా ! "
(1-372)

తనశక్తిసామర్థ్యములన్నిటికి భగవత్ప్రసాదమే కారణమనెడు భావము గల అర్జునునిచరిత్రము వలన " మానవుడు దైవసహాయముచేతినే శక్తియుతుడు కాగలడు. అదిలేని యాతడెందుకు కొఱగాడు " — అనెడి సత్యము వెల్లడియగుచున్నది.

6. ఉద్ధవుడు

అర్జునునివలె సఖ్యభక్తికి ఉద్ధవుడు నైతముదాహరణము. తనవిరహమును సహింపజాలని గోపవనితల నోదార్చుటకై

(24వ పేజీలో చూడుడు)

గ్రంథ సమీక్ష

శ్రీ రామానుజ కీర్తికౌముది (మొదటి భాగము)

సంపాదకుడు :
శ్రీ ధనకుధరం వరదాచార్యులు,
లక్ష్మీనారాయణపురము, గుంటూరు–4

ప్రకాశకులు :
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి

పేజీలు : 32 + 324

మూల్యము : పదిరూపాయలు.

ఇపుడు సమీక్షించబడుతున్న పుస్తకం శ్రీవైష్ణవసిద్ధాంతాలను, వాఙ్మయాన్ని, సంప్రదాయాలను పరామర్శించే చక్కని వ్యాససంకలనం. దీనిపేరు శ్రీరామానుజకీర్తికౌముది. ఎంతో అనురూపమైనది. ఈ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టినవారు శ్రీమాన్ ధనకుధరం వరదాచార్యుల వారు. వీరు ఎన్నో మత-సాంస్కృతిక గ్రంథాలను రచించి ఆంధ్రదేశంలో రచయితలుగ ప్రసిద్ధినందినవారు. వీరి ఉద్యమం ఆంధ్రులచే అభినందింపదగినది. ఇది మొదటిభాగం. దీనిని పరిశీలిస్తే ఇందలి వ్యాసాలను సంపాదించడంలో శ్రీఆచార్యులవారు ఎంతో శ్రమపడినారని చెప్పక తప్పదు. వ్యాసకర్తలందఱు తమతమ పరిధులకు తగినట్లు వ్యాసాలను తయారు చేశారు. కాని పేరుకు తగినట్లు విశిష్టాద్వైతవేదాంతపరంగా, శ్రీవైష్ణవమత పరంగా. సంప్రదాయపరంగా ప్రణాళికాబద్ధంగా వ్యాసశీర్షికలను నిర్ణయించి, ఆయా రంగాలలో నిష్ణాతులైనవారిచే చక్కగ తయారుచేయించి, సంపాదిస్తే అది మన వేదాంతాలకు సంస్కృతికీ, ధర్మానికీ, మతానికీ ఎత్తిన ఆదర్శమై, పరిశోధకులకు, పండితులకు పామరులకు కూడ ఉపయోగపడుతుంది. చరిత్రలో శాశ్వతంగా నిలబడుతుంది ముందు ముందు ఈ భావనతో శ్రీఆచార్యులవారింకా ఎన్నో భాగాలను రూపొందించి ఆంధ్రుల ప్రశంసలకు పాత్రులౌతారని ఆశిస్తున్నాను. తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానాలవారు ఇటువంటి ప్రచురణలను ప్రోత్సహించడం ప్రశంసనీయం. ఏదో ఘుణాక్షరన్యాయంగా వెక్కిరించినట్లు కాక హిందూధర్మ-మత-సంప్రదాయాలపై ఇటువంటి సంకలనాత్మక సంపుటాలను సమర్థులైన సంపాదకుల ద్వారా సామాన్యుడికర్థమయే తేటతెనుగులో తి. తి. దేవస్థానాలవారు అందించాలని తెలుగుప్రజ దశాబ్దాలుగా ఎదురు చూస్తోంది. వారి ఉత్కంఠ ఫలిస్తుందని, ఆశిద్దాం.

1. శ్రీనివాసోదాహరణము :
శ్రీ 'కరుణశ్రీ'

కమ్మని కవితకు మారుపేరు కరుణశ్రీ. శ్రీనివాసుని వైభవానికి, కరుణశ్రీ కవితామాధుర్యానికి ఈ శ్రీనివాసోదాహరణం ఒక చక్కని ఉదాహరణం. వారు గుండెలో ముంచి అర్పించిన ఈ కానుక, వారిగుండెలోని మంచికి మంచినిదర్శనం.

2. హిందూసనాతనవేదమతవైభవము :
శ్రీమాన్ గొట్టుముక్కల రమాకాంతాచార్యులు

సనాతనధర్మాన్ని, ఆయాకాలాలలో దానిలో వచ్చిన మార్పులను చక్కగ ఆకళించుకొన్నవారిలో శ్రీ ఆచార్యుల వారు అగ్రగణ్యులు. ప్రపత్తివైభవాన్ని పాంచరాత్ర సిద్ధాంతవైశిష్ట్యాన్ని గ్రహింపగోరువారికీ వ్యాసం కరదీపిక వలె సహాయపడుతుంది.

3. భువనసుందరమూర్తి :
శ్రీమాన్ మేడేపల్లి వరాహనరసింహ స్వామి

'పరబ్రహ్మ భువనసుందరమూర్తి. ఆయన సౌందర్యమే సృష్టికి బీజం' అని నిరూపించే ఈ వ్యాసంలో సౌందర్య స్వరూపం విపులీకరించబడింది. శ్రీవిశిష్టాద్వైతసిద్ధాంతపరంగా ఇట్లు నిరూపణం సాగించిన శ్రీస్వామివారు అభినందనీయులు.

4. శ్రీవైష్ణవమతము-తద్వైశిష్ట్యము :
శ్రీమాన్ వేదాన్తం జగన్నాథాచార్యులు

శ్రీ వైష్ణవమతస్వరూపాన్ని అనేక కోణములనుండి సమీక్షించి, యోగమార్గముల విశ్లేషించి, అష్టాంగయోగముల వింగడించి, భక్తిప్రపత్తులే ముక్తిసాధనములను శ్రీరామానుజాచార్య సిద్ధాంతమును ఈ వ్యాసమున నిరూపించిన శ్రీ ఆచార్యులవారు మనకు శ్లాఘనీయులు.

5. శ్రీ పాంచరాత్రమతవైభవము :
శ్రీమాన్ పొడిచేటి శ్రీరంగాచార్యులు

పొడిచేటివారు పాంచరాత్రంలో మేటివిద్వాంసులు. భద్రాచలంకేంద్రంగా శ్రీ పొడిచేటి సీతారామాచార్యులవారు పాంచరాత్ర సంహితలను కొన్నింటిని ప్రచురించి ఎంతో సేవచేశారు. వారి సోదరులే ప్రకృతవ్యాసకర్త. శ్రీ రంగాచార్యులవారు శ్రీ పాంచరాత్ర శాస్త్రోదయాన్ని, దాని స్వరూపాన్ని, ప్రామాణ్యాన్ని, ప్రయోజనాన్ని ఈ వ్యాసంలో చక్కగ నిరూపించినారు. దేవాలయాలు ధార్మికదుర్గాలెలా అయినాయో హృద్యంగా వీరు ప్రతిపాదించారు. ఇందలి విషయసేకరణ శ్రమతోకూడినది. పాంచరాత్రికులు వీరికెంతో ఋణపడిఉన్నారు.

6. భక్తియోగప్రభావము :

శ్రీమాన్ సుదిమెళ్ల రామానుజాచార్యులు

'కవిగారు' అనే అన్వర్థనామంతో ఆంధ్రదేశంలోను ఇతర రాష్ట్రాలలోను ప్రసిద్ధులైన ఈ మహామనీషి హయగ్రీవ ప్రసాదపాత్రులు. భక్తియోగప్రభావాన్ని హృద్యాలైన పద్యాలలో శ్రుతి, స్మృతిశాస్త్ర భాగవతసూక్తులతో చక్కగ విశదపరచినారు శ్రీ ఆచార్యుల వారు. ఇంతకంటె సరళమైన తెలుగు కవితను మనమింకొకచోట చూడలేము.

7. భక్తితత్త్వము-వాఙ్మయము :

ప్రొఫెసర్ యస్వీ జోగారావు

జగమెఱిగిన యశస్వి ఆచార్య యస్వీ జోగారావుగారు. ఈ వ్యాసంలో వారు భగవద్గీత, భాగవతం మొ॥ గ్రంథాలలో భక్తితత్త్వం ఎలా ప్రతిపాదింపబడిందో నిరూపిస్తూ, భక్తిరసమే అని సమర్థిస్తూ భారతదేశంలోని భక్తి వాఙ్మయాన్ని భవ్యంగా సమీక్షిస్తూ, సాహిత్యప్రక్రియలైన పల్లకీసేవా ప్రబంధములను, హరికథలను గురించి చక్కగ వివరించారు. వీరి నిరూపణం ప్రశంసనీయం.

8. భాగవతము-భక్తితత్త్వము :

శ్రీ రావూరి ప్రసన్నసత్యనారాయణ

శ్రీమద్భాగవతమెలా భక్తిని నిరూపిస్తున్నదో ఈ వ్యాసంలో విపులీకరింపబడినది. భాగవతసాంగత్య ప్రభావాన్ని, భక్తికి సాధనాలను, అధికారులను, అనధికారులను, భక్తునిలక్షణాలను, నవవిధ భక్తులను ఎంతో చక్కగ నిర్వచించారు. వీరి ప్రతిపాదనం ప్రశంసాపాత్రం.

9. నారదుడు-భక్తిప్రచారము :

శ్రీ కేశవభట్ల సుదర్శనవేణుగోపాలమూర్తి

భక్తిసూత్రవాఙ్మయంలో నారదభక్తిసూత్రాలెంతో విశిష్టమైనవి. ఈ వ్యాసంలో నారదప్రశస్తి, ఆయన ప్రతిపాదించిన భక్తిస్వరూపం, ఆయన ప్రభావం ప్రశంసనీయమైన పద్ధతిలో వివరింపబడినవి.

10. భగవన్నామసంకీర్తనప్రభావము :

శ్రీ కల్లూరి చంద్రమౌళి

ఆర్ష వాఙ్మయానికెంతో సేవచేసి ఆర్ష విద్యాలంకారులైనవారు శ్రీ చంద్రమౌళిగారు. వారీవ్యాసంలో భగవన్నామ వైభవాన్ని ప్రభావాన్ని నిరూపిస్తూ, అష్టాంగయోగాన్ని, శరీరవిజ్ఞానాన్ని, పరబ్రహ్మస్వరూపాన్నీ అందఱికీ సులభంగా అర్థమయ్యేలా ఎంతో సరళంగా విశదపరచారు. వారు అభినందనార్హులు.

11. ప్రపత్తిప్రాశస్త్యము :

డాక్టర్ కందాడ రంగాచార్యులు

భగవద్గీత, బ్రహ్మసూత్రములు. శ్రీమద్రామాయణం మొ॥ గ్రంథాల నుంచి ప్రపత్తిస్వరూపాన్ని చక్కగ ప్రతిపాదిస్తూ శ్రీ ఆచార్యులవారు ఎన్నో ముఖ్యమైన విషయాలను తెలియజేశారు. సంప్రదాయాభిజ్ఞులైన వీరి రచన ఎంతో చక్కగ సాగింది.

12. తమిళసంఘసాహిత్యము-వైష్ణవ ధర్మదర్శనము :

శ్రీమాన్ ధనకుధరం వరదాచార్యులు

ఉభయవేదాంతాలలో బాగా కృషి చేసి ఈ గ్రంథసంపాదనకు పూనుకొన్నవారు శ్రీ వరదాచార్యులవారు ఈ వ్యాసంలో వీరు తమిళభాష పుట్టుక, పెఱుగుదల, సంఘకాలము, అప్పటి ప్రకృతిపూజ, తమిళదేశంలో వైష్ణవధర్మ వ్యాప్తి, వైష్ణవధర్మప్రాచీనత ఆళ్వారుల భక్తిప్రచారాలను గురించి సమగ్రంగా చర్చించారు. ఎన్నో నూతనాంశాలీ వ్యాసంలో ఆవిష్కరింపబడ్డాయి.

13. ఆళ్వారులు-భక్తివాఙ్మయము :

శ్రీమాన్ రొంపిచెర్ల పార్థసారథి భట్టాచార్యులు

శ్రీ పార్థసారథి భట్టాచార్యుల వారు మూడుదశాబ్దాలపైన శ్రీ నివాసుని ఆస్థానంలో ఉండి ఆయనను సేవించే భాగ్యం పొందినవారు. వీరు తమ వ్యాసంలో నాలాయిర దివ్యప్రబంధాన్ని గురించి దాని వ్యాఖ్యానాలను గురించి, విపులంగా వివరించారు ఆళ్వారుల అవతార, జీవిత, రచనా విశేషాలను విడివిడిగ తెలియజేసి చివరు శ్రీ ఆండాల్ సూక్తినిగూర్చి విస్తరంగా ప్రతిపాదించారు. వీరి విషయసేకరణ ఆశ్చర్యాన్ని కలిగిస్తుంది.

14. తిరుప్పావు :

శ్రీ దామెర రాజగోపాలరావు

శ్రీ దామెర రాజగోపాలరావుగారు ఆండాళ్ తమిళంలో రచించిన తిరుప్పావుకు సరళవిశదమైన తెలుగు అనువాదాన్ని చక్కగ సంతరించారు. శ్రీ వైష్ణవులకు తిరుప్పావు చాల ముఖ్యమైనది. దానిని తేటతెలుగులో ఆంధ్రులకందించిన వారిలో శ్రీ రాజగోపాలరావుగారు అభినందనీయులు.

15. గోదాస్తుతి:

శ్రీమాన్ నల్లాన్‌చక్రవర్తుల కృష్ణమాచార్యులు

సర్వతంత్రస్వతంత్రులు శ్రీ వేదాంత దేశికులు. వారు రచించిన గోదాస్తుతిని సంగీత సాహిత్యపాథోనిధి పారదృశ్వలగు శ్రీ కృష్ణమాచార్యులవారు హృద్యాలైన పద్యాలలో తెలుగులోకి అనువదించారు. ఎన్నో కవితాఖండాలను వెలయించి లబ్ధప్రతిష్ఠులైన కవిశిరోమణులు వీరు. సహజమధురం. వీరి కవిత. వీరి ప్రయత్నం ఎంతో ప్రశంసాయోగ్యం.

16. శ్రీ వేంకటేశ్వర తారావళి :

శ్రీమాన్ కొమాండూరి రామానుజాచార్యులు

ఇరువదియేడు పద్యాలలో శ్రీ వేంకటేశ్వరుని వైభవాన్ని కొనియాడినవారు శ్రీ రామానుజాచార్యులవారు. ప్రతి పద్యము ఆర్తితో పాఠక హృదయాలను కదిలింప జాలినది. వీరికి అభినందనలు. ★

డా॥ యన్. బి. రఘునాథాచార్య, తిరుపతి.

గోపికలు - శ్రీకృష్ణుడు

కలియుగంబున భక్తియు, నామ పారాయణము ప్రధానములు. ఈ భక్తి సంస్కారము, సదాచారము, శుచివలన కలుగుచున్నది. వీటికి ఆధారము ధర్మము. భగవంతుని చేరుటగాని, ఇష్టార్థములను పొందుటగాని, ఇహపరంబులలో ఉత్తమగతి, ధర్మమువలన కలుగుచున్నది. కవికుల తిలకంబగు భోజభూపాలుడు

శ్లో॥ ఉచ్చైర్గతిర్జగతి సిద్ధ్యతి ధర్మతశ్చేత్....'' అని నుడివి యున్నాడు. శ్రీభాగవత వచనమునుబట్టి "శ్లో॥ వేద ప్రణిహితో ధర్మో హ్యధర్మస్తద్విపర్యయః'' 'వేదచోదితమగునదియే ధర్మము. ఇతరములన్నియు అధర్మము లని నిర్ణయించియున్నారు ఋషితుల్యులు. ఈ కలికాలమునకు మరియు సులభమైన మార్గము కూడ చెప్పియున్నారు.

శ్లో॥ జిహ్వాం లబ్ధ్వాపి యః కృష్ణం కీర్తనీయం న కీర్తయేత్
లబ్ధ్వాపి మోక్షనిశ్రేణిం స నారోహతి దుర్మతిః''

అనగా నాలుక ఉన్నను కీర్తనీయుం డగు శ్రీకృష్ణుని దుర్బుద్ధిచే గీర్తింపక, మోక్షమునకు నిచ్చెన దొరికియు, నెక్కక యుండు, వారిని గురించి మనము ఏమియు చెప్పవలసినదిలేదు. అది వారి దుష్కర్మ.

వేద విహితములే ధర్మములని, అవి ఆచరించు సాధుజనులలో

"శ్లో॥ సవై పుంసాం పరోధర్మోయతో భక్తి రధోక్షజే।
అహైతుక్య ప్రతిహతా యయాఽత్మా సుప్రసీదతి।''

అని చెప్పబడియుండుటవలన, అహైతుకము న ప్రతిహతమునైన భగవంతుని భక్తి కలిగించునట్టిది పురుషుల కుత్తమ ధర్మంబనియు, ఆ భక్తివలన మానసము సుప్రసన్నంబగు ననియు, నిశ్చయించి యున్నారు.

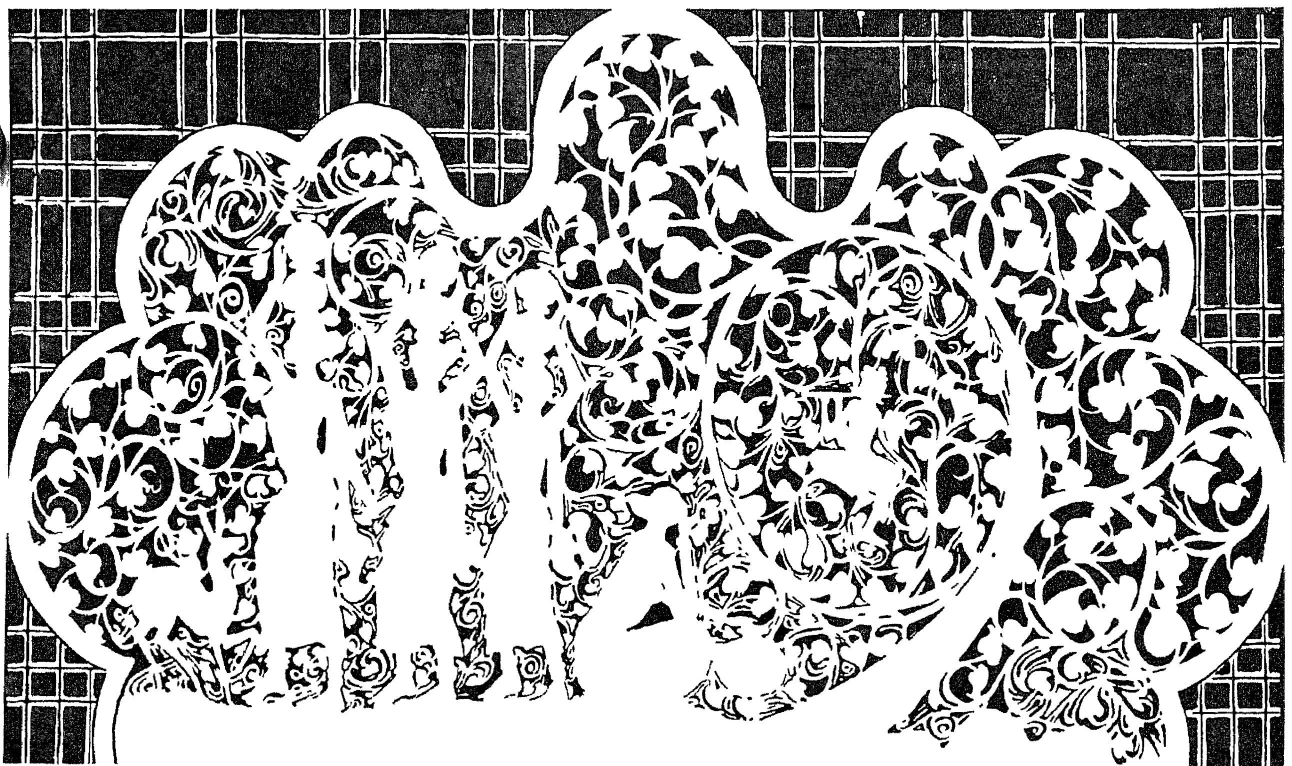
"శ్లో॥ ధర్మస్స్వనుష్ఠితః పుంసాం విష్వక్సేన కథాసు యః।
నోత్పాదయేద్యది రతిం శ్రమ ఏవహి కేవలం।''

అనగా మనము అనుష్ఠించు ధర్మములు విష్ణుని కథారతి కల్పింపని వగునేని, కేవలము శ్రమయగును. అదియే ఉత్తమ ధర్మమునకు శ్రీహరి కథల యందు రతి కలిగించుటకు ప్రయోజనమని యేర్పడుటచేసి కృష్ణ కథలు అవశ్యము వినదగినవై యున్నవి.

శ్రీకృష్ణ కథలు శ్రీ భాగవతమున పూర్తిగాలేవు. శ్రీకృష్ణ కథలు పూర్తిగా గలిగిన గ్రంథములు :

(1) శ్రీబ్రహ్మావైవర్త మహాపురాణము.
(2) శ్రీమద్గర్గ సంహిత.

మనము ఎవ్వరిని తప్పు పట్టరాదు.

నిజములైన విషయములనే తెలుసుకొనవలెను. మన పూర్వకవులు కొందరు

॥ప॥ బోటులందుఁ దలమిన్న వందుని కన్నచిన్న।
వారిధరవేణి రాధికా కీరవాణి।
ప్రభలను జెలంగు హరిప్రాణ పదమనంగ॥

అనియు

॥ప॥ మేనత్తయను మేర మీటి రాధికతోడ నెనయడే నీయనుగుబావ।'' అని వచించి యున్నారు. యథార్థగతి విచారింప రాధ శ్రీవారికి మేనత్త గాదు. రాధ గోలోకవాసి. పరాశక్తి. శ్రీకృష్ణుని శరీరము నుండి ఉద్భవించినది. ఆమె శాపవశంబున బృందావనమున పుట్టి పెరిగెను. స్వయముగా బ్రహ్మ బృందావనమున కరుదెంచి రాధాకృష్ణులకు వివాహంబుగావించెను.

శ్రీ సత్రం వెంకటరమణయ్య,
కడప

శ్రీకృష్ణకథలకు ప్రమాణ భూతములగు గ్రంథంబులో అతి విపులముగా తత్కథా విస్తారంబు తెలుపునది శ్రీకృష్ణ పురోహితుడగు గర్గముని రచించిన గర్గ సంహితయొకటి. అందు శ్రీరాధాగోపికలచరిత్రము విస్తారముగా గలదు. గోపికలను గురించి తెలుసుకొనుటకు ముందు, శ్రీకృష్ణుని గురించి కొన్ని విషయములు తెలుసుకొనవలెను. ఆయన అవతారములు, నివాసస్థానములు లెక్కింపనలవి గాదు. శ్రీభాగవతములో

"శ్లో॥ షష్ఠస్తు చక్షుషః పుత్రః చాక్షుషోనామ వై మనుః।
తత్రాపి దేవస్సంభూత్యాం వైరాజస్యాభవత్సుతః।
అజితోనామ భగవానంశేన జగతః పతిః।

పయోధిం యేవ నిర్మథ్యసురాణాం సాధితా సుధా।"

అనగా శ్రీయజ్ఞ వరాహకల్పమున ఆఱవదియగు చాక్షుష మన్వంతరమందు, వైరాజునికి సంభూతియందు, భగవంతుడు అజితుండు అను నామముతో అవతరించెననియు, అతడే సముద్ర మథనంబునం దోడ్పడి, సురలకమృతము సాధించెననియుకలదు అట్లనే ఆయన వసించు లోకములు అనేకములు. అనంతములు. వాటిలో కొన్ని, రమావైకుంఠము, ఊర్ధ్వవైకుంఠము, అథోవైకుంఠము, శ్రీలోకము, గోలోకము.

రమావైకుంఠము :-

శ్లో॥ పంచమో రైవతోనామ। మనుస్తామససోదరః
పత్నీ వికుంఠా శుభ్రస్య। వైకుంఠైస్సురసత్తమైః,
తయో, స్వకళయా జజ్ఞే వైకుంఠో, భగవాన్స్వయం,
వైకుంఠకల్పితో, యేన లోకో లోకనమస్కృతః,
రమయా, ప్రార్థ్యమానేన, దేవ్యాతత్ప్రియ కామ్యయా॥

అనగా ఐదవ రైవత మన్వంతరమందు శుభ్రుని భార్యయగు వికుంఠయను నామె

యందు, భగవంతుడు వైకుంఠుడన పేర బుట్టి, మహాలక్ష్మ్యంశయగు రమాదేవిం పెండ్లాడి, ఆదేవి ప్రార్ధనమున నాక లోకంబు కల్పించెను, అది రమాదేవి కొరకు కల్పింపబడినది గాన రమా వైకుంఠంబను నామమున బరగుచున్నది.

ఊర్ధ్వవైకుంఠము :- మహాలక్ష్మి, సరస్వతి, గంగా, తులసీ సహితుడై శ్రీమన్నారాయణుండు వసించునది ఊర్ధ్వ వైకుంఠము. ఇది బ్రహ్మాండమునకు వెలుపలనుండును.

అధోవైకుంఠము :- భాగవతములో చెప్పినట్లు,

"తద్విశ్వగుర్వధికృతం, భువనైకవంద్యం,
దివ్యం విచిత్రవిబుధాగ్ర్యవిమానరోచిః
ఆపుః పరాం ముదమపూర్వ ముపేత్య యోగ
మాయాబలేన మునయస్తుతతో వికుంఠః।"

సనకాదుల వలన జయ విజయులకు శాపంబు సంభవించిన లోకము అధోవైకుంఠమని అందురు.

శ్రీలోకము : ఇది సముద్రరాజకన్యకయై యవతరించి లక్ష్మీదేవియను నామముతో, స్వనామాంకితమగు లోకమును కల్పించుకొనెనని, పురాణముల చెప్పుచున్నవి.

గోలోకము : శ్రీరాధాకృష్ణులు విహరించులోకము.

శ్రీకృష్ణుండనవెవ్వడు? శ్రీకృష్ణుడు వేదములచే నుతింపబడిన పరబ్రహ్మ. యోగి పుంగవులకుకూడా అందనివాడు. అతనికి స్త్రీ పురుష భేదములులేవు. ప్రపంచములోని చరాచరభూతరూపుడు. తానే పురుషుడు, తానే స్త్రీ, సర్వభూతములు అతనిలో లీనమగుచున్నవి. స్త్రీ నపుంసక పురుషమూర్తియునుగాక, తిర్యగమర నరాదిమూర్తియునుగాక, కర్మగుణ భేదసదసత్ప్రకాశి గాక, అన్నియును తానేయగు, విశ్వమయుడు, విభుడు, విష్ణుండు, జిష్ణుండు.

ఇంక గోపికలను గురించి కొంచెము విచారింతము. ఆంధ్ర భాగవతములో నారద ధర్మరాజు సంవాదమున, నారదుండు ధర్మరాజుతో భగవంతుని, ఎట్లైనను, ఏ పద్ధతితోనైనను పొందవచ్చునని, పోతన, ఈ క్రింది విధముగా వర్ణించి యున్నాడు.

శా॥ కామోత్కంఠత గోపికల్, భయమునం గంసుండు వైరక్రియా
సామగ్రిన్ శిశుపాలముఖ్యనృపతుల్, సంబంధులై వృష్ణులుం
బ్రేమన్ మీరలు, భక్తినేమునిదె చక్రిం గంటి మెట్లైన, ను
ద్దామ ధ్యాన గరిష్ఠుడైన హరిం జెందన్ వచ్చు ధాత్రీశ్వరా

"కామోత్కంఠతగోపికల్" అనుదానిలో, ఈగోపికలు ఎవ్వరు. వారిని గురించి కొంచెము తెలుసుకొన్న మనకుపూర్తిగా కృష్ణతత్వము తెలియును. గోపికలు అనేక యూధములుగా జన్మించి ఉన్నారు, శ్రీకృష్ణావతారకాలములో.

బ్రహ్మవైవర్త మహాపురాణ వచన ప్రకారము,

శ్లో॥ రేమిరే తాశ్చ తత్రైవ సార్ధం కృష్ణేన పార్వతి।
షట్త్రింశల్లక్షకోట్యశ్చ గోప్యో గోపాశ్చ తత్సమాః।
గోలోకం ప్రయయుర్ముక్తాః సార్థం కృష్ణేన రాధయా"

శ్రీకృష్ణునితో భూమియందు క్రీడించిన వారి సంఖ్య ముప్పది ఆరు లక్షల కోట్లు గలదని తెలిసి కొనవలెను ఈ గోపికల యూధంబులు నూఱని "గోపీనాం మధ్యవ్రజే రమ్యే శతయూధో భవిష్యతి।" అని భగవంతుడే చెప్పియున్నాడు. ఈ గోపికలందరును మహారాస క్రీడాకాలమున వచ్చి భగవంతునితో చేరిరి

యూధ మనగా పదికోట్ల అర్బుదము. గోపికలు కలదియొకటి. పది అర్బుదములతో నొప్పునదియొకటి, అనిచెప్పబడును. ఇందుకు ప్రమాణము

"శ్లో॥ అర్బుదం దశకోటీనాం మునిభిః కథితంవిధే
దశార్బుదం యత్ర భవేత్సోఽపి యూధః ప్రకథ్యతే॥"

ఈ గోపికలలో అనేక రకములవారున్నారు, వాటిలో కొన్నిటిని మాత్రమే ఈక్రిందమనవి చేయుచున్నాను.

1. శ్రుతినికరంబులు శ్రీహరి వరంబున, మందయందు గోపసుందరీ తిలకంబులై, వెలసి, జారధర్మంబున, నందనందనుని బొందిరి.

2. త్రేతాయుగంబున దండకాటవి నుండు మహర్షులు పెక్కండ్రు శ్రీరాముం గాంచి, కామించినవారు, గోపికాతరుణులై, జనియించి, నందునింట జేరి, శ్రీకృష్ణునకు కైంకర్యంబుసల్పిరి.

3. మిథిలానగరకాంతలు రాముని

యందను రాగంబునం, గాంచినవారలు, ఆ దాశరథి వరంబున ఆభీరవారి జాననలై అవతరించి, కాత్యాయనీ వ్రతంబు నెఱపి, తమకట్టు పుట్టంబులు దొంగిలించిన యశోద పట్టి వలన మానభంగంబుబడసి, కృష్ణుని అభిమానమునకు పాత్రులైరి.

4. కోసలదేశ వాసినులు, జానకీనాథు నింగని, మన్మథ వేదనాశరీరులై, అతని అనుగ్రహంబున గోపికా జనంబుగా, మందయందు జనియించి, జారిణీధర్మంబున నారాయణునియందు పరమభక్తి విశేషంబులం గల్గి ఆ మానినీమదను డొనరించిన శైశవకర్మకార్యముల నామోదించిరి.

5. అయోధ్యాపుర కామినులు, రాముం గామించినవారు, విమలుండను భూవరునకు జనియించి, గోపికా రూపంబుల శ్రీపతిం జెట్టవట్టిరి.

6. రాముడు భూ పుత్రికంబాసి అశ్వమేధంబులు అనేకములు గావించినప్పుడు, జానకికిం ప్రతిరూపములుగా నామహీపతి వరియించిన స్వర్ణసీతలు, అతని అనుగ్రహంబున, ఉశీనర దేశసమాగతులై, యమున దగ్గరనివసించు, ఆ భీరనాయకులకు కుమార్తెలై, రాధికానుగ్రహంబున మాధవునింబొందిరి.

7. గోదావరి తీరంబున, పంచవటి యందుండి, లక్ష్మణాగ్రజుపై, అక్షీణ ప్రేమభరంబు బడసిన శబరీయువతీమణులు వింధ్యాద్రి పరిసర స్థలంబుల నెలకొని, కంసనమానీతులై, కిరాత పతులఁ కుంబట్టి, భగవచ్చరణ రేణు సమాశ్రయణంబున, గోపికాకాంతుని గనిరి.

8. రమావైకుంఠ వాసిన్యాదులు, వృషభాను గోపకులకు, గూతులై నియతి సలుప, కపట యతి వేషము దాల్చి, మురారి ఆ సరోజాననల నిష్టదాన సంతుష్టలం గావించెను.

9. దివ్యస్త్రీ ప్రముఖులు కాంతాదులు, ఆ భీర రాజులకు ప్రభవించి, రాధికానుచరులై, యాదేవితో హేళికోత్సవంబులందు, కృష్ణునితో క్రీడించిరి.

10. దేవకన్యకలు, నందుండను, మాళవాభీరునకుం, జనియించి గోపికలై అసమాన గాన కళాచాతుర్యంబున హరి కృపా పాత్రతంబడసిరి.

11. జాలంధర కాంతలు, రంగోజియను నాభీరధరా రమణునికిం, బుత్రికలగుచు, వ్రజరాజుల పరిణీయంబయి, జారిణీ ధర్మంబున. సారసనేత్రునింబొందిరి.

12. సముద్ర కన్యకాదులగు కామినులు శోణపురాధీశునకు జనియించి, గోపికలై, డోలాగీతంబులబాడి, రాధికను మెప్పించి, ఆమె వరంబున, సరసిజాక్షుని సంగమ సుఖంబులుబడసిరి.

వీరు గోపికలు. సామాన్యస్త్రీలుగారు. ఈ గోపికలభక్తి అగగణ్యము. అసమానము. అనన్యము. పరాకాష్ఠను చెందిన భక్తి. (Complete Surrender in God.) సర్వమును శ్రీకృష్ణుడే అని భావించి తరించినవారు యోగతపోనిష్ఠాగరిష్ఠులైన ఋషిపుంగవులకు కూడా అందని శ్రీకృష్ణభగవానునితో అనుదినము, అనుక్షణము, చరించి, ఆనందించి, క్రీడించి, ముక్తినిబడసినవారు. వారికి వారే సాటి.

ఈ కలియుగంబున నేటి మానవులు కొందరు అల్పజ్ఞులు, విశ్వమయుడగు, శ్రీకృష్ణునకు, పరమభక్తాగ్రేసరులగు గోపికలకు, మానవ నీచజారత్వమును, అంటగట్టి వారి మూర్ఖత్వంబును వెల్లడించుకొనుటయేగాక, పాపమును మూట కట్టుకొని, రౌరవాదినరకములో, తమం తటతామే బడుచున్నారు.

ఈ క్రింద కనుబరచిన ఆంధ్ర భాగవతము లోని పరీక్షిత్తుని ప్రశ్నయు, శుకమహర్షి యొక్క ప్రత్యుత్తరమును, చూచిన. ఆ కృష్ణతత్వము చక్కగా భోదపడును.

పరీక్షితునిప్రశ్న :

"మత్తకోకిలము: ధర్మకర్తయు, ధర్మభర్తయు, ధర్మమూర్తియునైన సత్కర్ముఁడీశుడు, ధర్మశిక్షయు, ధర్మరక్షయు జేయగా నర్మిలిన్ ధరమీద బుట్టి, పరాంగనాజన సంగమే ధర్మమంచు దలంచి చేసెనుదాత్త మానసచెప్పుమా"

అనిన శుకుండిట్లనియె :

ఆ॥ సర్వభక్షకుఁ డగ్నిసర్వంబు భక్షించి, దోషిగాని వగిది, దోషమైన జేసి, దోషపదము జెందరు, తేజస్వులగుట జంద్ర వాసవాదులధిప।

క॥ ఈశ్వరుండుగానివాడు, వరేశ్వర, పరకాంత దలచి యెట్లుబ్రదుకు, గౌరీశ్వరుండు దక్క నన్యుడు, విశ్వభయద విషముమ్రింగి వెలయంగలడే.

క॥ సత్యము ప్రభువుల వచనము, నిత్యము దద్వచనవీధి నిలుతురు పెద్దల్ సత్యాసత్యముగావున సత్యమనుచు జనరువారి చరితమున నృపా।

మ॥ ఘనులై యెవ్వనిపాదపంకజపరాగ ధ్యాన సంప్రాప్తయోగ విభూతత్వము మునీంద్రులు మహాకర్మంబులంబాసి బంధ నిరోధంబులులేక విచ్చలవిడిం దర్పింతురా దివ్యశోభను డెట్లుండిన నుండెగాక కలవే బంధంబులీశ్వరా.

ఆ॥ గోపజనంబులందు, గోపికలందును, సకల జంతువులందు సంచరించు నా మహాత్మునకు బరాంగనలెవ్వరు, సర్వము యందు లీలసలిపెగాక।

ఇదే భాగవతములో, నరకాసురునిచే చెఱబట్టబడిన పదారువేల రాజకన్యలు శ్రీకృష్ణుని వరించిరి.. శ్రీకృష్ణుడు వారందరికి పదారువేల శ్రీకృష్ణులై, పదారు వేల భవనములలో, వారల కోర్కె దీర్చుటకు నొక్క ముహూర్తము వివాహమాడెను. ఇంతకంటే శ్రీకృష్ణ తత్వము తెలియుటకు, వేరొక్కటియేల. ఆ భాగవతములోని పద్యము చూడుడు. ఎంత చక్కగా కన్నులకు కట్టినట్లు పోతన వర్ణించినో.

చ॥ అమిత విహారుఁడీశ్వరుఁ డనంతుఁడు దానొకనాఁడు మంచిలగ్నమున బదాఱువేల భవనంబులలోఁ బదాఱువేలరూపములఁ బదాఱువేల నృపబాలలఁ బ్రీతిఁ బదాఱువేల చందముల విభూతినొందుచు యథావిధితో వరియించె భూవరా.

—: సర్వం శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు :—

(17వ పేజీ తరువాయి)
క్రేపల్లెకీతనిని పంపుటవల్లను, కుబ్జాగృహమున కరుగుచునితనిని తనవెంటనిడుకొని యేగుటచేతను. కృష్ణునకితని యెడగల యనురాగము తెల్లమగు చున్నది. బలరామకృష్ణులు మర్త్యులు కారనియు, వసుమతీ భారమువారింప శ్రీహరి మానవాకారముల తాల్చెననియు నితని విశ్వాసము. జీవితచరమార్గమున నీ భక్తుడు కృష్ణునిచే పరమార్థోపదేశమునంది, అతని పాదారవిందములు హృదయంబునజేర్చి బదరికాశ్రమమున కరిగెను. స్నేహభావమును ప్రదర్శించియు పరమాత్ముని చేరవచ్చునను టకు ఉద్ధవుడు అర్జునుడు దృష్టాంతమగుచున్నారు.

7. గజేంద్రుడు.

ఆంధ్రదేశమున విశేష ప్రచారము నందున్న భాగవత గాథలలో గజేంద్ర మోక్షణకథ యొకటి. ఇంద్రద్యుమ్నుడను రాజు అగస్త్యముని నవమానించి శాపతప్తుడై గజేంద్రుడుగ జన్మమెత్తెను. ఒకనాడతడు కరిణీ సహితుడై యొక సరస్సున జలక్రీడలాడుచు నందున్న మొసలిచే పట్టుబడెను. నీరాట వనాటములకు పోరాటము సంప్రాప్తమై సహస్రవర్షములు గడించినవి. పృథుశక్తిన్ గజమా జలగ్రహముతో పెక్కేండ్లు పోరాడి, తనలావు శిథిలమగుటచేత దీనిగెల్వ సరిపోరంరాదని తలంచి, జన్మాంతరీకమైన పుణ్యవిశేషము వలన పూర్వస్మృతి లబ్ధముకాగా—

"ఏ రూపంబున దీనిగెల్తు, నిటమీదే వేల్పు
చింతింతు, నె
వ్వారిం జీరుదు, నెవ్వరడ్డ మికఁ, నివ్వారి
ప్రచారోత్తమున్
వారింపందగు వారలెవ్వ, రఖిల వ్యాపార
పారాయణుల్
లేరే, మ్రొక్కెద దిక్కుమాలినమొఱా
లింపం బ్రపుణ్యాత్మకుల్" —
(8–71)

అని చింతించి, చివరకు విష్ణుని. శరణు జొచ్చుటయే మార్గమనెడి నిశ్చయమునకు వచ్చినది. తిర్యగ్యోని యగుట వలన కాబోలు అపుడును భగవంతుని యునికి నిట్లనుమానించినది.

"కలడందురు దీనులయెడ
కలడందురు పరమయోగి గణములపాలన్
కలడందు రన్నిదిశలను
కలడు కలండనెడువాడు కలడో లేడో" —
(8–86)

ఇట్టి సందేహము, తన శక్తిపై తనకు ప్రత్యయము, ఉన్నంతవరకు పరమాత్ముడతనిని గూర్చి పట్టించుకొనలేదు. తన సమస్త శక్తులు నశించిపోగా గత్యంతరము గానక —

"నీవే తప్ప నితః పరం బెరుగ మన్నింపం
దగున్ దీనునిన్
రావే యీశ్వర, కావవే వరద సంరక్షించు
భద్రాత్మకా!"

అని సర్వము భగవదధీనము జేసిననాడే —

"అల వైకుంఠ పురంబులో నగరిలో నామూల
సౌధంబుదా
పల మందారవనాంతరామృతసరఃప్రాంతేం
దుకాంతోపలో
త్పల పర్యంకరమా వినోది యగు" —(8–95)

నా పరమేశ్వరుడు

"సిరికిఁ జెప్పక, శంఖ చక్ర యుగముం
జేదోయి సంధింప కే
పరివారంబును జీరక భ్రగపతిం బన్నిం
పకాకర్ణి
కాంతరధమ్మిల్లము చక్కనొత్తక, వివాద
ప్రోత్థిత
శ్రీ కుచోపరిచేలాంచలమైనవీడక" — (8–95)

పరుగు పరుగున నేతెంచి గజరాజును కటాక్షించినాడు. ఈకథ వలన మనము గ్రహింపవలసిన సత్యమిది. జీవుడస్వతంత్రుడు. అతడు దేనికిని కర్తగాడు. భగవత్కటాక్షము నందవలె నన్న సర్వము భగవదర్పిత మొనర్పవలెను. అంతేగాక గజేంద్రుని కథయందు విషయ మాయావాగు రలజిక్కి యుక్కిరి బిక్కిరి యగుచున్న జీవుని వేదన ధ్వనించుచున్నది సంసార తాపత్రయమునకు మొసలి పట్టు ప్రతీకకాగా జీవుడందు తగుల్కొని బయటపడలేక తన్నుద్ధరింపుమని చేసెడి యాక్రందనమే గజేంద్రుని యార్తనాదమునకు ప్రతిసిధి. సర్వమున్నతని దివ్య కళామయమే ననియు, తాను స్వతంత్రుడనని తనశక్తినే నమ్ముకొని ప్రవర్తించుటవలన ఈశ్వర సాక్షాత్కారము లభింప దనియు సమస్తము భగవదర్పిత మొనర్చినవాడే సంసార విషయ విముక్తుడగు నను సత్యమునకు గజేంద్ర మోక్షణ మొక యుదాహరణము. ఇటీ గాథ మానవాళికి మహోన్నత సందేశము నందించుచున్నది.

(సశేషము)

(14వ పేజీ తరువాయి)

ఉద్వేగము లేని పరమ భాగవతుని లోకము మత్తుడని స్తబ్దుడని పిలుచును. అతనిలో హర్షామర్ష భయోద్వేగాదులు శూన్యము. నిందా స్తుతులను పట్టించు కొనడు. అంతరంగపతియై వర్తించు శ్రీరంగపతి ధ్యానమగ్నుడతడు. అతడు శ్రీయఃపతి పరధ్యానమత్తుడు. అన్యవిష యాసక్తుడు గాని స్తబ్ధుడు.

'అన్యాశ్రయాణాం త్యాగోఽనన్యతా'

— నారద భక్తిసూత్రము

నారాయణ పదారవిందముల నమ్ము కొన్న భక్తుని కన్యాశ్రయమేల? అతనికా పురుషోత్తముడు దక్క మరేమికానరాదు. అతనికంతా రామమయం. ఈ జగమంతా రామమయమే, వ్రజవాసినులగు గోపిక లకు బృందావనమున చెట్టుచేమ లగుపించ లేదు. అంతా కృష్ణరూపమై గోచరించినది, వారు సిద్ధులు. వారికి సర్వం విష్ణుమయం జగత్.

భక్తియొక్క విధము లనేకములని నారద వచనము (తల్లక్షణాని వాచ్యంతే నానామత భేదాత్)! భక్తి నవవిధములని ప్రహ్లాదుని సిద్ధాంతము.

శ్లో॥ శ్రవణం కీర్తనం విష్ణోః స్మరణం పాద సేవనం।
అర్చనం వందనం దాస్యం సఖ్యమాత్మ నివేదనం॥

శ్రీమద్భాగవతము —7–5–23

భక్తి యనునది మనస్సంబంధి. ఏకాగ్రత, మనసును భగవంతుని యందు లీనముచేయుట భగవంతునే సర్వకాల సర్వావస్థలయందును నమ్ముకొనియుండుట ప్రధాన లక్షణములు. పైన పేర్కొనిన శ్రవణాది నవవిధ భక్తులును నీ ప్రధాన లక్షణములపై యాధారపడినట్టివే.

శ్రవణం

'కథాదిష్వితిగర్గః' — నారదభక్తి సూత్రము

గర్గమహర్షి సిద్ధాంతము ప్రకారము హరికథా శ్రవణము భక్తుల యందొక విధము. స్వయముగా నధ్యయనము చేయ లేని యల్పులు భగవత్కథా శ్రవణము వలన అధ్యయన ఫలితమును పొందుదురు శ్రవణముచేయుచున్నప్పుడు మనస్సు హరి కథా శ్రవణానందమున నిండియుండును. ఆ స్థితియందు ఐహిక వ్యాపారదూరుడై జీవుడుండును. అనగా అదియొక సమాధి స్థితివంటిది. శ్రవణాతురుడైన భక్తుని యంతరంగము తన్నామోచ్చారణయందు లీనమై యుండును, భగవల్లీలలను విను నప్పుడు శరీరము పులకలెత్త కన్నుల నుండి ఆనందబాష్పములు రాలుచుండును

శ్రవణము సులభతరమైన భక్తి విధానము. అది అన్ని ధర్మముల కంటెను శ్రేష్ఠమైనది. భగవంతుని గుణ శ్రవణముచే వైకుంఠ స్థితుడగు శ్రీమన్నారాయణుని పొందగలరు.

శ్లో॥ శ్రవణం సర్వధర్మేభ్యో పరం మన్యే తపోధనాః।
వైకుంఠస్థో యతః కృష్ణః శ్రవణాద్యస్య లభ్యతే॥

శ్రీమద్భాగవత మాహాత్మ్యము–6–77

పరమాత్మ తత్వమును గురుశుశ్రూష చేసి సద్గురు ముఖమునందు ఏదేని రూపమున తెలుసుకొనవలెనేగాని అన్యమార్గము వలన గాదని గీతనుడువుచున్నది, అనగా శ్రవణమువలననే పరతత్వమునుగ్రహింప వచ్చునని గీతాచార్యుని భావము.

శ్లో॥ తద్విద్ధి ప్రణిపాతేన పరిప్రశ్నేన సేవయా।
ఉపదేక్ష్యన్తి తే జ్ఞానం జ్ఞానిన స్తత్వదర్శినః॥

— భగవద్గీత —4–34

శ్రవణాతురుడైన భక్తుడు చేరవలసిన గురువు జ్ఞానియును, తత్త్వదర్శియునై యుండవలెను. సద్గురువు ద్వారా లభించిన విద్య జీవుని తరింపజేయగలదు. వేదము శ్రవణము వల్లనే నేర్వవలసిన విద్యగదా! వేదమును సాక్షాత్కరింప జేసికొనిన మహర్షులు దానిని గానము చేయుచుండగా శిష్యులు విని నేర్చుకొనిరి. అందుకే దానిని శ్రుతియందురు. వేద ప్రతి పాద్యమైన భగవతత్త్వమును వివరించు పురాణాదుల శ్రవణము వల్లను జీవుడు తరింప గలడని శాస్త్రము. శ్రీమద్భాగవత కథా శ్రవణమువలన ముక్తి పొందిన పరీక్షిత్తు కథ సర్వులెరింగినదే. నైమిశారణ్యమున గల మహర్షులు హరికథా శ్రవణమువలన మోక్షము నందిరి.

శ్రవణము సత్సంగము వల్లనే లభించును. సత్సంగము లభించుట కష్టము. దాని కెంతయో పూర్వజన్మ కృత సుకృత ముండవలెను. ఎంతో పుణ్యము చేసుకొన బట్టియే పరీక్షిత్తునకు శుకమహర్షి సాంగత్యములభించినది. ఎంతో మహోత్కృష్టమైన పుణ్య విశేషము వల్లగదా శౌనకాదులకు సూత సంపర్కము లభించినది! అందుకే 'నారదమహర్షి మహత్సంగస్తు దుర్లభోఽగమ్యోఽమోఘశ్చ అని సూత్రీకరించినాడు.

కీర్తనం

'తస్యాః సాధనాని గాయన్త్యాచార్యాః'

అని నారద భక్తి సూత్రము. ప్రాచీన ఋషులు గానముచే భగవంతుని పొంద గలిగిరి. రాగతాళాత్మకమైన సంగీతము ద్వారా మనసు భగవంతునియందు లీన

మగును. సంగీతామృత రసాస్వాదనా మత్తుడైన జీవుడు పరమాత్మ సాక్షాత్కారమున పరమానందమును పొందును. కఠినమైన సాధనముచే యోగులు సాధించెడి మహత్ఫలితమును సంగీతము వలన సులభముగా సాధించవచ్చును.

స్వరరాగ సుధారస పానముజేసి భృంగి నటేశ సమీరజ ఘటజ మతంగ నారదాదులు ధన్యులైనారు. అందుకే త్యాగబ్రహ్మము —

'సంగీత జ్ఞానము భక్తివినా సన్మార్గము గలదే మనసా?' అని యుద్బోధించినాడు.

'ధర ఋక్సామాదులలో, గాయత్రీ హృదయమున, నాభీ హృత్కంఠ రసన నాసాదులయందు శోభిల్లు సప్తస్వరసుందరుల భజింపవే మనసా' యని గానము చేసిన త్యాగరాజు గానమూర్తిని ఆరాధించి సంగీతము మోక్షదాయకమగు మార్గములలో శ్రేష్ఠమైనదని నిరూపించినాడు.

నాదోపాసనలో జీవుడు తన్మయుడై బ్రహ్మానందము ననుభవించును. 'ఆనందో బ్రహ్మ' మ్మని గద్యశ్రుతి.

'లోకోఽపి భగవద్గుణ శ్రవణ కీర్తనాత్' - అని నారదభక్తిసూత్రము. శ్రవణ కీర్తనములవల్ల భగవంతుని చేరవచ్చును.

భక్తుడు భగవత్కీర్తనమువల్ల భగవదనుభూతి పొందుచున్నాడు. భగవంతుని తెలుసుకొన గల్గుచున్నాడు. సంకీర్తనము జీవుని మేలుకొల్పును. శీఘ్రముగా భగవతత్త్వమును సాక్షాత్కరింపజేయును.

'సకీర్త్యమానః శీఘ్రమేవావిర్భవతి అనుభవయతి చ భక్తాన్।'
నారదభక్తి సూత్రము

'అనుభవయతి' యను పదమున కద్వైతులు ఆత్మసాక్షాత్కారమని అర్థము చెప్పుదురు. 'శీఘ్రమే వావిర్భవతి' యను పదమునకు అనుభవయతి అను ప్రయోగమునకు గల సంబంధమును మనము విస్మరింపరాదు, సంకీర్తనము వలన చిత్తము ఆనందమయమైపోయి ఆ సమాధి స్థితియం దావిర్భవించిన పరమాత్మని యనుభవము వల్ల తెలుసుకొనగలడు. అనుభవించువాడు భక్తుడు-అనగా జీవుడు. అనుభవించబడునది పరతత్త్వము.

కలియుగమునందలి మానవుడు యజ్ఞయాగాదులను, తపోధ్యానాదులను చేయగల శక్తిమంతుడుగాదు. అనగా ఆధ్యాత్మిక శక్తిసంపన్నుడుగాదు. అందుకే 'కలౌసంకీర్త్యకేశవమ్' అని ఋషులు నిర్ణయించినారు. (సశేషం)

(15వ పేజీ తరువాయి)

యాంధ్రకవులీ వ్యాకరణములను, నిఘంటువులను శతకరూపమున మనకందజేసి ప్రశంసార్హులైరనక తప్పదు, క్రీ.శ. 1670 న నుండిన గణపవరపు వేంకటకవి "వేంకటేశాంధ్రము" అను అచ్చతెల్గు నిఘంటువులను విరచించెను. మకుట సంఖ్యానియతిగల రచనమిది. అమరకోశమునననుసరించి దైవత, మానవ, తిర్యగ్వర్గాదులతో కూర్చబడినది. పదునెనిమిదవ శతాబ్దికి చెందిన సాంబమూర్తి కృతసాంబ నిఘంటువు కూడ శతకమే.

భాషావ్యాకరణాంశములకు సంబంధించిన శతకములలో తాళ్లపాకతిరుమలాచార్యకృత "రేఫఱకారము" పేర్కొనదగినది. దానికి శతకలక్షణము లన్నియు గలవు, అంతియేగాదు, మకుటాత్మకమైన 108 పద్యములిందు గలవు, పూర్వార్థమున రేఫయుక్తపదములు, ఉత్తరార్థమున ఱకారయుక్తపదములు ఉదాహృతములైనవి. రేఫఱకారముల గూర్చి నేటికిని పండితులలో భేదాభిప్రాయములు కలవు. తిరుమలాచార్యకవి లక్షణకారుల మత ప్రకారము రేఫఱకార యుక్తపదముల వర్గీకరించి, సూత్రబద్ధమొనర్చి, పద స్వరూప నిర్ణయ జటిలతను తగ్గించి, యా సమస్యను సుకరమొనర్చెననుట కెట్టి సందియమును లేదు.

సంస్కృతమున ప్రహేళికలనునవి కలవు. ఇవి తెన్గున కట్టుపద్యములవంటివి. కట్టుపద్యములు కాలక్షేపమునకును, వినోదవిజ్ఞానమునకును తోడ్పడును. అంతియేకాదు. ఊహాశక్తిని పెంపు చేయుటలో నివి తోడ్పడును. "తిరుమలేశ," "గానలోల" శతకములీకోవకు చెందును. వికటకవి వేంకటదాసు రచించిన అమార్థార్థశతకము ఊహాశక్తిని పెంచును. చావలిపూర్ణయదాసు కృత కట్టుపద్యశతకము ముక్తపదగ్రస్త నియమమున రచింపబడినది. ఈ నియమాను సారమొకరొకపద్యమును చదివినచో మఱియొకరింకొకపద్యమును ఆరంభించవలెను. మధ్యలో వరుసతప్పినవారు ఓడినవారుగ పరిగణింపబడుదురు. కట్టుపద్యనియమమును కవి స్వయముగ శతకాదియందు వివరించెను. "దీనిభావమేమి తిరుమలేశ" అను మకుటముతోనున్న పద్యములు మెదడుకు మేతనొసగునట్టివి. నాగభూషణకవి రచించిన "గానలోల" శతకముకూడ నీకోవలోనిదే.

తెలుగున యనేకవస్తుశతకములు కూడ వెలసినవి. వస్తుశతకములలో రామ

లక్ష్మణ ప్రశ్నోత్తరశతకమత్యంత విశిష్టమైనది.

శతకపద్యములు ముక్తకసముచ్చయము. స్వయంపూర్ణ భావాత్మకము ముక్తకము. అనగా పైపద్యములతో గాని క్రిందిపద్యములతోగాని నెట్టి సంబంధము యుండదు. అన్వయసంబంధమేమియునుండదు. కాని నేడు కొంత మార్పునొంది శతకము ముక్తకలక్షణము నుండి కథాత్మక శతకములలో ముక్తమైనది. కాలక్రమమున కావ్యవస్తువవలె శతకవస్తువుకూడ విస్మృతమైనది. రామాయణము కథావస్తువుగా గ్రహించి యనేక కవులీ రచన సాగించిరి. కవులు రామకథను 100 లేక 108 పద్దెములలో నిమిడ్చిర. భువనగిరి లక్ష్మీకాంతమ్మగారు భారతకథలో శ్రీకృష్ణుఁడు నిర్వహించిన పాత్రను ప్రధానముగ చిత్రించెను తుర్లపాటి పురుషోత్తమకవి భాగవతమునందలి ప్రథమస్కంధమునుగూర్చి యొకశతకమును, దశమస్కంధమునుగూర్చి యొక శతకముమ విరచించెను.

వివిధ భాషాసాహచర్యముచే నాంధ్ర కవులు అనువాదశతకములనుకూడ సమర్పించుట జరిగినది. ఇతర భాషలనుండి తెనుగునకును, తెనుగుశతకముల నితర భాషలలోనికినికూడ ననువదించి ప్రశంసార్హులైనారు. వివిధభాషలనుండి శతకముల నాంధ్రీకరించినవారిలో శ్రీనాథ మహాకవి ప్రథమగణ్యుఁడు. ప్రాకృతమున హాలశాతవాహన చక్రవర్తిచే విరచింపబడిన గాథాసప్తశతి నీతడాంధ్రీకరించినట్లు స్వయముగ స్పష్టపరిచెను. అది నేడలభ్యము. తిరువేంగళనాథుఁడు సంస్కృత శతకములను సంపూర్ణముగ ననువదించెను. పందొమ్మిదవ శతాబ్దివిచటి వఱకు భర్తృహరి సుభాషితత్రిశతి, సూర్య శతకములకు మాత్రమే తెల్గునవెల్వడినవి. అనువాదములు ఆధునికయుగము నందిట్టి యనువాదశతకములు అధికముగ విరచితమగుట కననగును. శ్రీనాథుని యనంతరము గాథాసప్తశతి సంపూర్ణముగను, విలక్షణమును నాంధ్రీకరించిన గౌరవము గట్టి నృసింహశాస్త్రిగారికిని, రాళ్లపల్లి అనంతకృష్ణశర్మగారికిని దక్కినది. మయూరుని సూర్యశతకమును వడ్డాది సుబ్బారాయుఁడు గారాంధ్రీకరించిరి. మయూరుని పదగుంభనాత్మక శైలిని అనువాదమున దర్శింపజేసిన మహనీయులు ఆకుండి వ్యాసమూర్తిగారు. శివానందలహరి, సౌందర్యలహరి సంస్కృతమున శ్రీశంకరభగవత్పాదుల విరచితములు. శ్లోకభావములగొని కవులు తెనుంగున శతకరూపమున నాంధ్రీకరించినారు.

శతకమవిచ్ఛిన్నముగ నాదరపాత్రమైన ప్రక్రియ. తెలుఁగువారు దీనిపై చూపిన మక్కువయపారము. ఆంధ్రకవుల యాదరాభిమానముల నపారముగ జూరగొన్నదీ శతకము మకుటము కారణముగ దేశిప్రక్రియయను భ్రాంతిని కల్గించినది. సంస్కృత ప్రాకృతముల ననుసరించిన ప్రక్రియయైనను తెనుఁగుకవుల ఒడిలోపెరిగి పెంపుడు బిడ్డయై కన్నబిడ్డకంటె కడుగారాలపట్టియై మహోన్నతస్థాన మందుకున్నది.

శతకము కొండఱుకవులకు కవితాసాధనా ప్రక్రియగా నుపకరించినది. కవులుగా ప్రసిద్ధికెక్కిన యనంతరము కొందరుకవులు ప్రౌఢనిర్భరవయః పరిపాకమున శతకరచన చేసిరి. మఱికొందరు జీవితావసాన సమయమున భక్తితన్మయత్వమున భగవంతుని శతకరూపమున స్తోత్రము చేసిరి. శతకమన్ని వయోధర్మములకు ఉపకరించు వాఙ్మయ ప్ర

రచయితలకు చిత్రకారులకు విజ్ఞప్తి

సప్తగిరి మాసపత్రికకు మత ధార్మిక సంబంధమైన రచనలు, వ్యాసములు, గేయములు, చిత్రములు, ఛాయా (వర్ణ) చిత్రములు పత్రికలో ప్రచురణకు గాను కోర బడుచున్నవి. రచయితలు, చిత్రకారులు ఈ క్రింది విషయములు గమనించవలెను.

*

1. రచనలు చేయువారు 6 అరఠావు పేజీలకు మించకుండా, పేజీలకు ఒక వైపుననే వ్రాసి పంపవలెను. వాటికి సంబంధించిన ఛాయా చిత్రములను కూడ పంపగోరెదము.

*

2. చిత్రములు వేయువారు ఇండియన్ ఇంకుతో వేసి పంపవలెను.

*

3. ఛాయాచిత్రములుపంపువారు చిత్రములలోని వివరములు నిర్దుష్టంగా వ్రాసిపంపవలెను.

*

4. ప్రచురితమైనవాటికి ఉచితరీతిన పారితోషిక మీయబడును.

— సంపాదకుడు,
సప్తగిరి

క్రియా విశేషము. ఈ కారణముననే తెలుఁగున తప్పుఁతడకలగు శతకమునుండి మహాకావ్య శ్రేణి నధిగమించి నగ్రస్థాన మలంకరించిన శతకరాజములును వెలువడినవి.

శతకమొక యల్ప కావ్యమనియు దానిని మహాకావ్యశ్రేణిలో చేర్చరాదని కొందఱి భ్రమ. కాని శతకము కూడ మహాకావ్యస్థాయి నందినది. అంతియే కాదు. మహాకావ్యము చదివినవారికి మాత్రమే సన్నిహితము. కాని శతకము చదువురాని వారికి కూడ సన్నిహితమే. సుపరిచితము, సులభగ్రాహ్యము. వేమన-సుమతీ పద్యము లాబాలగోపాలమునకు కంఠస్థములే. ఇందలి నీతులు యుక్తులు వ్యాజోక్తులు భక్తిపారమ్యత, ధర్మసూక్ష్మములు మొదలగునవి మానవుని నిత్యజీవిత సన్నిహితములు. అవి పఠించునపుడు స్వయముగా నట్టియనుభూతి నంది పఠించును. దీనికి దోహదకారిమైనది శతకమందలి యాత్మాశ్రయ కవిత్వము కూడ. ఆత్మాశ్రయ కవిత్వములో కవియే కాదు. పఠితయెవరైనను తాదాత్మ్యత నందుట కవకాశము కలదు. కృష్ణశతకము దాశరథిశతకము చదువుటకు తల్లీనత నందుటకు చదువుసంధ్యలేమి యక్కర లేదు. ధారణతో పద్దెములనేర్చి పఠించువారు నిత్యమును మనకు దృగ్గోచరమగుదురు. ఇంకొక విశేషముకూడ శతకమున కలదు. కావ్యములు కొండవీటి చేంతాడుల వంటివి. అవి పూర్వాపర విమర్శపూర్వకముగ నాస్వాదించినపుడే రసానుభూతి కల్గును - కాని శతకమున నట్లుకాదే! ఏ పద్దెమునకా పద్దెమేచాలు కవ్వించి గిలిగింతలు పెట్టుటకుగాని, లేక భక్తిపరమ్యమున ముంచుటకు గాని, భక్తి శతకముల పారాయణ చేయువారనేకులు గలరు. గీతాపారాయణ కొందఱికేమోగాని భక్తిశతకముల నిత్యపారాయణ చేయువారధిక సంఖ్యాకులుగ కనపట్టుదురు. ఈ పారాయణకు చదువు సంధ్యలతో నిమిత్తములేదు. కేవలధారణ యొక్కటియే చాలు. నిజమునకు శతక వాఙ్మయము ప్రజా వాఙ్మయమనుటే సముచితముగ నుండును. వేదములు ఏ విధమున ప్రభుసమ్మతములై కేవలధారణ మాత్రముగ, అవినాశులై విరాజిల్లు చున్నవో యటులనే శతకములు కూడ తెలుఁగునాట ప్రజావేదములై బరగు చున్నవనుట తిశయోక్తి కాదు. వేదము లనుగాని పురాణములనుగాని కావ్యము లనుగాని యర్థముచేసికొనలేని సామాన్య మానవునికిది నిజముగ జ్ఞాననిధి యనక తప్పదు. ఆబాలగోపాలమును ఆవస్థా భేదములేక శతకమలరించును. మనస్సునకు ఆహ్లాదము, ఎడదకు ఓదార్పునిచ్చి యలరించునది శతకవాఙ్మయమే కాని వేరుకాదు. సంక్షిప్తత, సులభశైలి కూడ వీటి సొమ్ములగుటచే ప్రజాదరణ శీఘ్రముగ చూరగొన్నవి. సుమతికారుని రాజనీతి - వేమన సజ్జన దుర్జన ప్రవృత్తి పద్యములు తెలుఁగువారి హృదయముల నొక ప్రత్యేక ముద్రవేసినవి. ఆంధ్రదేశ మందు కలచుకాగడావేసి గాలించినను ఒక్కపద్దె మైననురాని తెలుఁగువాడుండడటనుటలో నత్యుక్తి లేదు. ఈ పద్యముల కంఠస్థమునకు చదువుసంధ్యల ప్రమేయమే లేదు. కావుననే శతకము ప్రజావేదమై ఆనాటి నుండి ఈనాటి వఱకు పుంఖాను పుంఖములుగ తన కిరణముల నలుదెసలకు వ్యాప్తిచేయుచు ఆంధ్రవాఙ్మయాకాశ ధృవతారయై వర్ధిల్లు చుండుననుట కెట్టి సందియమును లేదు. *

తిరుచానూరు శ్రీ పద్మావతీ అమ్మవారి ఆలయంలో...

ఆర్జితడోలోత్సవం

ప్రతి శుక్రవారంనాడు సాయంత్రం అద్దాల మంటపంలో దేవస్థానంచే దోలోత్సవం (ఊంజల్=ఊయలసేవ) నిర్వహించబడుతుంది. కాని ఈ సేవ దేవస్థానానికే పరిమితం కాదు. రు. 150 చెల్లించి గృహస్థులు ఈ సేవలో పాల్గొనవచ్చు. గృహస్థు ఆయనకు సంబంధించినవారు మొత్తం 4 వ్యక్తులు అద్దాలమంటపంలో కూర్చుని సేవ తిలకింపవచ్చు. సేవ తరువాత గృహస్థుకు వెండిపతకం బహూకరించబడుతుంది. అదనంగా పాల్గొనే ప్రతి భక్తుడు రు. 25/- చెల్లించవలసి ఉంటుంది. భక్తులీ సదవకాశాన్ని వినియోగించుకొని తరింపవచ్చు.

తి. తి. దేవస్థానం, తిరుపతి,

(10వ పేజీ తరువాయి)

బహూకార్తి జెందినవారికి అభయపు దానము ముందు అవసరము. కనుక తన జన్మదివసమునకు పూర్వదినముననే బ్రహ్మాదులను దేవకీ వసుదేవులకడకు బంపి, ఆ మరునాడు వారికడుపున విష్ణువు పుట్టనైయున్నాడు భయపడకుడని చెప్పించెను. వారు విష్ణుభక్తులు. ఇట్టి స్థితిలో సామాన్య మానవునిగా తాను జన్మించిన చో కంసుని రాక్షస హస్తమునుండి పసికూన తప్పించు కొనగలడాయని సందేహము మిగిలిపోవచ్చును. కాబట్టి సర్వ శక్తివంతుడును, జగన్నియంతయు నగు విష్ణువు తన నిజరూపముతో జన్మించెను. వసుదేవుడారూపమును :—

సీ॥ జలధరదేహు నాజాను చతుర్బాహు
సరసీరుహాక్షు విశాలవక్షు
జారుగదా శంఖ, చక్ర, పద్మవిలాసు
గంఠకౌస్తుభమణికాంతి భాసు
కమనీయ కటిసూత్ర కంకణ కేయూరు
శ్రీవత్సలాంఛనాం చిత విహారు
నురుకుండల ప్రభాయుతకుంతలలలాటు
వైఢూర్యమణిగణ వరకిరీటు

బాలు పూర్ణేందు రుచిజాలుభక్తలోక
పాలు; సుగుణాలవాలు గృపావిశాలు
జూచి, తిలకించి, పులకించి, చోద్యమంది
యుబ్బి, చెలరేగి, వసుదేవుడుత్సహించె
(భా. 10 పూ. 12)

ఇంతటి యానందమును, నమ్మికయు ఆ స్వరూప ప్రదర్శనమువలన, నేటికి. ప్రాప్తించినవి. దేవకియు అతని దివ్యత్వము నెఱిగి యిట్లు స్తుతించెను.

మ.కో॥

ఒంటినిల్చి పురాణ యోగులు
యోగమార్గ విరూఢులై కంటి
ముందురు, కాని, నిక్కము గానరీ
భవదాకృతిన్, కంటిభద్రముగంటి.
మాధవ! కన్నులన్ గన
బోలదు తొంటి రూపు తొలంగబెట్టుము
తోయజేక్షణ, మొక్కెదన్,

మ.కో॥ నలినలోచన! నీవు నిక్కము
నాకు బుట్టెదవంచు నీ,
ఖలుడు, కంసుడు, బెద్దకాలము
కారయింట నడంచెదుర్మలిన చిత్తుని
నాజ్ఞనేయుము, మమ్ముగావుము
భీతులన్, నలుసు లేక ఫలించె
నోచిన నోములన్నియు నీవయై

ఇంత యేల? పుట్టగానే కంసుని జంపరాదా? ఈకాలహరణ మేల? అనిశంక కలుగ వచ్చును. ఆకాశవాణిని విన్న కంసుడు తన ప్రాణరక్షణార్థమును, శత్రుహరణార్థమును, అనేక మంది రాక్షసులను తనయొద్దజేర్చుకొనెను. కంసుని చంపినను ఆ రాక్షసులెందోదాగి యుండి ప్రజలను బాధింపవచ్చును. వారిని కూడ చంపుటకు ఇంకను వారి నేరము బయల్పడ లేదు. మధురలోని ప్రజలెట్టి స్థితిలోనుండిరో ఈ క్రింది పద్యము తెల్పుచున్నది :—

క॥ మధుసూదన సత్కరుణా
మధురాలోకన విముక్త మానసభయులై
మధుర వచనముల దారును
మధురానగరంపు ప్రజలు మనిరి నరేంద్రా

ప్రజలందరును అదివరకు భీతులై యున్నారు. అందుచే కంసుని బారి బడకుండ దూరమున, సామాన్య బాలుని వేషముతో నుండి, కంసుడు తన్నుజంప బంపు రాక్షసపరివారమునంతను క్రమక్రమముగా జంపుచు తుదను కంసుని జంపవలెను. తాను స్థలాంతరమునకు క్షేమముగా జేర్చబడవలెను. ఆ విధానమును వసుదేవునకు ముందే యెఱింగించి తాను ప్రాకృత వేషధారియయ్యెను. ఇంకను దేవకీ వసుదేవులకు తన శక్తి సామర్థ్యములు తేటపడుట కొఱకును నమ్మకము కల్గి ధైర్యముగా నుండుటకును వరదలతో నా ప్రాంతమునువింపి, ఎవ్వరును ఇంటినుండి బయటికి రాలేనిస్థితి కల్పించెను. తనను వ్రేపల్లెలో దింపి, యశోదకు పుట్టిన యోగమాయను తెచ్చి దేవకికిచ్చుటగాను యమునా నది దారి యిచ్చెను. చెఱసాల తాళములు తమంత తాము విడిపోయి చెఱసాల తలుపులు విడిపోవునట్లును, తన కార్యానంతరము ఎప్పటికి యట్లనుండు నట్లును చేసెను. యశోద తనకు మగ శిశువు జన్మించెనో లేక, ఆడబిడ్డపుట్టెనో యెఱుక లేకుండా చేసెను, సర్వ ప్రజలను నిద్రలో ముంచెను. దేవకికి అది వరకు పుట్టిన, కంసునిచే చంపబడిన ఏడుగురు బిడ్డలను ఆ లోకమునుండి తెచ్చి దేవకికి చూపించెను, ఇట్టి మహిమాన్విత క్రియలచే దేవకీ వసుదేవులకూరటగల్గి, కంసవధనిశ్చయమనిపించెను. అంతవఱకు వేచియుండగల ధైర్యము చిక్కెను. తన రహస్యము వెల్లడికాలేదు.

ఇట్టి ప్రయోజనములతో ఇచ్చట దేవకీ వసుదేవులు కొల్చు విష్ణుని కారుణ్యమూర్తియే. విష్ణుని సహజ రూపముతో ఆవిర్భవించెను. విష్ణుని తత్త్వమయ మూర్తికాని, భయంకర విశ్వరూపముకాని సర్వ దేవతాత్మకమూర్తికాని అవసరము లేదు. *

ప్రత్యేక దర్శనం టిక్కెట్లు

శ్రీవారి దర్శనపు రూ. **25/-** ప్రత్యేక దర్శనపు టిక్కెట్లు ఆంధ్రాబ్యాంకువారి ఈ క్రింది శాఖలలో లభిస్తవి.

— ఆంధ్రప్రదేశ్ —

అనంతపురంజిల్లా
అనంతపూర్
కడపజిల్లా
కడప
ప్రొద్దుటూరు
పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా
ఏలూరు
భీమవరం
తణుకు
తూర్పుగోదావరిజిల్లా
రాజమండ్రి
కాకినాడ (మెయిన్)
రామారావుపేట (కాకినాడ)
నెల్లూరుజిల్లా
నెల్లూరు
ప్రకాశంజిల్లా
ఒంగోలు
చీరాల
చిత్తూరుజిల్లా
చిత్తూరు
తిరుపతి (మెయిన్)
బాలాజీనగర్ (తిరుపతి)
బజార్ ఆఫీసు అనుబంధ కౌంటరు (తిరుపతి)
కాళహస్తి
విశాఖపట్నంజిల్లా
విశాఖపట్నం (మెయిన్)
మహారాణీపేట (విశాఖపట్టణం)
విజయనగరం
కరీంనగర్ జిల్లా
కరీంనగర్
కర్నూల్ జిల్లా
కర్నూలు
ఖమ్మంజిల్లా
భద్రాచలం
ఖమ్మం
కృష్ణాజిల్లా
విజయవాడ (మెయిన్)
గాంధీనగర్ (విజయవాడ)
గవర్నర్ పేట (విజయవాడ)
మచిలీపట్నం
గుంటూరుజిల్లా
గుంటూరు (మెయిన్)
బ్రాడీపేట (గుంటూరు)
తెనాలి
హైదరాబాదుజిల్లా
హైదరాబాదు (మెయిన్)
హిమయత్ నగర్
చిక్కడపల్లి
ఖైరతాబాదు
విజయనగర్ కాలని
సికింద్రాబాదు
మారేడ్ పల్లి
వరంగల్ జిల్లా
వరంగల్
మెదక్ జిల్లా
సిద్దిపేట
మహబూబ్ నగర్ జిల్లా
మహబూబ్ నగర్
నల్గొండజిల్లా
నల్గొండ
నిజామాబాద్ జిల్లా
నిజామాబాద్
అదిలాబాద్ జిల్లా
అదిలాబాద్

— రాష్ట్రేతర ఆంధ్రాబ్యాంకు శాఖలు. —

పాట్నా
టాటానగర్
అహ్మదాబాద్
బరోడా
సూరత్
బెంగుళూర్ (ఎస్.ఆర్. రోడ్)
రామ్‌రాజ్ పేట (బెంగళూర్)
బళ్ళారి
గంగావతి
రాయచూరు
హోసపేట
త్రివేండ్రం
ఎర్నాకులం (కొచ్చిన్)
భోపాల్
జైపూర్
జబల్ పూర్
బొంబాయి (మెయిన్)
చెంబూరు (బొంబాయి)
మాతుంగ (బొంబాయి)
నాగపూర్
భువనేశ్వర్
బర్హంపూర్
రాయగడ
పూరీ
రూర్కేలా
మద్రాసు (మెయిన్)
మైలాపూర్
టి. నగర్
షెనాయ్‌నగర్
కోయంబత్తూర్
మధురై
సేలం
తిరుపూర్
కలకత్తా
బాలిగంజ్ (కలకత్తా)
ఖరగ్ పూర్
దుర్గాపూర్
చండీఘర్
కన్నాట్ సర్కస్ (న్యూఢిల్లీ)
కరోల్ బాగ్ (న్యూఢిల్లీ)
రామకృష్ణాపురం (న్యూఢిల్లీ)
లక్నో
అలహాబాద్
వారణాశి
లూధియానా

వేదాంత దేశికులు

(గత సంచిక తరువాయి)

ఐశ్వర్యము-సృష్టి రెండును ఎప్పటికిని ఒక్కటిగాయుండును. వానికి విచ్ఛేదనమే లేదు అని ఆచార్యులు వ్యక్తపఱచి యున్నారు. ఇదే మఱొక్కరీతిగా శేష-శేషి భావమగుచున్నది. ఇట్టి శేష-శేషి సమీకరణమందు స్వామిభృత్యభావము, గురుశిష్యభావము, పతిపత్నిభావము, పితా పుత్రభావములన్నియు లోబడియున్నవి. అని ఆచార్యులవారు చాలాచక్కగా వివరించియున్నారు.

ధర్మనిరూపణము

శ్రీవైష్ణవధర్మము శ్రీవైష్ణవమతమని ప్రసిద్ధిగాంచినది. విశిష్టాద్వైత దర్శనము ఆచార్యపరంపరచే నిశ్చయింపబడి, చేతనుల ఉజ్జీవింపజేయుటకై శాస్త్రోపదేశము చేతనూ, స్వానుష్ఠానముచేతను నిర్ధరింపబడినది. ఈ దర్శనము ప్రకారము జీవాత్మ లెల్లరు అన్నివిధముల మోక్షమును ప్రాప్తింపవచ్చునను పరమౌదార్యమును ఆచార్యులవారు వ్యక్తపఱచియున్నారు. ఇట్టి ఉదారభావమును స్థాపించుటకు ఆచార్య పరంపరలోనివారు వేదవేదాంగ పురాణేతిహాసములను ఆధారముగా చేసికొని ప్రబంధముల నుండి ఉదాహరణములను చూపి, వానికి హెచ్చుప్రాశస్త్యము నిచ్చి తత్త్వమునిరూపించి, సిద్ధాంతీకరించు చుందురు. ఆళ్వారులు ప్రబంధములకు హెచ్చు ప్రామాణ్యమిచ్చి ధర్మము నిరూపించిరి. మొత్తముమీద ఆళ్వారులు, ఆచార్యపురుషులు ఇరువురును శ్రీవైష్ణవధర్మమును నిరూపించినవారే, ఒకరినివిడిచి వేఱొకరిని చెప్పదగదు. రథములోని చక్రముల వలె, పక్షికిగలరెక్కలవలె, ఈ పరంపరల రెంటికిచెందిన మహాత్ములిరువురును శ్రీవైష్ణవధర్మమునను మహోపకారము చేసి యున్నారు. వీరిప్రయత్నఫలమై శ్రీవైష్ణవధర్మము ఉభయవేదాంతప్రవర్తమై ప్రసిద్ధికెక్కినది. ఈ విధముగా ఆళ్వారుల యొక్కయు, ఆచార్యపురుషులయొక్కయు ఉపకారమును స్మరించి వేదాంతదేశికులు ఉభయవేదాంత ప్రవర్తకులను యశస్సును గడించియున్నారు. ఆచార్యపరంపరచే సిద్ధాంతమునకైన ఉపకారమును వేదాంతదేశికులు ఎట్లుపరిష్కరించిరో పైపుటలలో విశదీకరించితిమి. ఆళ్వారు పరంపరనుండి లబ్ధమైన న్యాయమును వారెట్లు నిరూపించి యున్నారో, అదియును క్రిందిపంక్తులలో వివరింపబడినది.

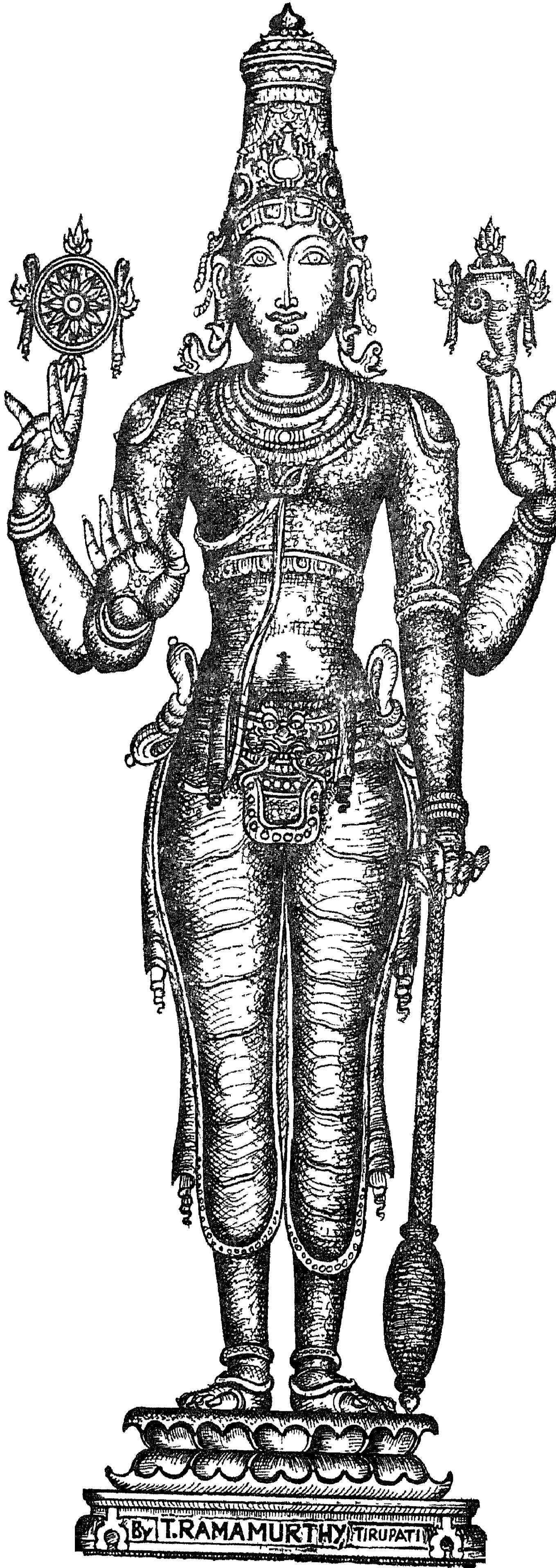
ఆళ్వారు అనుశబ్దమునకు మునిగిన వారు అని అర్థము. అనగా భగవంతుని అనుభవమునందు మునిగినవారు. ఈ అనుభవానందముయొక్క గొప్పదనమును, భగవత్సంబంధమున్నవారి మహిమను, తెలిసి జనులను సద్గతికి తీసికొనిరా, పరమాత్మని ఆజ్ఞబడి, పరమపదమునకు చెందిన నిత్యసూరులు, తమిళనాడులో హరిదాసులై భాగవత శిఖామణులై అవతరించిరి. భగవద్భక్తియను సముద్రములో మగ్నులైనవారు ఆళ్వారులు. వీరియందు వర్ణభేదములేదు.

వేదశాస్త్రములు సంస్కృతమందుండుటచే సామాన్యజనులు దీని సారాంశము తెలియుటకష్టము. శ్రుతిస్మృతి పురాణేతిహాసముల సారమును తెలిపి ఎల్లరు ఉజ్జీవింతురు గాతయను మహదాశయముతో ఆళ్వారులు తమప్రాంతమునకు చెందిన తమిళభాషయందు దివ్యమధుర గీతములను గానముచేసిరి. వీనినే దివ్యప్రబంధము లందురు. వీనికి వేదములతో సమానమైన గౌరవము గలదు. ఇవి. ద్రావిడ వేదములనియు, ద్రమిడోపనిషత్తులనియు ప్రసిద్ధికెక్కినవి. చారిత్రికదృష్టితోచూచిన ఆళ్వారులకాలము ఆచార్యులకంటే ప్రాచీనము. క్రీ. శ. ఏడవ శతాబ్దమునుండి తొమ్మిదవ శతాబ్దమువరకు వీరు వర్ధిల్లిరి. వీరిది పాంచరాత్రమతము. ఈ మతము అతి ప్రాచీనమైనది

పాంచరాత్రమతమునకు చెందిన ఈశ్వర సంహితయందు ద్రావిడవేదమును గుఱించిన సూచనకలదు. యామునమునులు మొదలైన ఆచార్యులు ఆళ్వారుల దివ్య ప్రబంధములను సంకలించుటయేగాక భగవంతుని ఆరాధించువేళల వేదోపనిషత్తుల జతను ద్రావిడప్రబంధములను నిత్యానుసంధానము చేయవలెనని కట్టుబాటుచేసిరి. ఈ ఏర్పాటు ఇప్పటికిని నడచుచున్నది. వేదాంతదేశికులు ఆచార్యపరంపరకు చేరినవారయ్యును, ఆళ్వారుల దివ్యసూక్తములను అనుష్ఠానమందుతెచ్చి, దానిని చక్కగా ప్రచారముచేసి, వానిసారమును గ్రంథరూపముగా రచించియున్నారు. సిద్ధాంత పరిష్కరణకు, శ్రీవైష్ణవధర్మ నిరూపణమునకు వేదవేదాంగ సకలశాస్త్రాధారములతో బాటు దివ్యప్రబంధములను విశేషముగా ఉపయోగించియున్నారు. మొత్తముమీద దివ్యప్రబంధములలో నాల్గువేల పాశురములు లేక పద్యము లున్నవి. వీని సారార్థములను వేదాంత

శ్రీ అయాచితుల హనుమచ్ఛాస్త్రి,

అలీపూర్

దేశికులు దేశికప్రబంధమను తమిళగ్రంథమున సంగ్రహించియున్నారు. దీనిలో ప్రబంధసారమనునది ఒక పద్యమాల.

ఆచార్యులు ఆళ్వారుల దివ్యప్రబంధముల సారార్థమును, వారివారి పాశురములందు చిన్న విశేషణమూలకముగా వారు అవతరించిన దివ్యదేశము, మాసము, నక్షత్రము వారిమహిమ, వచించిన ప్రబంధవివరణము, పాశురములసంఖ్య అన్నింటిని నిరూపించియున్నారు. ఇట్లా ప్రబంధముల జీవనాడివలెనున్న సారాంశమును సూక్ష్మముగా స్పష్టపఱచి, తమఅనుసంధానమునకై అనుగ్రహింపవలసినదిగా ఆళ్వారులను ప్రార్థించియున్నారు. ఈ పద్యమాలయొక్క చివరిరెండుపాశురములందు ఆచార్యులందఱును ఈ ప్రబంధసారమును అనుసంధానముచేయుట మూలముగా భగవత్కృపకు పాత్రులుకావలెనని ఆశించిరి.

శ్రీమన్నిగమాంత మహాదేశికులచే విరచితమై దేశికప్రబంధమని ప్రసిద్ధికెక్కిన ఆచార్యుల దివ్యసూక్తులకు విద్వాన్ హా. గోపాలాచార్యులు కన్నడ ప్రతిపదార్థము, తాత్పర్యము, తమిళపాశురమునకు సంస్కృత శ్లోకములయందు భావానువాదముఁగూర్చి రచించియున్నారు. తమిళకావ్యప్రబంధ రసానుభవము కన్నడ జనులకు కలుగవలెననెడు సుదాత్తభావముతో ఈగ్రంథరచనముసాగినది. ఇందుచే ఆచార్యులవారి కృతిరత్నముల రహస్యార్థము తెలిసికొను సదవకాశము ఏర్పడినది. సదాచార్యులు, దయావలంబులునైనగోపాలాచార్యులవారు తమిళసాహిత్య వైభవమును, కన్నడులకు తెలియచేసి ఉపకరించుటేగాక వారి కృతజ్ఞతకు ఎంతయు పాత్రులైయున్నారు.

(సశేషము)

(7 వ పేజీ తరువాయి)

సుమారు 150 కోట్ల సంవత్సరాలకు చెంది నవి. భూమట్టానికి పై పెకును రాళ్ళపొరల ఆవిర్భావానికి కల కాలవ్యత్యాసం ఎపార్చి యన్ అసహజతను, 'నిరూపిస్తుంది. ఇది రెండవ ఘాట్ రోడ్డులో (కొండకు పోయే మార్గం) 18 వ కి మీ వద్ద, రోడ్డు మెట్ల ప్రదేశాన్ని చేరేచోట ఉంది.

ఈ శిలాతోరణాన్ని జాతీయ భౌగోళిక స్మారక చిహ్నంగా ఏర్పాటుచేసే నిర్ణయం జరిగింది. దేశంలో, ఇలాంటి స్మారక విశేషాలు ఇంతవరకు 13 మాత్రమేవున్నై. యురేసియా మొత్తంమీద 250 కోట్ల సంవత్సరాలచరిత్రగల్గిన ఈఏకైక శిలాతోరణం స్మారక విశేషాలలో 14 వది కాగలదు.

ఈ జాతీయ స్మారక విశేషాన్ని నిర్వహించేందుకుగాను తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం ఈక్రింది చర్యలు తీసుకుంటున్నది.

1 ఈ శిలాతోరణానికి చుట్టు 400 × 400 మీటర్లప్రాంతాన్ని ముళ్ళతీగె లేదా యోగ్యమైన ఇతర విధానాల ద్వారా వేరు చేసి, ఉద్యానవనాన్ని నెలకొల్పటం.

2. ఈ తోరణం సరిగా నిలిచే విధంగా స్తంభాలు, వగైరాల ద్వారా ఆధారం కల్పించటం.

3. మైక్రోవేవ్ స్టేషనుకు పోయే బాట నుండి, ఈ ప్రాంతానికి రోడ్డు నిర్మాణం పూర్తి చేయించటం

(4) తిరుమల శ్రీవారి ఆలయం వద్ద తదితర యోగ్యప్రదేశాలలో ఆలయాని కతి సమీపంలో ఉన్న ఈ సహజ శిలా సేతువు ఉనికినిగూర్చి సమాచార ఫలకాలు ఏర్పాటు చేయటం.

(5) ఈ జాతీయ స్మారక విశేషాన్ని నిర్వహించటం.

యాత్రికాకర్షణం

ఈ అపూర్వ భౌగోళిక విశేషాన్ని భక్తులు, యాత్రికులు గుంపులు గుంపులుగా సందర్శిస్తున్నారు. మానవోద్ధరణకుగాను శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామివారు తిరుమలపై స్వయంభువుగా అవతరించారనేది ప్రజలప్రగాఢవిశ్వాసం. ఆలయంలో శ్రీవారి ధ్రువమూర్తి (మూలవిరాట్) ఉన్నంత ఎత్తుగానే ఈ శిలాతోరణం కూడా ఉండటం ఒక వింత. బహుశా అందువల్లనే నేమో సర్వజగన్నాథుడు తిరుమలపై విశిష్టాలౌకిక శక్తియుక్తుడుగా వెలసి, ఈ శిలాతోరణం ద్వారా ప్రత్యక్షమై తన దైవీశక్తి సంపదను క్రమంగా విగ్రహించు కొని భౌగోళిక అసహజతా మార్గంద్వారా ఈనాడు సర్వశోభాయమాన ఆకృతిగా స్వామివారున్న ప్రదేశంలో నెల వేర్పరచు కొన్నారన్న విశ్వాసానికి లోనౌతున్నారు. ఒకానొక బలవత్తర ప్రాకృతిక శక్తి ఈ శిలాసేతువుకు, భౌగోళిక అసహజతకు కారణమన్న విషయంలో సందేహంలేదు. శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి స్వయంభువుగా దివి నుండి భువికి దిగిన విషయం దృష్ట్యా పరిశీలించి నప్పుడు ఇటువంటి అపురూప శిలాతోరణం, అసాధారణ భౌగోళిక అసహజత తిరుమలలో ఉండటం ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యాన్ని కల్గిస్తుంది.

తెలుగు సేత — "నాగరాజ్"

(8 వ పేజీ తరువాయి)

షవ్యుడు బ్రహ్మ అయాడు. బ్రహ్మ కమలంలోఉండి ప్రకాశిస్తున్నాడు. ఆయన నుంచి ప్రభానిలయుడు రుద్రుడు వెలువడ్డాడు.

రాజు ఆ రక్తనేత్రునీ, కాలానలసమానకాంతిగలవానినీ చూచి "విశ్వేశ్వరుడు కనబడడు. ఇది సదా యోగులమాయ [28] శ్రీమంతుడు హరి సర్వవ్యాపి" అన్నాడు.

ఆలనటం పూర్తి అయేసరికి రాజ సభలో, [29] నల్లులూ, దోమలూ, పేలూ. తుమ్మెదలూ పశులూ, పాములూ, [30] గుర్రాలూ, ఆవులూ, ఏనుగులూ, సింహాలూ, పెద్దపులులూ, నక్కలూ, లేళ్లూ అడివిలో ఊళ్లలో ఉండే ఇతరపశువులూ, కీటకాలూ, రాజభవనంలో అంతటా కోట్లకొలదీ కనిపించాయి భూతధారిణీ, [31]

ఆ ప్రాణిజాలాన్ని చూచి రాజు మనస్సులో విస్మయపడి 'ఏమిటిది' అనుకొనే టంతలో ధీశాలులైన కపిలజైగీషవ్యుల మాహాత్మ్యమని తెలుసుకొన్నాడు. [32] అంజలిపుటం చేసి రాజు అశ్వశిరుడు భక్తితో ఆబుషులనిద్దరినీ ద్విజసత్తములారా? 'ఏమిటిది' అని అడిగాడు, [33]

ద్విజులిద్దరూ చెప్పారు:

రాజా, మమ్మల్నిద్దరినీ అడిగావు, ఇహంలో విష్ణువును ఆరాధించటం ఎలా? ఆయన ఎలా లభిస్తాడు? అని. అందువల్ల మహారాజా, ఇది నీకు చూపించాము. [34] రాజా: నీకు చూపించినవివి సర్వజ్ఞుని గుణాలు, ఆ నారాయణదేవుడు సర్వజ్ఞుడు కామరూపి [35] సౌమ్యుడు ఎక్కడైనా సరే ఉండి మనుజులకు లభిస్తాడుట. ఆయనఆరాధనం పరమార్థం అవుతుంది. [36] అయితే, ఆపరమాత్మ, జగత్పతి సర్వశరీరాలలోనూ ఉంటాడు. స్వదేహంలోనూ భక్తివల్ల కనిపిస్తాడు. ఒక్కచోటనే ఉండే వాడు కాడు. [37] ఇందుకే పరమాత్మ దేవునిరూపం మాకూ నీకూ తెలియటానికి చూపబడింది రాజేంద్ర. [38] ఈ విధంగా జనేశ్వరా, విష్ణువు నీదేహంలోనూ. మంత్రుల శరీరంలోనూ. భృత్య సంఘంబడళ్లలోనూ, అంతటా ఉన్నాడు, చూపించిన దేవాదులూ, [39] పశువులూ, కీటసంఘాలూ,— ఆవి విష్ణురూపాలే నృపా భావనను దృఢంచేసుకోవాలి, శ్రీహరి సర్వమయుడు, కనుక [40] ఆయన సాటిఅయిన భూతం లేదనేభావంతో సేవించాలి, రాజా. ఇది నీజ్ఞానసద్భావం. నీకు చెప్పాము. [41] పూజనీయుడైన నారాయణుని పరిపూర్ణ భావంతో. స్మరించు. పూజోపహారాలతో, ధూపాలతో. బ్రాహ్మణులకు తృప్తికలిగించటముతో, బాగా కుదిరినధ్యానంతో. తత్క్షణమే బాగా లభిస్తాడు పరమేశ్వరుడు. [42]

ఇది శ్రీవరాహపురాణంలో ఆదికృతవృత్తాంతంలో 'నారాయణవ్యాపకత్వవర్ణనం' అను నాల్గవఅధ్యాయం

హరివాసరవ్రతమాహాత్మ్యము

దీని మాహాత్మ్యము బ్రహ్మాండపురాణమునందుఁ జెప్పఁబడినది. యుధిష్ఠిరుడు ప్రార్థింపగాఁ బూర్వము నారదునకు బ్రహ్మ చెప్పిన విషయమును శ్రీకృష్ణపరమాత్మ ఆతనికిఁజెప్పియుండెను. హరివాసరముకంటెఁ బవిత్రమయిన దీ లోకమునందేదియునులేదు. సమస్తపాపములు క్షీణించుటకు సర్వప్రయత్నముల నేకాదశీవ్రతమాచరింప వలయును. ఈ వ్రతము సర్వకామములను దీర్చునదియుఁ బాపములఁ ద్రుంచునదియునై మహాపుణ్యవ్రతమైయున్నది ఈ యుత్తమవ్రతము నారాయణుని ప్రీతికి నవశ్యముగాఁ జేయఁ దగినది.

వైవశ్వతవంశ సంభవుఁడైన మాంధాతయను నామముగల రాజర్షియగు చక్రవర్తి సత్యసంధుఁడును. పరాక్రమవంతుఁడునై ప్రజలను తనయౌరస పుత్రుల వలెనే పరిపాలించుచుండెను. అతని రాజ్యమునందు దుర్భిక్షముగాని, వ్యాధులుగానిలేక ప్రజలందఱును ధనధాన్య సంయుక్తులై యుండిరి. ఆ నృపాలునియొక్క కోశాగారము అన్యాయోపార్జితమైన ధనముచేఁగాక, న్యాయార్జితమైనట్టియు, ప్రజాపీడనరహితమయినట్టియు నైన ధనముచే నింపఁబడుచుండెను.

ఈప్రకారము ధర్మపరిపాలనము చేయుచుండగా ననేకవత్సరములు గతించెను. అంతనొకానొక సమయమున పాపకర్మయొక్క పరిపాకమున మూఁడు సంవత్సరములు అనావృష్టిచే సస్యరహితమై దుర్భిక్షము ప్రబలి ప్రజలు క్షుధార్తులై స్వాహా స్వధావషట్కార వేదాధ్యయన వివర్జితులై నృపాలుని సన్నిధికివచ్చి— ఓరాజా!

ఆపోనారా ఇతిప్రోక్తాః పురాణేషు మనీషిభిః ।
అయనం తా భగవతస్తేన నారాయణః స్మృతః ॥

అని వినుచున్నాము. విష్ణుభగవానుఁడు పర్జన్యరూపుఁడు. అంతటను వ్యాపించియున్నవాఁడు. ఆతనిచే వర్షము కలుగును. దానిచేనన్నమును, అన్నమువలనఁ బ్రజలునుగల్గుచున్నారు. కాఁబట్టి వర్షములేనియెడలఁబ్రజలుక్షయమును బొందెదరు. కనుక యోగక్షేమము లెటులఁగల్గునో నాప్రకారముగాఁజేయవలెను" అని ప్రార్థించిరి.

అంతట నా మాంధాత "మీరుచెప్పినది వాస్తవం అన్నం. పరబ్రహ్మ స్వరూపము 'అన్నైనేవా సర్వేప్రాణా మహీయన్తే' అన్నట్లుగా నన్నము వలననే సమస్తమును ప్రతిష్ఠింపఁబడినది. అన్నమువలననే సమస్తభూతములును పుట్టుచున్నవి. అన్నముచేతనే జగత్తంతయును వర్తింపఁబడుచున్నది. ఈ ప్రకారమే శ్రుతి, స్మృతి. పురాణాదులుచాటుచున్నవి. 'నృపాణామపచారేణ ప్రజానాంపీడనం భవేత్' అనినట్టు రాజుయొక్క అపరాధముచేతఁబ్రజలకుఁగష్టములు సంభవించును. బుద్ధిచే

శ్రీ కంఠం మాధవరావు,
ఆల్లీపురం, నెల్లూరు.

నాలోచింపగా నాయొక్క స్వయం కృతాపరాధమేదియుఁ గానరాదు. ఐనను ప్రజాహితము కొఱకుఁ బ్రయత్నింతును" అని ప్రజలతోఁబల్కి దృఢమనస్కుఁడై భగవానుని స్మరించుచు అరణ్యమునకుఁబోయి యటఁ గల మున్యాశ్రమములను దిలకించుచు బ్రహ్మతేజముతోఁ బ్రకాశించుచున్న బ్రహ్మసుతుఁడైన అంగిరోమహర్షినిజూచి సాష్టాంగ నమస్కారముజేసెను.

అంతటనామహర్షి కుశల ప్రశ్నానంతరము, అరణ్యమునకు రాజాగమన కారణమునడుగగా, ధర్మవిధానముగా భూమిని పరిపాలించుచున్నపుడు యే కారణముచేతనోయనావృష్టిఁగలిగినదనియు. నాకు ఈ సంశయమును నివృత్తిఁజేయుమనియుఁ బ్రజలకు యోగక్షేమము గలుగునటుల నీ దుర్భిక్షమునుండి విముక్తిజేయుఁడనియు రాజు అంగిరోమహర్షిని ప్రార్థింపగా నామహర్షి, యుగములలోఁగృతయుగము శ్రేష్ఠమయినదనియు. ధర్మము నాలుగు పాదములపై నడచుననియు, బ్రాహ్మణేతరులు తపోయుక్తులుగ నున్నవారనియు, నతని రాజ్యమందు శూద్రుడు తపస్సు చేయుచున్నవాఁడుగాన అకార్యకరణముచే మేఘములు వర్షించుట లేదనియు నావృషలుని వధించినచో దోషము శాంతించుననియుఁజెప్పెను.

ఈ విధముగా మహర్షిపల్కఁగా. రాజు "తపముచేయుచున్న వానిని నేను వధింపఁజాలను. ఈ యుపద్రవనాశమునకు మఱియొక ధర్మమార్గము నుపదేశింపుడు" అని ప్రార్థించెను. మహర్షి, యీయాషాఢమాస శుక్లపక్షమునందు వచ్చు "పద్మ" యనెడి యేకాదశీ వ్రతమాచరించిన ధ్రువముగా వర్షించును. ఇయ్యది సకలసిద్ధిఫలప్రదాయకము. ఉపద్రవమును నాశనమొనరించును. కావుననీవు ప్రజాసహితముగ నీయేకాదశీవ్రతమాచరింపుమని మునిపుంగవుఁడుపదేశింపగా రాజు సంతసించి. తననగరికివచ్చి యీ యేకాదశీదినమునందు తాను ప్రజలతోఁజాతుర్వర్ణ్యములతోఁగలసి వ్రతమాచరించెను. ఆ ప్రభావముచే సువృష్టిఁగలిగి సస్యములు ఫలించి ప్రజలందఱును సౌఖ్యమునొందిరి.

ఈ "పద్మావ్రతము" భుక్తిముక్తిప్రదము, లోకమునకు సుఖదాయకమునైయున్నది పఠనశ్రవణములచే సర్వపాపములును నశించును. ఇదియే "శయనైకాదశి" యనికూడప్రసిద్ధి పొందినది.

చాతుర్మాస్య వ్రతము

శ్రీమన్నారాయణుఁడు ఈ యేకాదశి నుండి శయనించును. కార్తీక శుద్ధైకాదశికి లేచును. ఈ నాలుగు మాసములు 'శయన వ్రతము' "చాతుర్మాస్యవ్రతము" అను పేర్ల ప్రఖ్యాతినొందినవి. ఈ వ్రతమాహా

త్మ్యము భవిష్యత్పురాణ మునందు చెప్ప బడియున్నది. విష్ణుప్రసాదసిద్ధ్యర్థము విష్ణు శయనవ్రతము మోక్షమునందు కోర్కెఁ గలవారలవశ్యము చేయఁదగినది ఆషాఢశుద్ధదశమి నాఁడేకభుక్తమును, ఏకాదశీదినమున నుపవాసమునుచేసి శంఖ చక్ర గదాధరుఁడును, పీతాంబరుడునైన శ్రీమహావిష్ణువు యొక్క ప్రతిమను స్థాపించి, పర్యంకమందు శయనింపఁజేసి, యితిహాసపురాణజ్ఞులు వేదపారగులునైన బ్రాహ్మణులచే దధిక్షీరఘృతక్షౌద్రజలములచే స్నాపనము గావించి, గంధముచే లేపనముజేసి, ధూపదీపముల నమర్పించి మంత్రములచేఁ బుష్పములతోఁబూజించి—

"సుప్తే త్వయి జగన్నాథే జగత్సుప్తం చరాచరమ్।
విబుద్ధే త్వయి బుద్ధ్యేత జగత్సర్వం చరాచరమ్" ॥

అని యీప్రకారముగా విష్ణుప్రతిమను పూజించి, కృతాంజలిపుటుఁడై

"చతురో వార్షికాన్మాసాన్దేవస్యోత్థాపనావధి।
గ్రహిష్యేనియమాఞ్ఛుద్ధాన్నిర్విఘ్నాన్కురు మేప్రభో" ॥

అనిప్రార్థించి సంశుద్ధమానసుఁడై స్త్రీగాని, పురుషుఁడుగాని విష్ణుభక్తుఁడైనవాఁడు ధృతవ్రతుఁడై నియమముతోఁ గార్తీకశుద్ధ ద్వాదశీ దినమునకు వ్రతసమాప్తి చేయవలెను. ఈ వ్రతమొక్క పర్యాయము సల్పినను సమస్త పాతకములనుండి విముక్తుఁడగును. ప్రతి సంవత్సరము నీవ్రత మాచరించువాఁడు దేహాంతమున సూర్య తేజముతొ సమానమయిన విమానమునెక్కి, విష్ణులోకమున ఆనందముతో సంచరించుచుండును. దేవాలయమున ప్రతినిత్యమును మార్జన జలసేచన గోమయ ప్రలేపనములతో రంగవల్ల్యాదు లుంచుట యెవరీ నాల్గు మాసములు చేయుదురో వారు ఏడుజన్మముల వఱకు విప్రేంద్రులై సత్య ధర్మపరులు గాఁగలరు. దధిక్షీర ఆజ్య మధుశర్కరలచే నెవడు విధి విధానముగా దైవమును స్నాపనము చేయునో వాఁడు విష్ణు సారూప్యము నొంది అక్షయ సుఖము నొందును. దేవ బ్రాహ్మణులను గంధ పుష్పాక్షతాదులచేఁ బూజించి నైవేద్యం బిడిన వారక్షయమయిన సుఖమనుభవించి యంత్యమున విష్ణు లోకమును బొందుదురు.

ఈ నాల్గు మాసములను హరిని తులసిచే నర్చించి కాంచనముచేఁ దులసి దళమును జేయించి బ్రాహ్మణునకు దానమొసగిన బంగారు విమానమునెక్కి విష్ణు లోకమునకుఁ బోవును. దైవమునకు ధూప దీపముల నిచ్చి వ్రతానంతరము వానిని బ్రాహ్మణునకు దాన మొసఁగిన శ్రీమంతుఁడై సౌభాగ్యమయిన జన్మమునొందును. దైవ బ్రాహ్మణుల ఇంటిముందట సంధ్యా దీపమును బెట్టి సమాప్త్యనంతర మద్దానిని వస్త్రకాంచనములతో నెవరు దానము జేయుదురో వా రిహ లోకమున దేజస్వంతులై వైకుంఠము నొందుదురు. శ్రద్ధా సమన్వితులై యెవ్వరు విష్ణు పాదోదకమును ద్రావుదురో వారు విష్ణులోకము నొంది తిరిగి నరజన్మము నొందరు. ఈ చాతుర్మాస పర్యంతము ఎవఁడు ప్రతినిత్యమును పురాణములనుగాని, ధర్మశాస్త్రములనుగాని వినుచు ఆపుస్తకమును వస్త్ర సహితముగ దానము చేయునో వాఁడు పుణ్య, ధనవంతుడై, భోగియై సత్యశౌచ పరాయణుడై జ్ఞానవంతుడై లోకమునందు విఖ్యాతి నొందును.

చాతుర్మాస్యమునందు ప్రతి దినమును వ్యాహృతులతో గాయత్రి మంత్రముచే తిలాహోమమును అష్టోత్తరశతముగాని ఇరువది యెనిమిది పర్యాయములుగాని చేయుచు, సమాప్తిదినమందు తిలపాత్రమును విప్రునకు దానముచేసిన మనోవాక్కాయములచేఁజేసిన పాపము, సంచిత పాపము నశియించి రోగరహితుఁడై సత్సంతానము బొందును. అన్నహోమముజేసి సమాప్తిదినమున ఘృతకుంభమును వస్త్ర కాంచనములతోదానముజేసిన ఆరోగ్యము, దివ్య కాంతియు, సౌభాగ్య సంపదలను బొంది శత్రుక్షయమునుబొంది బ్రహ్మతో సమానుఁడగును. శ్రీమహావిష్ణువునకుఁ బ్రియకరమయినట్టియు, శుభప్రదమైనట్టి యుఁదులసిని యెవరుధరియింతురో వారు సమస్త పాతకములనుండి విముక్తులై విష్ణులోకము నొందుదురు. శాకమూల ఫలములతోఁ జాతుర్మాస్య వ్రతము సలిపి, సమాప్తి దినమున గోదానము జేసినవారు తప్పక విష్ణుమందిరమునకుఁ బోవుదురు. పయోవ్రతముచేయువాఁడు సనాతనమైన బ్రహ్మలోకమును బొందును. ఈ చాతుర్మాస్య వ్రతవిషయమై యింకను విశేషముగా ఫలము చెప్పఁబడి యున్నది. శ్రీభగవానుఁడు శయనించిన యీనాల్గు మాసములు నియమముగా వ్రతము జేయుటచేఁ బొందగలుగు ఫలితమింత యని చెప్పనలవికాదు. ఈవ్రతముచే విష్ణుప్రీతిని తృప్తిని బొందును.

శ్లో॥ దుగ్ధాబ్ధివీచి శయనే భగవా ననంతో
యస్మిన్దినేస్వపితిచాథ విబుధ్యతే చ।
తస్మిన్న నన్యమనసా ముపవాస భాజాం
పుంసాం దదాతిచ గతిం గరుడా సనో ఒసౌ ॥

ఇద్దానిని బ్రహ్మ నారదునికి ఉపదేశింపఁగా నావృత్తాంతమును శ్రీకృష్ణభగవానుఁడు యుధిష్ఠిరునకుఁ జెప్పెను.

హరిః ఓం తత్ సత్

*

శ్రీగోవిందరాజస్వామి ఆలయం

తిరుపతి

దర్శనాదిక కార్యక్రమాల వివరాలు

ఉదయం.	5—00	నుండి	5—30	వరకు	సుప్రభాతం
	5—30	,,	7—00	,,	సర్వదర్శనం
	7—00	,,	7—30	,,	శుద్ధి
	7—30	,,	8—00	,,	తోమాలసేవ
	8—00	,,	8—30	,,	అర్చన
	8—30	,,	9—00	,,	1 వ గంట శాత్తుమొర
	9—00	,, మ.	12—30	,,	సర్వదర్శనం
	12—30	,,	1—00	,,	2 వ గంట
మ.	1—00	,, సా.	6—00	,,	సర్వదర్శనం
	6—00	,,	7—00	,,	రాత్రి కైంకర్యాలు, గంట శాత్తుమొర
	7—00	,,	8—45	,,	సర్వదర్శనం
రాత్రి	9—00				ఏకాంతసేవ

ఆర్జితసేవల వివరాలు:

తోమాల, అర్చన ఏకాంతసేవలకు: ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్కదానికి రు. 4-00,
ప్రత్యేకదర్శనం: రు. 2/- (ఒక్కొక్కరికి)   హారతి: రు. 1/-

సర్వదర్శన సమయంలో క్రింది అనుబంధ దేవాలయాలలో ఆర్జితసేవల వివరాలు.

1) పార్థసారథిస్వామి ఆలయం; 2) శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి ఆలయం; 3) ఆండాళ్ళు ఆలయం;
4) పుండరీకవల్లి ఆలయం; 5) శ్రీ ఆంజనేయస్వామి ఆలయం (బయట బుగ్గవద్ద)
6) సంజీవరాయస్వామి ఆలయం (హత్తిరాంజీమఠం ఎదురు)

} అర్చన: 0-75, హారతి: 0-25

ఆర్జిత వాహనాలు

తిరుచ్చి ఉత్సవం పెద్దశేషవాహనం	రు. 63/-	చిన్నశేషవాహనం గరుడ, హనుమంత, హంసవాహనములు.	రు. 33/-

ఆర్జితం: అన్నప్రసాదాలు (చెఱుపులు)

శీరా = రు. 155-00, పులిహోర = రు. 50-00 దధ్యోదనం = రు. 40-00, పొంగలి = రు. 55-00,
చక్కెరపొంగలి = రు. 65-00, శాకరబాత్ = రు. 85-00, కేసరిబాత్ = రు. 90-00, 1/4సోలదోసె = రు. 35-00

తి. తి. దేవస్థానం.

నిర్వాహక మండలి నిర్ణయాలు

6—7—79

రు. 500/- వ్యక్తిగత ధర్మనిధిని భక్తుల మూలంగా ఏర్పాటుచేసి ఒక్కొక్క దానిపై వచ్చే వడ్డీతో 20 లడ్డులు లేదా 15 వడలను, ఆ గృహస్థు అనుకున్న రోజున, బీదలకు ఉచితంగా పంచిపెట్టే పథకాన్ని, అదేవిధంగా మరొక రు. 500/- నిధిపై వచ్చే రు. 40/-తో గృహస్థు అనుకొన్న రోజున, క్యూలైన్లలోని యాత్రికులకు ఉచితంగా అన్నపుపొట్లాలుపంచేపథకాన్ని ఏర్పాటుచేసేందుకు సూత్రప్రాయంగా ఆమోదించటమైనది.

తిరుమల శ్రీవారిఆలయంలో అంగ ప్రదక్షిణం చేసేవారికి, ఇప్పటివలె ఒకసారి మాత్రమే గాక ఉదయం 3 గం॥ 4 గం॥ మధ్యలో ఏ సమయంలోనైనాసరే అనుమతించాలని నిర్ణయించటమైనది.

శ్రీవారి లడ్డు ప్రసాదాన్ని ఇకనుండి పాలిథిన్ సంచులకు బదులుగా లోగడవలె కాగితపు సంచులలోనే వేసి అమ్మాలని నిశ్చయించటమైనది.

దేవస్థానం ముద్రణాలయాన్ని విస్తృత పరిచేందుకు, ఇప్పుడున్న ముద్రణాలయాన్ని కేవలం దేవస్థాన పరిపాలనకు సంబంధించినవాటి ముద్రణకుపయోగించాలని, పరిశోధనసదుపాయాదులతో సహా అన్ని ఆధునిక ప్రక్రియలు, సదుపాయాలుగల వేరొక ముద్రణాలయాన్ని, గ్రంథప్రచురణల కేర్పాటుచేయాలని నిర్ణయిస్తూ అందుకుగాను అలిపిరి వద్ద 10 ఎ. స్థలాన్ని కేటాయించటమైనది.

దేవస్థానం ముద్రణాలయమునకుగాను కాగితం మడిచే యంత్రానికి గాను రు. 60,000/- మంజూరు చేయటమైనది.

యాత్రికావసరాల దృష్ట్యా దేవస్థాన కార్యాలయాలు ఇప్పుడున్న వేళలలోనే పనిచేయాలని తీర్మానించటమైనది.

తిరుపతి తిరుమలలో పురావస్తుప్రదర్శనశాలలను నెలకొల్పాలని తీర్మానిస్తూ పథకాన్ని ఆమోదించటమైనది.

ఉద్యోగంలో ఉంటూ, కర్తవ్యాన్ని నిర్వహిస్తూ మరణించిన ఉద్యోగుల అంత్యక్రియలకు రు. 500/- విరాళం మంజూరు చేస్తూ ప్రభుత్వపు యం. యస్. 104/- జి. ఎ. (ఎ. ఆర్. & టి.) 3-2-78 ఉత్తరువును దేవస్థానానికి కూడ వర్తింపజేయ నిర్ణయించటమైనది.

చిత్తూరు జిల్లాలో వెల్లూరులో కాక ఇతర ప్రాంతాలలో పనిచేస్తున్న దేవస్థాన ఉద్యోగులకు (సమాచార కేంద్రాలు, ఆంధ్రాశ్రమం, ఋషీకేశ్, న్యూఢిల్లీ, మినహా) నెలకు రు. 15/- తగ్గకుండా రు. 75-/ మించకుండా మూలవేతనంలో 10% ప్రత్యేక వేతనముగా ఇచ్చేందుకు నిర్ణయించటమైనది.

ఆలయం సదస్సులలోని కార్యక్రమాలను కొండకు వచ్చి పోయే యాత్రికులు వినేందుకు వీలుగా తిరుమల నుండి తిరుపతిలో అలిపిరివద్ద గాలిగోపురం వరకు తీగలద్వారా దూరశ్రవణ యంత్రాలను ఏర్పాటు చేసేందుకుగాను రు.1,00,000/- మంజూరు చేయటమైనది

తిరుచానూరులోని పద్మావతి అమ్మవారి ఆలయంలో ఆర్జిత తిరుప్పావడాసేవ ప్రారంభించేందుకు, రుసుము రు. 1500/- గను, 12మందికి సేవ దర్శించేందుకు అనుమతించాలనీ నిర్ణయించటమైనది.

తిరుమలలో దేవస్థాన కార్యకలాపాలకు సంబంధించిన సమావేశాలు తప్ప, ఇతర సమావేశాలు గాని, యాత్రికులకు ఇబ్బంది కలిగించే ఆడంబరపు వివాహాలను కాని అనుమతించరాదని నిర్ణయిస్తూ ఈ విషయంగా తగిన చర్య తీసుకోవలసిందిగా కార్యనిర్వహణాధికారిని కోరటమైనది.

శ్రీ వేంకటేశ్వర కళాక్షేత్రానికి ఇక ముందు శ్రీ వేంకటేశ్వర కళాభారతిగా పేరుంచేందుకు నిర్ణయిస్తూ తాత్కాలికంగా ఆ కార్యక్రమానికిగాను రు. 2 లక్షలు మంజూరు చేయటమైనది.

శ్రీ వేంకటేశ్వర జూనియర్ కళాశాలలోని అంధవిద్యార్థులకు పాఠాలు చదివే వారికిచ్చే భత్యం (రీడర్ ఛార్జీ)ను నెలకు రు. 30/- నుండి రు. 60/- కి పెంచటమైనది.

శ్రీ వేంకటేశ్వర మాహాత్మ్యం అనే నృత్య నాటకాన్ని తయారు చేసేందుకుగాను న్యూఢిల్లీలోని నాట్య బాలెట్ సెంటర్ వారికి రు. 1,54,600/- ఆర్థిక సహాయం చేయటమైనది.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ తెలుగు విభాగంలో, ఇతర పరిశోధకులతో సమానంగా రెండు విద్యార్థి వేతనాలు కల్పించటమైనది,

అన్నమాచార్య ప్రచార ప్రణాళిక క్రింద అన్నమయ్యకథ అనే సంగీతరూపకాన్ని లాంగ్ ప్లే రికార్డులతో తయారు చేయించాలని నిర్ణయించటమైనది.

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారి గ్రంథప్రచురణలన్నింటివి రాష్ట్రంలోని పబ్లిక్‌లైబ్రరీలకు ఉచితముగా సరఫరా చెయ్యాలని తీర్మానించడమైనది

★

వార్తాలహరి

హిందూధర్మంపై వేసవిపాఠశాల.

ధార్మిక ప్రబోధంపట్ల దేశంలోని యువతరంలో ఆసక్తిని పెంపొందించేందుకు దేవస్థానంచేస్తున్న ప్రయత్నాలు అందరికీ తెలిసినవే! విశిష్టమైన భారతీయ దృక్పథాన్ని యువతరంలో ప్రబోధించి వారి మానసిక వికాసానికి తోడ్పడేందుకు, ధార్మిక నైతిక ఆధ్యాత్మిక విలువలను సూక్ష్మాతిసూక్ష్మరూపంలో నైనా అందించి వారి హృదయాలను ప్రభావితం చేసేందుకుగాను అందుకు ముఖ్య ఆధారమైన ఉపాధ్యాయులకు భారతీయ ధార్మిక సిద్ధాంతాలలో తగిన శిక్షణ గరిపేందుకు గాను దేవస్థానం వేసవి పాఠశాలలను తిరుమల తిరుపతిలలో నిర్వహిస్తున్నది. అలాంటి వేసవి పాఠశాలనొకదాన్ని హైదరాబాద్‌లోకూడా 15-5-79నుండి 29-5-79 వరకు దేవస్థానం నిర్వహించింది. వేదాంత వర్ధనీ సంస్కృత కళాశాల ప్రాంగణంలో హిందూధర్మ ప్రతిష్ఠానం సహాయోగంతో కళాశాల అధ్యక్షులు శ్రీ గొడవర్తి శ్రీ రామమూర్తిడైరెక్టర్ గాపక్షంరోజుల పాటు ఏర్పాటైన ఈ కార్యక్రమంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ దేవాదాయమంత్రి శ్రీ పి. వి. చౌదరి ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్నారు. రాష్ట్ర ఉన్నత విద్యాశాఖ డైరెక్టర్ శ్రీ వి. రామచంద్రన్ అధ్యక్షత వహించారు. సభకు స్వాగతం చెప్తూ శ్రీ శ్రీరామమూర్తి ఈకార్యక్రమఅవసరాన్ని గురించి వివరించి పాఠశాలల విద్యా ప్రణాళికలో మత ధార్మిక విషయాలు పొందుపరచినపుడు ఆ విషయాలపై విద్యార్థులకు జిజ్ఞాస పెరగడమేగాక వారి ప్రవర్తనకూడా ధర్మబద్ధమౌతుందన్నారు. సభాధ్యక్షులు శ్రీ రామచంద్రన్ ఉపాయజ్ఞుడైన ఉపాధ్యాయుడు ధార్మిక విషయాలను సందర్భానుసారంగాసులభ శైలిలో బోధించ వచ్చునని అన్నారు

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ తెలుగు శాఖ పూర్వాధ్యక్షులు డాక్టర్ దివాకర్ల వెంకటావధాని గురుభక్తియొక్క విశిష్టతను సోదాహరణంగా వివరించారు. శ్రీ మణింగంటి శ్రీరంగాచార్య శ్రవణం అన్నదానిని గురించి శ్రీ కేశవపంతుల నరసింహశాస్త్రి ధర్మానుష్ఠానాన్ని గురించి ఉపన్యసించారు.

ఈ విధంగా 29-5-79వరకు జరిగిన కార్యక్రమాలలో సర్వశ్రీ బి. ఆర్. శాస్త్రి, పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు, ఎస్ బి. రఘునాథాచార్య, జి. వి. సుబ్రహ్మణ్యం, డి. అర్క సోమయాజి, కప్పగంతుల లక్ష్మణశాస్త్రి, దోంగే వీరేశ్వరశాస్త్రి, సన్నిధానం లక్ష్మీ నారాయణశాస్త్రి, ముకురాలరామారెడ్డి, ఓగేటి అచ్యుత రామశాస్త్రి, ఎన్. కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి ఎస్. విశ్వనాథశాస్త్రి, పి. బి. వేదాంతాచార్య, కె. సీతారామాంజనేయులు, ఇరివెంటి కృష్ణమూర్తి, కె. సుప్రసన్నాచార్య, వైద్యరత్న ప్రద్యుమ్నాచార్య, తిరుమల రామచంద్ర వి. రామానుజాచార్య. కె. లక్ష్మణమూర్తిశర్మ, ఎస్.వి. జోగారావు, ప్రసాదరాయ కులపతి, రేమళ్ళ సూర్యప్రకాశశాస్త్రి, లంకా సీతారామశాస్త్రి, కె. హెచ్. నరసింహశాస్త్రి, ఎం. చంద్రశేఖరశాస్త్రి, కృష్ణాచార్య వర్కేడ్కర్ డా. కె. కమలవంటి ప్రముఖులు పాల్గొన్నారు. ఈ శిక్షణ శిబిరాన్ని దేవస్థానం కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ ప్రసాద్, ఉపకార్య నిర్వహణాధికారి శ్రీనరసింహారావు, ఇంకా అనేక ప్రముఖులు సందర్శించారు.

29-5-79న జరిగిన శిక్షణ శిబిర సమాపనోత్సవ కార్యక్రమానికి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ న్యాయశాఖామంత్రి శ్రీ నాదెండ్ల భాస్కరరావు అధ్యక్షత వహించి ఈ ధార్మిక ప్రచార కార్యక్రమాన్ని ప్రశంసించారు. శ్రీ స్వామీ విరూపాక్షానంద తమ స్నాతకోపన్యాసంలో వేదాల ప్రామాణ్యాన్ని గురించి ప్రసంగించారు, మానవసేవను మాధవసేవగా భావించాలని ప్రబోధించారు. అన్నమాచార్య ప్రాజెక్టుగాయని శోభారాజు కచ్చేరి శ్రీ సి. వి. శేషాచార్యుల వందన సమర్పణతో ఈకార్యక్రమం సమాప్తమైనది.

వేదికపై దేవాదాయమంత్రి శ్రీ పి. వి. చౌదరి, సర్వశ్రీ దివాకర్ల, శ్రీరామచంద్ర, శ్రీరామమూర్తి.

పురావస్తు ప్రదర్శనశాలలు

తిరుమల తిరుపతి ప్రాంతం అతి పవిత్రమైన ప్రదేశమేగాక చారిత్రకంగాకూడా

చాలా ప్రఖ్యాతిచెందినది. ఇక్కడ దేవాలయాలలో ప్రతి గోడమీద అనేక శాసనాలు, కళావిశేషాలు కన్పించడమేగాక భౌగోళిక శాస్త్రరీత్యాకూడా ఈ ప్రాంతాలు చాలా పురాతనమైనవని ఇటీవల పరిశోధనలలో వెల్లడైంది. ఇంతటి ప్రాముఖ్యంగల ఈ ప్రదేశంలో పురావస్తు ప్రదర్శన కేంద్రానికి గల ఆవశ్యకతను గుర్తించిన దేవస్థానం త్వరలో తిరుమల తిరుపతిలలో ఒక్కొక్క పురావస్తు ప్రదర్శనశాలను ప్రారంభించనున్నది. దేవస్థానం దేవాలయాలకు సంబంధించిన ఒక ప్రదర్శనశాల నవంబర్ 1 తేది నాటికి ప్రారంభం కావచ్చు. తిరుమలపై నెలకొల్పే ఈ ప్రదర్శనశాల శ్రీవారి ఆలయానికి ఎదురుగావున్న వెయ్యిస్తంభాల మంటపంలో ఏర్పాటౌతుంది. ఇందులో తిరుమల భౌగోళిక వృక్ష సంబంధ విశేషాలు, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన దేవాలయాలకు సంబంధించిన వాస్తు శిల్పకళా విశేషాలు ఏర్పాటు చెయ్యబడుతవి. ఇవిగాక అపూర్వమైన నాణాలు, ఆభరణాలు దేవతల వస్త్రాలంకరణలు, దంతం లేదా దారువులలో చిత్రాలు ఆకర్షణీయంగా ఏర్పాటౌతవి.

ఇక రెండవది తిరుపతిలో కచ్చేరి నమ్మాళ్వార్ ఆలయంలో ఏర్పాటౌతుంది. ఇది కేవలం వైఖానసాగమానికి సంబంధించిన అన్ని విషయాలను అంటే ఆలయస్థలనిర్ణయం, వాస్తుపురుషమండలం, ఆలయభేదాలు, విగ్రహాలు, ఉత్సవాలు, మొదలగు వాటికి సంబంధించిన పూజా విధులు దీనిలో ఉంటవి. ఇందులోని విషయాలను బొమ్మలద్వారా రేఖాచిత్రాల ద్వారా, ఛాయా చిత్రాల ద్వారా ప్రాచీన కళాఖండాల ద్వారా సుబోధకం చేసే సంకల్పం వుంది. సెంపుల్ ఆర్ట్ మ్యూజియం క్యూరేటర్‌గా వున్న శ్రీ ఏ. వి. జయచంద్రన్‌ను దేవస్థాన పురావస్తుశాలల ప్రత్యేకాధికారిగా నియమించడం కూడా జరిగింది.

న్యాయశాఖ మంత్రి శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు గారు ప్రసంగిస్తున్న దృశ్యం ↑

ఇటీవల గుంటూరులో ఏర్పాటు చేయబడిన దేవస్థాన గ్రంథప్రదర్శనశాల నిర్వాహకులతో దేవస్థాన ఉపకార్యనిర్వాహణాధికారి శ్రీ యన్. వరసింహారావు ↓

(4 వ పేజీ తరువాయి)

ధనుస్సు

(మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1 పా.)

రాహువు వలన పాపప్రవృత్తి, శని వలన వివాదాలు, లేదా అనారోగ్యం, ఆధ్యాత్మిక ప్రవర్తన, గురువు వలన అనారోగ్యం, ఆందోళన, లేదా ప్రయాణం; ప్రయాస, బుధుని వలన ధనం, నూత్న వస్త్రాలు, జయం, సంతాన యోగం, కుజుని వలన భార్యతో వివాదం, ఉదర లేక నేత్ర బాధ, రవి వలన 17 వ తేదీవరకు అనారోగ్యము, భార్యకు అసంతుష్టి. తరువాత కాలములో ధన నష్టం లేదా అనారోగ్యం. లేదా నిరాశా ప్రవృత్తి, శుక్రుని వలన మాసాంతమున ధనము, నూత్న వస్త్రాలు లేదా శృంగారము లేదా గృహం లేక పుణ్యకార్యాలు

మకరం

(ఉత్తరాషాఢ 2, 3, 4 పా. శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1.2 పా)

రాహువు వలన ధనము, శని వలన భార్యా బిడ్డలనుండి వేర్పాటు, గురుని వలన శృంగారము, లేదా ధనము, బుధుని వలన వివాదాలు, కుజుని వలన జయము, ధనము, రవి వలన 17 వ తేదీ వరకు ఉదరబాధ, ప్రయాణం. తరువాత అనారోగ్యం లేదా భార్య కసంతుష్టి, శుక్రుని వలన 18 వరకు స్త్రీల మూలముగా ఆందోళన. తరువాత కాలంలో నూత్నవస్త్రాలు లేదా శృంగారం లేదా గృహము.

కుంభం

(ధనిష్ఠ 3,4 పా, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3 పా)

రాహువు వలన వివాదాలు. శనివలన ప్రయాణం. గురువు వలన మనశ్శాంతికి భంగము, భార్యకుఅసంతుష్టి. బుధునివలన జయం లేదా గౌరవము కుజుని వలన శత్రువుల మూలంగా లేదా అనారోగ్య కారణంగా లేదా కుమారులు కుమార్తెల మూలంగా ఆందోళన. రవి వలన 17 వ తేది వరకు దృఢారోగ్యము తరువాత ప్రయాణం. ఉదరబాధ, శుక్రునివలన 18 వరకు అనారోగ్యం లేదా అవమానం. ఆ తరువాత స్త్రీల మూలంగా ఆందోళన.

మీనం

(పూర్వాభాద్ర 4 పా, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి.)

రాహువు వలన ధనము. శని వలన ధనం, లేదా శృంగారము. గురువు వలన ధనము, నూత్నవస్త్రాలు, లేదా సేవక జనము, లేదా శృంగారం లేదా సంతాన యోగం, లేదా వాహన ప్రాప్తి, బుధునివలన భార్య బిడ్డలతో తగాదా కుజునివలన జ్వరం, లేదా వుదరబాధ లేదా దుష్ట సహవాసముల మూలంగా ఆందోళన. రవివలన 7వ తేదివరకు అనారోగ్యం శత్రువులపై జయం, శుక్రుని వలన 18వరకు పెద్దల ప్రశంస, బంధువుల రాక, ధనము, స్నేహితులు లేదా సంతానము, తరువాత అనారోగ్యము, అవమానము.

*

చందాదారులకు విజ్ఞప్తి

సప్తగిరి మాసపత్రిక చందాదారులలో దిగువ పేర్కొన్న సంఖ్య వారి చందా **30–9–79 తేదీకి అంతమగును.** చందాదారులు ఈ విషయమును గమనించి M. O. ద్వారా దిగువ పేర్కొనిన ప్రకారము మనియార్డరు కూపనునందు తమ చందా సంఖ్య పూర్తి విలాసమును పేర్కొని, త్వరలో చందా పంపనియెడల ఆ తేది దరిమిలా పత్రిక పంపబడదు.

చందాదారుల నంబర్లు మార్చబడినవి. కొత్తనంబర్లు దిగువ పేర్కొనబడినవి. తమకు పంపిన పత్రిక అడ్రసు పేపరుమీద నున్న నంబరును క్రొత్త నంబరుగా గమనింప ప్రార్థన.

63 87 159 199 205 313 336 351 380 383 386 388 390 392 393 394 413 531 534 540 546 547 to 551 553 554 556 557 558 579 607 751 752 768 772 773 774 775 776 778 780 to 784 786 788 789 790 792 793 794 to 798 1462 1466 1467 1469 1470 to 1479 1481 to 1494 1497 to 1562 1566 1567 1587 to 1606 1608 to 1613 1615 1617 to 1620 1622 to 1627 1645 1647 to 1662 1664 to 1677 1715 1723 1750.

గమనిక :– (1) సప్తగిరి చందాలు 15 తేదిలోగా చేరునట్లు పంపవలెను. ఆ తరువాత చేరిన చందాలకు మరునెలనుండి మాత్రమే పత్రిక పంపబడును.

(2) కొత్త చందాదారులు కూపనులో 'కొత్తచందా' అని పేర్కొనవలెను. పాత వారు కూపనులో తమ చందా సంఖ్య నమోదు చేయవలెను.

(3) సప్తగిరి చందాలు ఈ క్రింది అడ్రసుకే తమ పిన్‌కోడ్ తెలియజేస్తూ పంపవలయును.

సప్తగిరి మాసపత్రిక సం॥ చందా రు. 6/–

ఎడిటరు
పబ్లికేషన్ సెక్షన్
ప్రెస్ కాంపౌండ్, తిరుపతి 517501.

యాదగిరిగుట్ట లక్ష్మీనరసింహస్వామి దేవస్థాన కార్యనిర్వహణాధికారిగా నియమితులైన శ్రీ యన్. నరసింహారావు బదులు తి. తి. దేవస్థాన ఉపకార్య నిర్వహణాధికారిగా శ్రీ జి. టి. నాయుడు పదవి స్వీకరించారు.

Edited and Published on behalf of T. T. Devasthanams by K. Subba Rao, M.A., and Printed at T. T. D. Press by M· Vijayakumar Reddy, Manager T. T. D. Press Tirupati-517501

తిరుమల యాత్రికులకు సదుపాయములు

★ ★ ★

* అన్ని వర్గాలవారికి అందుబాటులో ఉండేటట్లు ఉచిత పరిశుభ్రమైన సత్రాలు, లేదా సరసమైన రేట్లకు కాటేజీలతో ఆవాస సౌకర్యం.
* శ్రీవారిని దర్శించు యాత్రికుల క్యూషెడ్లలో గాలి, వెలుతురుగల విశాలమైన ఏర్పాటులు.
* క్యూ షెడ్లలోనే కాఫీబోర్డు వారి అల్పాహార సదుపాయం.
* సరసమైన ధరలకు అన్నపుపొట్లాల అమ్మకం.
* యాత్రికులు వెలుపలకు రానక్కరలేకుండా క్యూలదగ్గరే మరుగుదొడ్డి సౌకర్యం.
* ఆంధ్రప్రదేశ్ పాలసరఫరా సంస్థచే స్వచ్ఛమైన పాలవిక్రయం.
* యాత్రికులు చదువుకునేందుకు దేవస్థానం ముద్రిత గ్రంథాలు. స్వామివారి, అమ్మవారి చిత్రపటాల అమ్మకం.
* క్యూలోని యాత్రికులకు విసుగులేకుండా ఉండేందుకు టెలివిజన్ ప్రదర్శనం, భక్తిసంగీత ప్రసారం.
* క్యూలైన్లలోను, తిరుమలకుపోవు కాలిబాట 7 వ మైలువద్ద వైద్యసదుపాయం.
* సామానులు, పాదరక్షలు భద్రపరచుకొనేందుకు ప్రత్యేక సౌకర్యం.
* తిరుమలలో సెంట్రల్ రిసెప్షన్ ఆఫీసునుండి వివిధప్రాంతాలకు ఆటో సౌకర్యం.

ఉచిత బస్సుసదుపాయం

* దళారీలనుండి వంచకులనుండి తప్పించేందుకు ముఖద్వారంలో పేష్కారుస్థాయి అధికారి సిబ్బంది.
* క్యూషెడ్లలోని యాత్రికుల ఫిర్యాదులు విచారించేందుకు కావలసిన సౌకర్యములకుగాను పేష్కారు స్థాయిలో మరొక అధికారి, సిబ్బంది.
* యాత్రికుల సామానులను భద్రంగా తిరుమలకుచేర్చే సౌకర్యం ఏర్పాటైంది. తిరుపతిలో ఏ సత్రములో నైనాగాని, టోల్ గేట్ వద్దగాని తమసామాగ్రి అప్పగించి రసీదుపొంది ఆ రసీదు తిరుమల సెంట్రల్ రిసెప్షన్ ఆఫీస్ దగ్గర కౌంటర్ లో ఇచ్చి సామాగ్రి పొందవచ్చును.
* దుండగులనుండి యాత్రికులను కాపాడేందుకు, తిరుమలకు వెళ్ళేదోవపొడుగునా రాత్రింబవళ్ళూ పోలీసు గస్తీ ఏర్పాటుచేయబడింది.
* దారిపొడుగునా మంచినీటి సదుపాయం ఉన్నది.
* రాత్రిపూటగాని, తెల్లవారుఝామునగాని కొండకు వెళ్ళదల్చుకొన్న వారికి వీలుగా మంచికాంతి శక్తిగల దీపాలు ఏర్పాటైనవి.
* వివిధప్రాంతాలనుండి వచ్చేయాత్రికులకు బోధపడేందుకుగాను తిరుమల సెంట్రల్ రిసెప్షన్ ఆఫీసులో, దేశంలోని ముఖ్యభాషలలో విచారణ కార్యాలయాలు.
* ప్రత్యేక కాటేజీలలోని అదనపు సౌకర్యాలు అంజనాద్రినగర్, శేషాద్రి, గరుడాద్రి, శంకుమిట్ట కాటేజీలలో కూడ ఏర్పాటైనవి.

దేవస్థాన ప్రయత్నాలలో ఇవి కొన్నిమాత్రమే!

గమనిక: తిరుమలలో 2–4–79 నుండి తపాలాకార్యాలయము రాత్రి 8–30 గం॥ వరకు పనిచేస్తున్నది. ఇది గాక ప్రధాన తపాలాకార్యాలయము రాత్రి 10–30 నుండి 1-00 గం॥ వరకు పనిచేస్తుంది. శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి వారి భక్తుడు అన్నమాచార్యుల తపాలాముద్రను కోరినవారు, తమ కార్డులు, కవర్లపై ముద్రించుకోవచ్చును.

విడిప్రతి 50 పైసలు

